

RASEBORG
RAASEPORI

RAASEPORI.FI

TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA 2023-2025

Hyväksytty valtuustossa 12.12.2022

Kannessa: taiteilija Kim Simonssonin taideteos Tyttö ja kala Mustion uudessa koulukeskuksessa Askers

SISÄLLYSLUETTELO

Lasimme on puoliksi täynnä	1
Raaseporin strategia 2022-2025 ja sen sitouttaminen kaupungin toimintaan	5
Talusrakenne 2023	6
Talouden lähtökohdat, verot ja valtionosuudet	8
Kaupunki työnantajana	18
Investoinnit talousarviossa ja taloussuunnitelmassa	19
Liikelaitos ja konserniyhtiöt	24
Tuloslaskelmaosa 2023-2025	26
Rahoitusosa 2023-2025	27
Käyttötalous 2023-2025	
<i>Toimiala: Konsernihallinto</i>	28
Tilintarkastus	30
Kaupunginkanslia	32
Taloussasto	36
Henkilösasto	39
Kaupunkikehitys	42
Joukkoliikenne	47
Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut	50
<i>Toimiala. Sivistys</i>	54
Muu sivistys	56
Varhaiskasvatus	60
Opetus	63
Lukiot	66
Museot	69
Kirjasto	73
Vapaa-aika	76
<i>Toimiala: Tekniikka</i>	81
Hallinto	85
Yhdyskuntatekniikka	89
Mittaus- ja kiinteistömuodostus	94
Tilahallinta	98
Toimitilahuolto ja ruokahuolto	103
Kaavoitus	108
Rakentaminen ja ympäristö / Ympäristöyksikkö	112
Jätelautakunta	118
<i>Raaseporin Vesi</i>	121
Investoinnit 2023-2025	124
Ulkoisen Tuloslaskelma	131
Kunnan ja liikelaitoksen tuloslaskelma	132
Ulkoiset ja sisäiset tulot ja menot	133

Lasimme on puoliksi täynnä

Olen tuntenut oloni hyvin tervetulleeksi Raaseporiin. Olen kaupungista erittäin ylpeä ja minulla on vahva usko siihen, että Raaseporilla, tai tarkemmin sanottuna raaseporilaisilla, on kaikki menestyksen avaimet käsissään.

Samalla meidän täytyy olla tietoisia siitä, että kuntasektori elää historiansa suurimman muutoksen keskellä. Suurin osa sopeutumis- tai muospaineista tulee meille ulkopuolelta, ei omien päätösten seurauksena eikä välttämättä edes oman valtion toimien johdosta.

Olen aina ollut sitä mieltä, että menestyminen ei tarkoita pelkkää sopeutumista muutoksen edessä, eikä se myöskään ole pelkästään rahassa mitattavaa. Menestyminen on sitä, että Raaseporissa on paitsi elinvoimaa myös elämäniloa, ja täällä viihtyvät niin asukkaat, yritykset kuin vieraatkin.

Sellainen menestyminen on mahdollista vain, jos osaamme hyödyntää muutoksen tuomia mahdollisuuksia, jos ajattelemme muita ympärillämme ja osaamme puhalttaa yhteiseen hiileen. Meillä kaikilla pitäisi olla ripaus luovuutta ja uskallusta testata asioita. Lukuisat eri verkostomme, tietämyksemme ja osaamisemme pitäisi saada hyötykäyttöön parhaalla mahdollisella tavalla. Arvostan valtavasti tekoja ympäristömme ja yhteisen hyvän eteen, pienempiä tai suurempia, niillä on iso merkitys sille, millainen kaupunkimme on ja millainen se tulee olemaan.

Kaupunki pärjää muutosmyrskyjenkin keskellä

Vuonna 2022 Raaseporissa toki sopeuduttiin, sillä niin kunnat ovat kautta aikain tehneet näppäränä

hallinnollisena yksikkönä. On jatkettu Covid-19 pandemiaan liittyvien toimien kanssa, on vastaanotettu noin 120 Ukrainasta tullutta pakolaista muiden apuamme tarvitsevien ohella, ja on hyvissä ajoin ennakoiden toteutettu energiatehokkaita ja energiaa säästäviä toimenpiteitä.

On myös lopulta aika uskomatonta, millä aikataululla hyvinvointialueuudistus on tulossa maaliin. Sellainen ei olisi mahdollista ilman todella sitoutuneita työntekijöitä, jotka ovat tehneet enemmän kuin keneltäkään voi vaatia usein hyvin vähin kiitoksin. Uudistus on niin suuri, että kaupungin lähes koko organisaation voimin siinä on oltu mukana. Ensi vuonna yli 700 nykyistä työntekijäämme on toisen työnantajan palveluksessa, mutta yhä raaseporilaisia varten. Pää tavoitteenamme on ollut turvallisuus ja sujuvuus, niin asukkaiden kuin siirtyvien työntekijöiden näkökulmasta.

Monen montaa asiaa tulemme opettelemaan uudestaan ensi vuoden aikana, sillä haluamme huolehtia siitä, että lapset, nuoret, työssäkäyvät ja vanhuset nähdään kokonaisina ihmisinä, ei kaupungin ja hyvinvointialueen kesken jaettavina kustannuserinä. Työnjako on kuitenkin selvä: kaupunki ei saa alkaa "harrastaa" Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle kuuluvia tehtäviä, yhtä vähän kuin se saisi nykyään perustaa oman poliisitoimensa.

Kaupunki osaa ennakoida riskejä ja tekee kestäviä investointeja

Kaupungin taloudenpito on ollut tiukkaa ja tavoite pitää tulos vuoden 2021 tapaan plussan puolella on ollut kirkas. Juuri nyt näyttää siltä, että vuoden 2022 tulos olisi 3,7 milj euroa. Tämä johtuu suurelta osin odotettua paremmasta verokertymästä.

Taloudellisia riskejä on pyritty hillitsemään usein toimin, mm. korkovakuuksin ja lainasalkun, käyttökulujen sekä sopimusten aktiivisella hoitamisella, ml. sähkösopimukset. Valtion koronakompensaatioista ei ole ollut varmuutta ennen loppuvuotta, mutta lokakuussa saatiin päätös täysimääräisistä korvauksista. Erityissairaanhoidon (HUS) tulosennusteiden seuraaminen on ollut kaupungille yhtä haastavaa kuin aina. Vasta loppuvuodesta selviää kaupungin osuus HUS:n kuluista/alijäämästä, mutta varaudumme 1,5 miljoonan euron lisälaskuun.

Kaupungin talouden suurimmat epävarmuudet tulevat useista kansantaloudellisista ja suhdanteisiin liittyvistä epävarmuustekijöistä ja korkokulujen kasvusta. Korkomarkkinat ovat loppuvuodesta 2022 nähneet pitkään odotetun muutoksen, ja korkojen nousun ei nyt ennusteta olevan mitenkään nopeasti ohimenevän ilmiön.

Hyvinvointialuemuutoksen seurauksena kaupungin verotulot laskevat huomattavasti, mutta lainataakka pysyy ennallaan. Nykyisestä 22 % kunnallisverosta vähennetään 12,64 %. Korkokulut ovat olleet aiemmin hyvin pienet, mutta nyt niiden lasketaan nousevan, ollen vuonna 2023 0,75 miljoonaa euroa. Uuden lainan ottamista vuonna 2023 tulee harkita hyvin tarkkaan, ja katsoa kykeneekö kaupunki rahoittamaan investointitarpeita muilla tavoin. Kaupungin nykyiset lainat ovat kuitenkin korkosuojattuja.

Suurimpia ratkottavia haasteita on kasvava tarve päiväkotipaikoille, erityisesti Karjaan alueella. Kaupunki tulee harkitsemaan myös nopeammin pystytettäviä moduulirakenteisia päiväkoteja, jotta kunnianhimoiset tavoiteasetantamme varhaiskasvatuksen saatavuuteen ja laatuun liittyen jatkossakin saavutetaan, ennen mahdollisia rakennusprojekteja.

Toinen analyysin paikka on vuoden 2023 alusta vuoden 2025 loppuun Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle vuokrattavat sote-kiinteistöt ja kaupungin näkemys siitä, mitkä kiinteistöt kannattaa säilyttää kaupungin omistuksessa ja mitkä mahdollisesti myydä. Hyvinvointialue tekee palveluverkkoselvityksen keväällä 2023 ja kaupunki jo vuoden vaihteessa 2022-2023.

Kaupungin investointisuunnitelma on nyt noin 15,2 miljoonan euron suuruinen sekä vuonna 2023 että vuonna 2024. Tämä on noin 5 miljoonaa euroa enemmän kuin mitä Raasepori on aiemmin keskimääräisesti investoinut vuodessa ja se jakautuu pääasiallisesti useisiin pienempiin investointeihin ja maantieteellisesti hyvin laajasti kaupungin eri alueille. Erityisesti mainittavia suurempia vuosia kestäviä projekteja ovat mm. Katarinaskolanin perusrakennus, Södra vikenin ruoppaus ja ruokahuollon valmistuskeittiöiden saneeraukset. Monitoimitalon selvitys Pohjassa toteutetaan palveluverkkoselvityksen päivityksen perusteella vuonna 2023. Tenholan paloaseman rakentaminen on alkanut syksyllä 2022.

Investoimme ihmisiin, mutta investoimme nyt myös poikkeuksellisen paljon infrastruktuuriin ja kiinteistöihimme. Tämä johtuu korjausvelan mukanaan tuomista tarpeista erityisesti kouluissamme, mutta lisäksi määrätietoisesta strategisesta panostamisesta, esimerkiksi pyöräilyverkostoomme, kulttuurin tiloihin sekä elinkeinoelämän tarpeisiin (ja sen myötä työpaikkoihin). Vuonna 2022 avattiin uusi turvallisempi Lepin risteys, joka mahdollistaa alueen muunkin kehittämisen, Karjaan ja Tammisaaren välinen pyörätie ja kulttuuritalo Fokus. Nämä ovat hyviä esimerkkejä siitä, minkälaista Raaseporia yhdessä rakennamme.

Osaaminen ja osaajat on risteys, jossa kaikki toiminnot kohtaavat toisensa

Sen verran luotan kuitenkin taloudenpitoomme, tuleviin uudistuksiin ja Raaseporiin yleensäkin, että uskallan sanoa näin: talouttakin suurempi haaste tulee olemaan hyvistä työntekijöistä kiinni pitäminen ja uusien osaajien rekrytointi.

Vanhusten kotihoito ja lääkäritilanne perusterveydenhuollon puolella ovat olleet keskeisimpiä haasteita vuonna 2022, mutta yhtä lailla kaupungilla on ollut jatkuva tarve myös muista osaajista, samalla kun

tehtävät eivät ole vähentyneet, päinvastoin. Tämä on hyvä muistaa. Raaseporin tulevaisuuden, tavoiteasetantamme ja palveluidemme onnistumisen kannalta on aivan keskeistä, saammeko maan parhaat, mahdollisimman kaksikieliset, osaajat tänne yritystemme, hyvinvointialueen ja kaupunginkin palkkalistoille. Lisäksi on aika aloittaa aivan uusi keskustelu maahanmuutosta ja maahanmuuttajien mahdollisuuksista työelämässämme. Kaupungin osalta: Organisaatiomme ja organisaatiokulttuurimme tulee olla sellainen, että meillä pääsee tekemään merkityksellistä työtä ja myös kehittymään ammattilaisena. Tähän haluamme panostaa vuonna 2023.

Oleellinen asia edelliseen liittyen on työllistämistoimien siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta alkaen. Raasepori on jo nyt mukana työllistämistoimien kuntakokeilussa ja valmistautuu monin muin tavoin vuonna 2023 siihen, että paikalliset työllistämistoimet ja elinkeinoelämän sekä koulutuksen tarpeet tulisivat lähemmäs toisiaan. Tässä on kyse suuresta muutoksesta, joka pitää ottaa mahdollisuutena, vaikka muutoksen kustannusvaikutusten arvioiminen on vielä hyvin vaikeaa. Ilahduttavaa on se, että alueellinen yhteistyö on tälläkin saralla erittäin tiivistä ja mutkatonta, erityisesti Hangon ja Inkoon kanssa.

Raasepori edelläkävijänä

Mustiossa syksyllä 2022 avattu koulu- ja monitoimikeskus Askers on ainutlaatuinen monella tapaa! Kuinka monessa kaupungissa rakennetaan uusi kyläkoulu, jossa kaiken lisäksi on sekä suomen- että ruotsinkieliset koulut, neuvolatoimintaa, kirjasto ja paljon muuta? Askers edustaa Raaseporin uudisrakentamisen ajattelutapaa, joka on energiatehokasta ja kestävän kehityksen mukaan toteutettua.

Raasepori on edelläkävijä muissakin yllättävissä kestävään kehitykseen liittyvissä asioissa. Olemme mm. ainoa suomalainen kaupunki, jolla on omalla alueella ruoppaus- ja osittain muunkin jätteen jälleenkäsittely hoidettu niin, että hyödynnämme purkujätettä (betonia ja tiiliä) sekä alueemme kaukolämpölaitosten tuhkaa ruoppausmassojen käsittelyssä. Osa kadustammekin rakentuu purkujätettä hyödyntäen, kiertotalouden periaatteiden mukaisesti. Kaupungin rakennusten kattoremonttien yhteydessä tutkitaan nykyään aina aurinkopaneelien asentamisen mahdollisuudet, kaukolämpöön liitytään aina kun voidaan ja energiankulutusta seurataan jatkuvasti.

Vuoden 2023 yksi suur tapahtumista tulee olemaan taidemuseo Chappen valmistuminen Tammisaaren vanhan kaupungin suulle, Raaseporin museon viereen. Museo on paitsi ensimmäisiä taidemuseokentän uudisrakennuksia pitkään aikaan koko Suomessa, myös esimerkillinen yksityisen sektorin ja kaupungin yhteistyöprojekti. Museo lahjoitetaan kaupungille sen valmistumisen yhteydessä ja se tulee nostamaan Raaseporin, yhdessä jo olemassa olevien vetovoimatekijöidemme kanssa, yhdeksi ylivoimaisesti kiinnostavimmista vierailukohteista Suomessa.

Samalla on sanottava, että Raasepori huolehtii poikkeuksellisen rikkaasta kulttuuri- ja rakennusperinnöstään, uudisrakentaminen ei ole aina

se ainoa oikea tie, mutta Askersin ja Chappen tapauksissa näin ehdottomasti oli.

Lopuksi...

”Ennustaminen on vaikeaa, varsinkin tulevaisuuden ennustaminen”, sanoi aikoinaan ensin kai tanskalaisfyysikko Niels Bohr. Budjetti on aina valistunut arvaus, joka perustuu toteutuneisiin, jo sovituihin ja ennustettuihin asioihin. Tulopuolella valtionosuusjärjestelmän lopullinen summa määräytyy vasta aivan vuoden lopulla ja ennustuksissa paljon perustuu lopulta ihmisten käyttäytymiseen, ei luonnonlakeihin.

Raaseporin majakka, taskulamppu tai punainen lanka, kuinka vaan, on kaikkien maailman muutosten keskellä vuonna 2022 hyväksytty uusi strategiamme 2022-2025. Tätä strategiaa lähdemme kaupunkina toteuttamaan budjetin 2023 muodossa, ja siihen työhön saa jokainen asukkaamme ja yrityksemme osallistua. Pohdimme varmasti uusia tapoja kerätä palautetta ja mahdollistaa omaehtoista tekemistä kaupungissamme.

Raasepori on kaksikielisyydestään ylpeä kaupunki, jota kehitetään luovasti, ihmiset edellä. Täällä arki ja elämä on turvallista, sujuvaa ja saavutettavaa. Asukkaat saavat vastinetta verorahoilleen. Myös tulevat sukupolvet kiittävät, sillä pidämme huolta Raaseporista, sen asukkaista, ympäristöstä ja kulttuurihistoriasta pitkäjänteisesti.

Kiitos vuodesta 2022 ja tervetuloa vuosi 2023! Tack för året 2022 och välkommen år 2023!

Raasepori, lokakuu 2022

Petra Theman

Kaupunginjohtaja

RAASEPORIN KAUPUNGIN STRATEGIA 2022–2025 JA SEN SITOUUTTAMINEN KAUPUNGIN TOIMINTAAN

Raaseporin valtuusto hyväksyi kesäkuussa 2022 kaupungin strategian vuosille 2022–2025. Kuntalain 37 pykälän mukaan valtuusto päättää kuntastrategiassa kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista siten, että talousarviotyössä otetaan huomioon kunnan nykytilanne ja tulevat muutokset.

Vuoden 2023 budjetoinnin yhteydessä kaikki kaupungin osastot ovat käyneet läpi uudet strategiset tavoitteet ja rakentaneet niiden pohjalta toiminnalliset tavoitteensa ja toimenpiteensä. Kaupungin mittareiden käsittely on alkanut syksyllä 2022 ja hallituksen on vahvistettava se.

Toimenpiteet on esitetty kunkin toimialan tekstissä.

Valtaosa toimialojen prosessinkuvaustyöstä alkaa olla valmis. Tämä on tärkeää vastuunjaon selkeyttämiseksi, uusien työntekijöiden kouluttamiseksi tehokkaasti ja mahdollisten riskien hallitsemiseksi paremmin. Kaupunki keskittyy vuonna 2023 juuri riskienhallintaan, joka on vahvasti kytköksissä strategiaan eli miten hallitsemme riskejä, jotka voivat estää tavoitteiden saavuttamisen?

Strategiset tavoitteemme

IHMISET EDELÄ

STRATEGISET TAVOITTEET:

- Hyvinvoivat asukkaat
- Laadukas pedagogiikka
- Määrätietoinen asukasviestintä
- Hyvinvoiva ja viihtyvä henkilöstö
- Hyvinvoivat yritykset ja parantunut työllisyys
- Menestyvä matkailu ja pidentynyt matkailukausi
- Aktiivinen vapaa-aika

SUJUVA ARKI

STRATEGISET TAVOITTEET:

- Parantunut palvelutaso
- Viisas digitalisaatio
- Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu

HUOLEHDIMME RAASEPORISTA

STRATEGISET TAVOITTEET:

- Hiiliutraalius 2030
- Vastuullinen taloudenhoito
- Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto
- Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka
- Laadukas vesi
- Luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen
- Tiedolla johtaminen

TALOUSARVIORAKENNE 2023

Talousarvion sitovuustasot valtuusto- ja lautakuntatasolla hallintosäännön mukaisesti.

TOIMIALA/elin valtuusto	TOIMIALUE (22 määrärahaa) sitovuustaso: valtuusto*	YKSIKKÖ 1 (44 määrärahaa) sitovuustaso: lautakunta^
Konsernihallinto	Tilintarkastus	Tilintarkastus
	Kaupunginkanslia	Kaupunginkanslia, IKT
	Taloussosasto	Taloussosasto
	Henkilöstöosasto	Henkilöstöosasto
	Kaupunkikehitys	Elinkeinoelämä, Matkailu, Tiedotus
	Joukkoliikenne	Joukkoliikenne
	Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut	Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut, Työmarkkinatuki
Sivistys	Muu sivistys	Hallinto, Oppilaskuljetukset, Aamu- ja iltapäivätoiminta, Kansalaisopisto ja musiikkiopisto
	Varhaiskasvatus	Hallinto, Perhepäivähoito, Päiväkoti
	Opetus	Perusopetus, ruotsinkielinen, Perusopetus, suomenkielinen
	Lukiot	Lukiot, ruotsinkieliset, Lukiot, suomenkieliset
	Museot	Museot
	Kirjasto	Kirjasto
	Vapaa-aika	Nuoriso, Kuntoilu & liikunta Kulttuuritoiminta

TOIMIALA/elin valtuusto	TOIMIALUE (22 määrärahaa) sitovuustaso: valtuusto*	YKSIKKÖ 1 (44 määrärahaa) sitovuustaso: lautakunta^
Tekniikka	Hallinto	Yleis hallinto, Pienvenesatamat Ympäristöterveydenhuolto
	Yhdyskuntatekniikka	Metsänhoito, Yksityistiet, Liikenneverkosto - kadut, Ulkoalueet rakennusten vieressä, Puistot, Muu yhdyskuntatekn. toiminta
	Mittaus- ja kiinteistömuodostus	Kiinteistökehitys
	Tilahallinto	Tilahallinto
	Toimitilahuolto ja ruokahuolto	Toimitilahuolto, Ruokahuolto
	Kaavoitus	Kaavoitus
	Rakentaminen ja ympäristö	Rakennusvalvonta, Ympäristönsuojelu,
	Jätelautakunta	Jätelautakunta

*Valtuusto hyväksyy nettomäärärahat tällä tasolla. Talousarviomuutokset toimialan sisällä osastojen toimintalaueiden välillä vaativat valtuuston hyväksynnän.

^Lautakunta hyväksyy nettomäärärahat tällä tasolla. Ta-muutokset toimintaluoen sisällä yksiköiden välillä vaatii lautakunnan hyväksynnän.

TALouden LÄHTÖKOHDAT, VEROT JA VALTIONOSUJEDET

Yleinen taloustilanne ja tulevaisuuden näkymät

BKT:n arvioidaan kasvavan Suomessa 1,7 % v. 2022. Alkuvuonna talouden tuotanto on kehittynyt suotuisasti ja työllisyys on jatkanut nopeaa kasvua. Talouskasvun ennustetaan hidastuvan loppuvuonna enemmän kuin vielä kesällä ennakoitiin. BKT:n kasvu hidastuu 0,5 prosenttiin v. 2023. Hyödykkeiden ja energian hintojen nousu on jatkunut myös kesällä arvioitua nopeampana. Vuosina 2024–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan talouden potentiaalista kasvua nopeampaa, noin 1,4 % vuosittain.

Julkisen alan alijäämä supistuu v. 2022 ripeän talous- ja työllisyyskasvun sekä koronatoimien päättymisen johdosta.

Vuonna 2023 alijäämä kääntyy uudelleen kasvuun ja julkinen talous pysyy syvästi alijäämäisenä tulevina vuosina. Julkisen velan suhde BKT:hen alenee tänä vuonna, mutta kääntyy nousevalle uralle ensi vuonna.

Velanhoitokustannusten arvioidaan kasvavan ennustejaksolla. Alati kasvavat velanhoitokulut ovat pois muusta julkisesta rahankäytöstä ja kaventavat julkisen talouden ennestäänkin niukkoja puskureita.

(Valtiovarainministeriön Taloudellinen katsaus syyskuu 2022)

Kuntien talous

Kuntatalous on syksyllä 2022 historiallisen suuren mullistuksen edessä, kun sote- ja pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2023 alussa toimintansa aloittaville hyvinvointialueille. Suuressa kuvassa uudistus puolittaa kuntatalouden, mikä merkitsee kuntatalouden ennusteessa juoksevien menojen ja tulojen rajua pienentymistä vuonna 2023. Kuntatalouden vuosikate tai tilikauden tulos pysyvät painelaskelmatyyppisessä tarkastelussa kuitenkin varsin muuttumattomana.

Valtiovarainministeriön laatima tuore kuntatalouden kehitysarvio maalaa kuntien talousnäkyistä varsin positiivisen kuvan. Ennusteisiin sisältyy aina epävarmuutta, mutta tällä kertaa tulevien vuosien talousnäkyisiin sisältyy poikkeuksellisen suuria alaspäin suuntautuvia riskejä. Kokonaiskuva kuntatalouden näkyistä pysyi syksyn kehitysarviossa kuitenkin varsin lähellä edellistä kevään ennustetta. Ennuste ei huomioi vielä vuoteen 2025 mitä todennäköisemmin ajoittuvaa TE-palvelu-uudistusta.

Kuntatalouden kustannuksiin kohdistuu tällä hetkellä kovia paineita. Julkisen sektorin palvelut ovat

työvoimavaltaisia, joten kesäkuun alussa kunta-alalle sovitun virka- ja työehtosopimuksen kustannusvaikutuksilla on suuri merkitys tulevien vuosien menopaineisiin. Sopimus on sidottu niin sanottuun yleiseen linjaan, mutta sen päälle tulee vielä monivuotinen alan palkkarakenteita uudistava kehittämisohjelma.

Kustannuspaineita aiheuttavat myös odotettua korkeampana pysyttelevä hintojen nousu sekä siihen liittyvä korkotason nousu. Kehitysarviossa kuntien kustannuspaineita kuvaavat ennusteet, kuten peruspalveluiden hintaindeksi, nousivatkin reippaasti.

Samaan aikaan kuntataloudessa ja laajemmin koko julkisessa taloudessa on tapahtunut verotulojen odotettua voimakkaampaa vahvistumista. Kun vielä vuosi sitten kuntatalouden tilan ennakoitiin heikkenevän vuonna 2022 selvästi, nyt kunnallis- ja yhteisöverojen vahva kehitys on paikannut tilanteen.

Kuntatalouden kehitysarvio on lähivuosien osalta hyvin positiivinen, sillä myös vuotta 2023 vahvistaa noin 1,2 miljardin euron suuruiseksi arvioitu kertaluonteinen verohäntä. Se syntyy, kun osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaan.

Euromääräisesti isojen sote-rahavirtojen varjoon jää myös lukuisia muita kuntien talouteen vuonna 2023 vaikuttavia päätöksiä, kuten varhaiskasvatustulosten alennus ja sen kompensointi sekä Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen valmistavaan opetukseen kohdistuvat tukimäärärahat.

Suuret kuntatalouden muutokset ja kertaluonteiset tekijät eivät saa peittää alleen kuntatalouden ja julkisen talouden todellista tilaa. Monien yhteiskunnallisten vahvuuksien ohella Suomen julkinen talous rakentuu loppujen lopuksi vaimeasti kehittyvälle talouskasvulle, ikääntyvälle väestölle ja laskevalle osaamistasolle.

Pidemmillä aikavälillä julkisessa taloudessa ja myös kuntataloudessa tämä näyttäytyy kuluvaan vuoteen huomattavasti matalampana verokehityksenä sekä muita sektoreita korkeampina kustannuksina. Päätäjien kannattaakin suunnata katseet vuoteen 2024 ja siitä eteenpäin, jotta kuntatalouden todellisen tilan näkee tarkemmin. Tosin sinnekin on odotettavissa jälleen talousennustetta heilauttavia uudistuksia, kun kuntien järjestämisvastuuta TE-palveluissa vahvistetaan. Elämme todellisia kuntatalouden ruuhkavuosia.

(Kuntaliitto – Pääekonomistin palsta, syyskuu 2022)

Raaseporin talous, verot ja valtionosuudet

Yleistä

Vuoden 2023 talousarvio osoittaa tilikaudelle 4,6 miljoonan euron ylijäämää.

Kaupungin omassa toiminnassa on 4,0 miljoonan euron ylijäämä ja Raaseporin Vesi -liikelaitoksen talousarvion lähtökohtana on 0,6 miljoonan euron ylijäämä.

Vuoden 2023 henkilöstömenoihin on laskettu 3,0 prosentin korotus. Suunnitteluvuosille 2024–2025 on huomioitu 3,0 prosentin indeksikorotus.

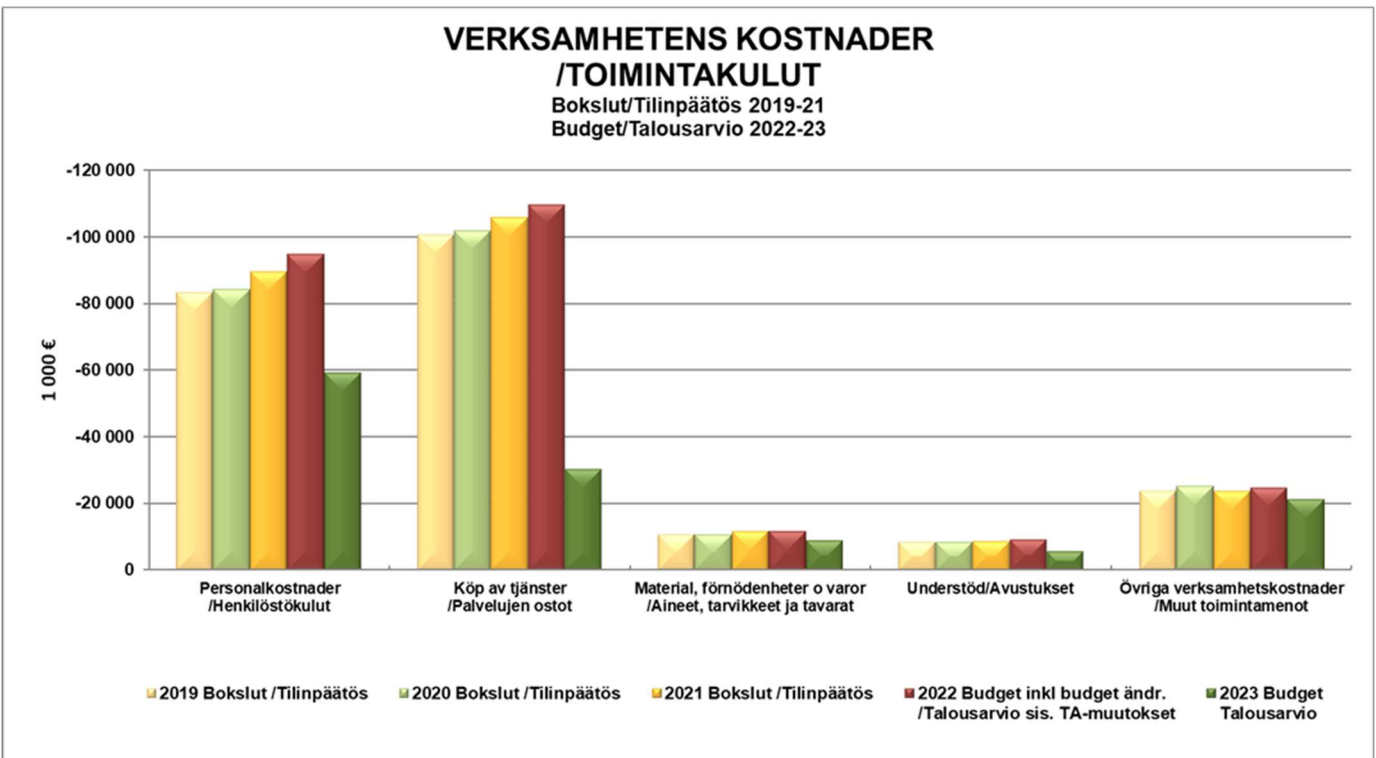
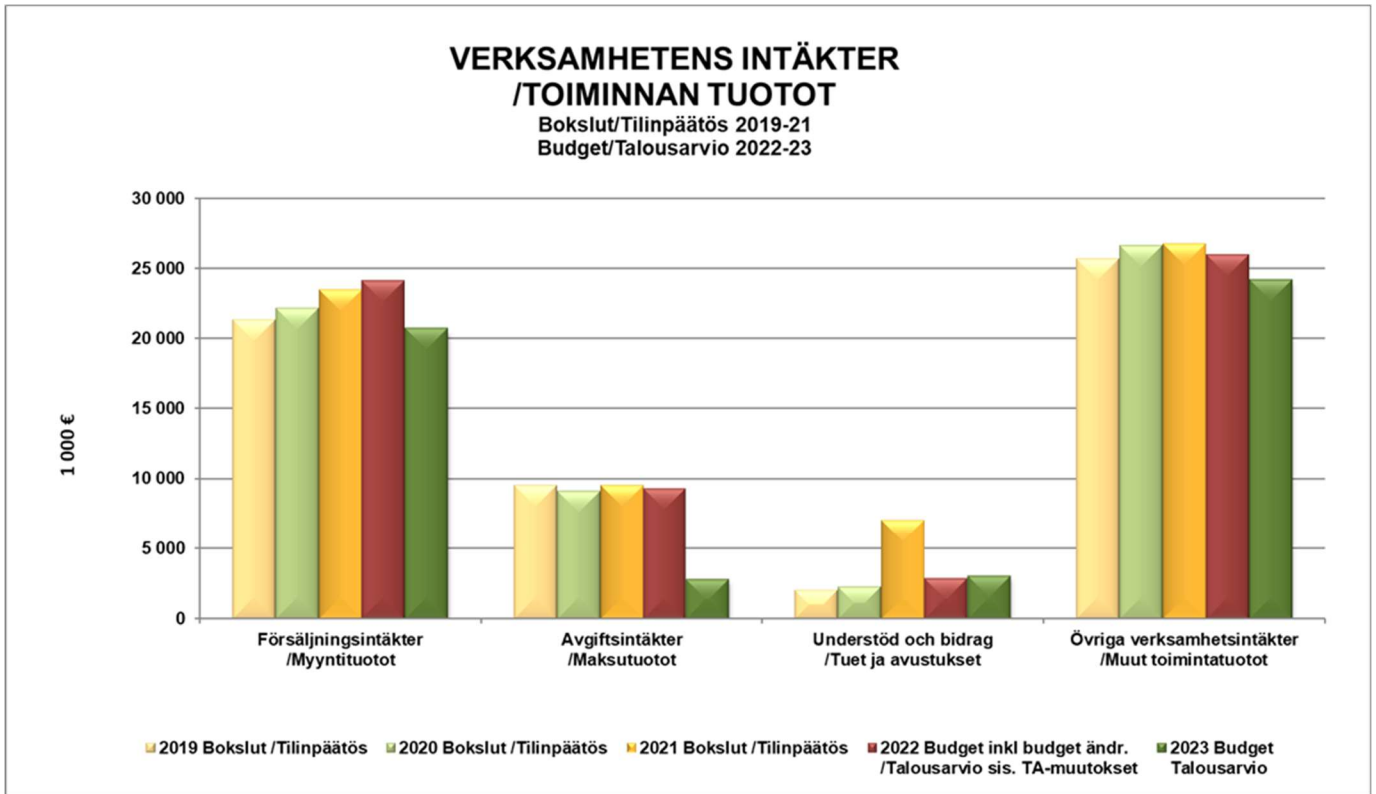
Vuodelle 2024 taloussuunnitelma osoittaa 2,6 miljoonan euron ylijäämää ja vuodelle 2025 1,7 miljoonan euron ylijäämää. Tilinpäätöksessä 31.12.2021 kaupungilla oli 6,4 miljoonaa euroa kertynyttä ylijäämää. Syyskuun 2022 ennusteessa on arvioitu 3,7 miljoonan euron ylijäämää vuodelle 2022. Talousarvion ja vuosien 2023–2025

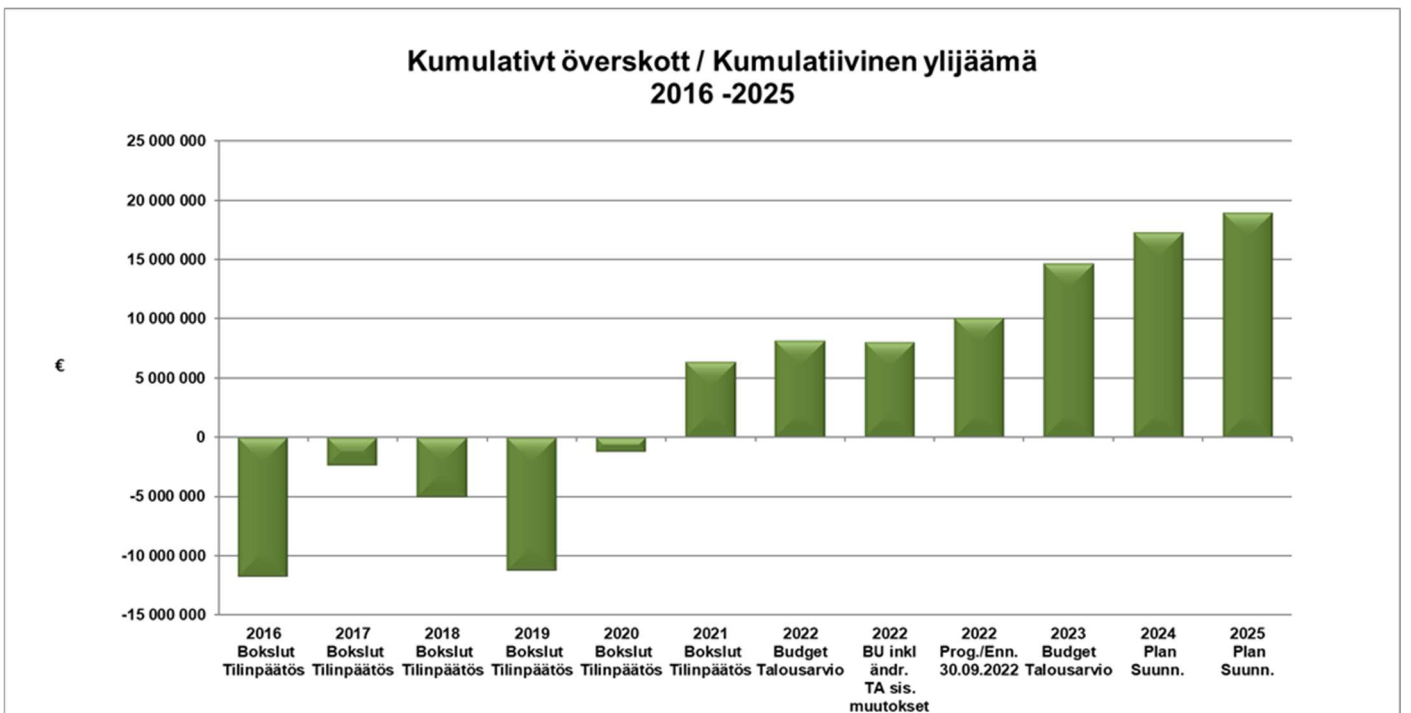
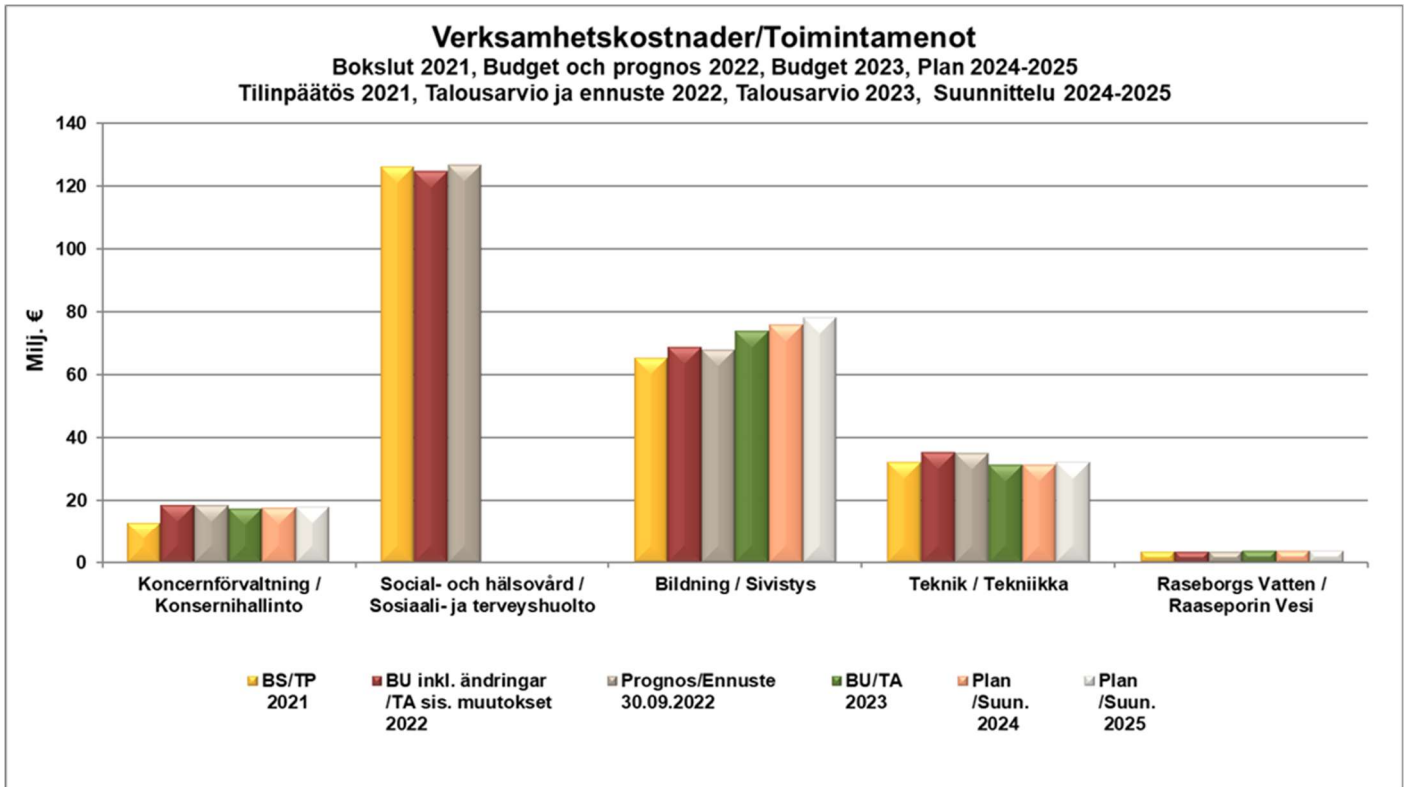
taloussuunnitelman mukaan kumulatiivinen ylijäämä 31.12.2025 olisi 19,0 miljoonaa euroa.

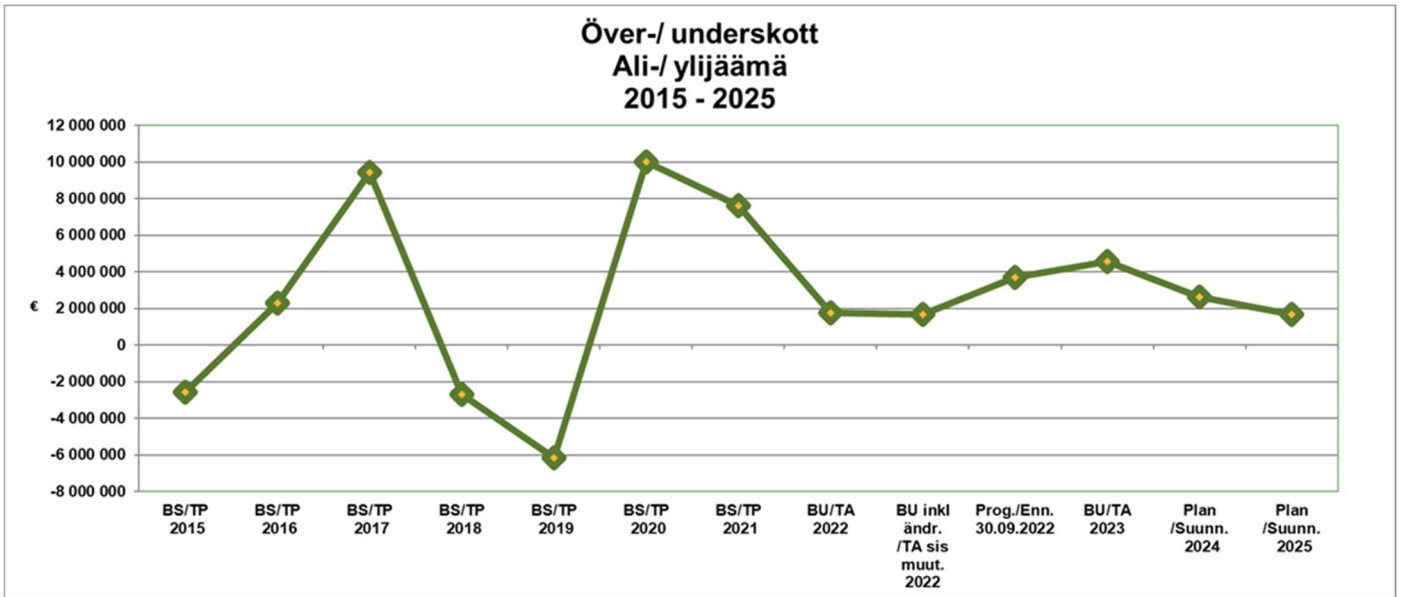
Kaupungin investoinnit mukaan lukien Raaseporin Vesi -liikelaitos vuonna 2023 ovat arviolta 16,9 miljoonaa euroa.

Kaupungin velkataakan, liikelaitokset mukaan luettuna, lasketaan vuodenvaihteessa 2022–2023 olevan 115,1 miljoonaa euroa tai 4 202 euroa asukasta kohden, mikä on hieman enemmän kuin tilinpäätöksessä 31.12.2021. Vuoden 2022 talousarviossa arvioitiin asukaskohtaiseksi velkataakaksi 4 303 euroa. Vuonna 2023 lainataakan lasketaan kasvavan 2,9 miljoonalla eurolla ja olevan vuodenvaihteessa 2023–2024 118,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 kokonaiskorkokustannuksiksi arvioidaan 0,8 miljoonaa euroa, josta omaa toimintaa rasietaan 0,75 miljoonalla eurolla ja Raaseporin Vettä 0,07 miljoonalla eurolla. Vuonna 2022 nämä menot ovat 0,6 miljoonaa euroa.

Verot

Kunnan verotulot koostuvat kunnallisverosta, kiinteistöverosta ja yhteisövero-osuudesta.

Kunnallisverotulojen arvioidaan vuonna 2022 nousevan 3,7 prosenttia verrattuna vuoden 2021 tilinpäätökseen. Verotulojen kertyminen on ollut suotuisaa koko vuoden ajan, ja verotulot näyttävät olevan 0,8 miljoonaa euroa yli alun perin budjetoidun määrän.

Budjetoidut verotuotot perustuvat kuntaliiton syyskuun 2022 ennusteeseen varovaisuusperiaatte huomioiden.

Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtyminen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta muuttaa koko kunnallisveron rakennetta. Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain 55 §:n mukaan kunnanvaltuuston on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä.

Kunnallisveron määräksi vuodelle 2023 on budjetoitu 54,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 kunnallisverotuksessa tilitetään vuoden 2022 jäännösverot ja lisäennakot korkeamman tuloveroprosentin mukaisesti.

Kunnallisveron määräksi vuonna 2024 arvioidaan 53,0 miljoonaa euroa (-2,3 %) ja vuonna 2025 53,9 miljoonaa euroa.

Ehdotuksessa taloussuunnitelmaksi 2023–2025 lähdetään siitä, että kunnallisveroprosentti pysyy muuttumattomana 9,36 prosentissa.

Yhteisöverotulon arvioidaan olevan 5,8 miljoonaa euroa vuonna 2022 ja olevan näin ollen vuoden 2021

tasolla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastuslaitoksen siirtyminen hyvinvointialueelle vaikuttaa myös yhteisöveroon. Vuonna 2023 yhteisöveron arvioidaan nousevan 4,1 miljoonaan euroon. Vuosina 2024–2025 yhteisöveron odotetaan pysyvän suunnilleen vuoden 2023 tasolla.

Vuonna 2022 kunnan osuus yhteisöverosta on 33,76 prosenttia. Vuonna 2023 kunnan osuus yhteisöverosta laskee hyvinvointialueuudistuksen vuoksi 23,91 prosenttiin. Vuosina 2024–2025 osuuden arvioidaan olevan 23,67 prosenttia.

Kiinteistöverolain 11, 12 ja 13 §:ien mukaan kunnanvaltuusto päättää seuraavista asioista:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93–2,00
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41–1,00
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93–2,00

Raaseporissa vuoden 2022 veroprosentit ovat seuraavat:

- yleinen kiinteistövero 1,35 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistövero 0,41 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistövero 1,80 %
- voimalaitoksen kiinteistövero 3,10 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero 0,00 %

Kiinteistöveron arvioidaan tuovan 11,9 miljoonaa euroa vuonna 2022. Vuoden 2023 talousarviossa on lähtökohdiana ollut muuttumattomat kiinteistöveroprosentit ja kiinteistöverotulojen lasketaan olevan vuoden 2022 tasolla.

TALOUSARVIO 2023, TALOUSSUUNNITELMA 2024–2025

Kiinteistövero ei kuulu hyvinvointialueen piiriin, vaan se kuuluu jatkossakin kokonaisuudessaan kunnalle.

Valtuusto on 14.11.2022 vahvistanut Raaseporin veroprosentit vuodelle 2023 seuraavasti:

tuloveroprosentti	9,36 %
yleinen kiinteistövero	1,35 %
vakituisten asuinrakennusten kiinteistövero	0,41 %
muiden asuinrakennusten kiinteistövero	1,80 %
voimalaitoksen kiinteistövero	3,10 %
yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero	0,00 %

Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2022 on 20,01 % (vuonna 2021 20,02 %). Tuloveroprosenttin aritmeettinen keskiarvo on 21,00 prosenttia (20,98 % vuonna 2021), ylin veroprosentti on 23,50 % ja alin 16,50 prosenttia. 21,50 on yleisin veroprosentti ja sitä sovelletaan 50 kunnassa.

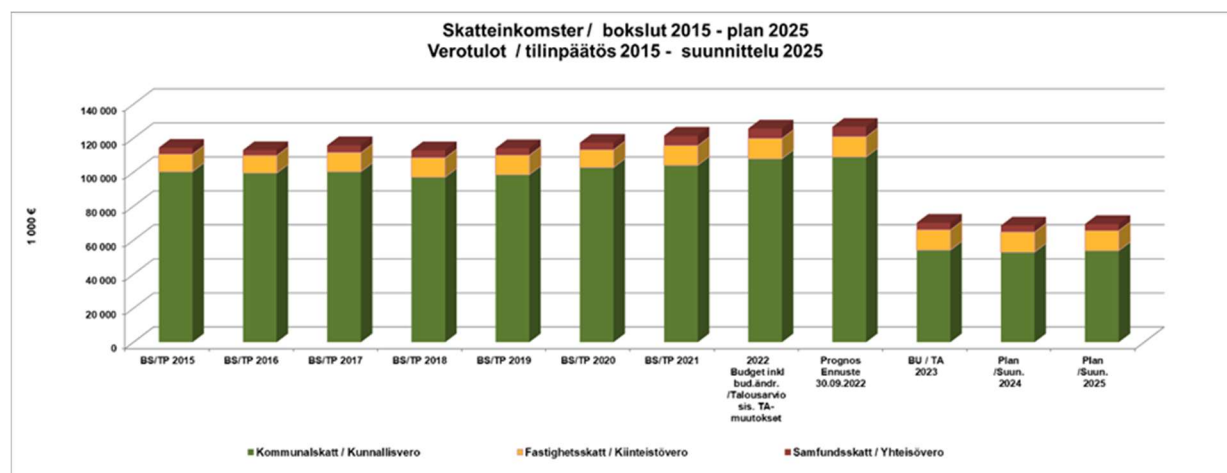
Erilaisista vähennyksistä johtuen kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) eivät vastaa kuntien todellista veroastetta. Raaseporin ns. efektiivinen veroaste vuonna 2022 on 15,59 prosenttia ja maan keskiarvo 14,57 prosenttia.

Veroprosentit ovat pysyneet ennallaan viimeisen neljän vuoden aikana:

Veroprosentit	2023	2022	2021	2020	2019
Tuloveroprosentti	9,36 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %
Kiinteistöveroaste					
Yleinen	1,35 %	1,35 %	1,35 %	1,35 %	1,35 %
Vakituinen asuminen	0,41 %	0,41 %	0,41 %	0,41 %	0,41 %
Muu asuminen	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %	1,80 %
Voimalaitos	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Alla taulukko verotulokehityksestä taloussuunnitelmakaudella:

Verotulot meuro	2021 Tilinpäätös	2022 Ennuste	2023 Talousarvio	2024 Suunnitelma	2025 Suunnitelma
Kunnallisvero	104 081	107 963	54 249	53 013	53 879
Kiinteistövero	11 548	11 900	11 821	11 794	11 752
- yleinen kiinteistövero 1,35 %	6 817	6 985	6 906	6 879	6 837
- vakituinen asuminen 0,41 %	2 482	2 559	2 559	2 559	2 559
- muu asuminen 1,80 %	2 249	2 356	2 356	2 356	2 356
Yhteisövero	5 804	5 800	4 186	3 819	3 962
Yhteensä	121 432	125 663	70 256	68 626	69 593

Valtionosuudet

Kuntien valtionosuuksien rahoitus koostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta, josta määrätään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa, ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) säädetyistä valtionosuusrahoituksesta.

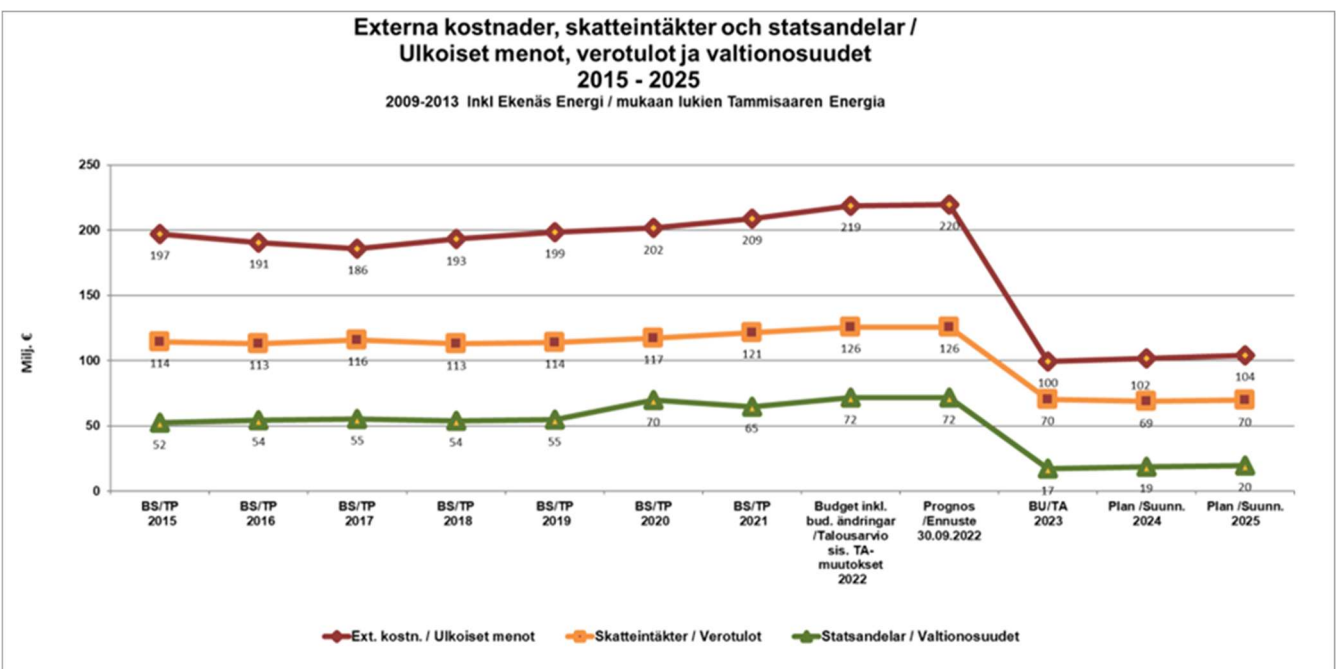
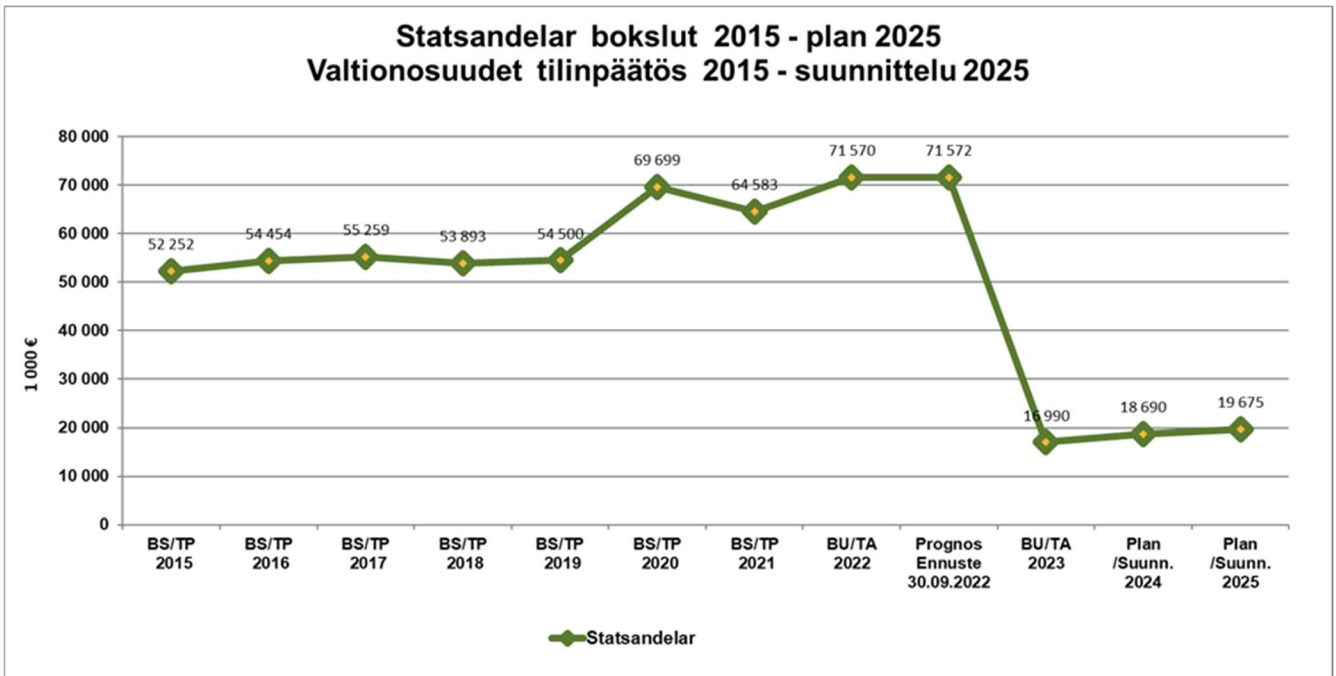
Hyvinvointialueen tarjoamiin peruspalveluihin liittyvä valtionosuuksien osa siirretään kokonaisuudessaan hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lukien. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen siirtyessä hyvinvointialueelle uusi laki kunnan peruspalvelujen

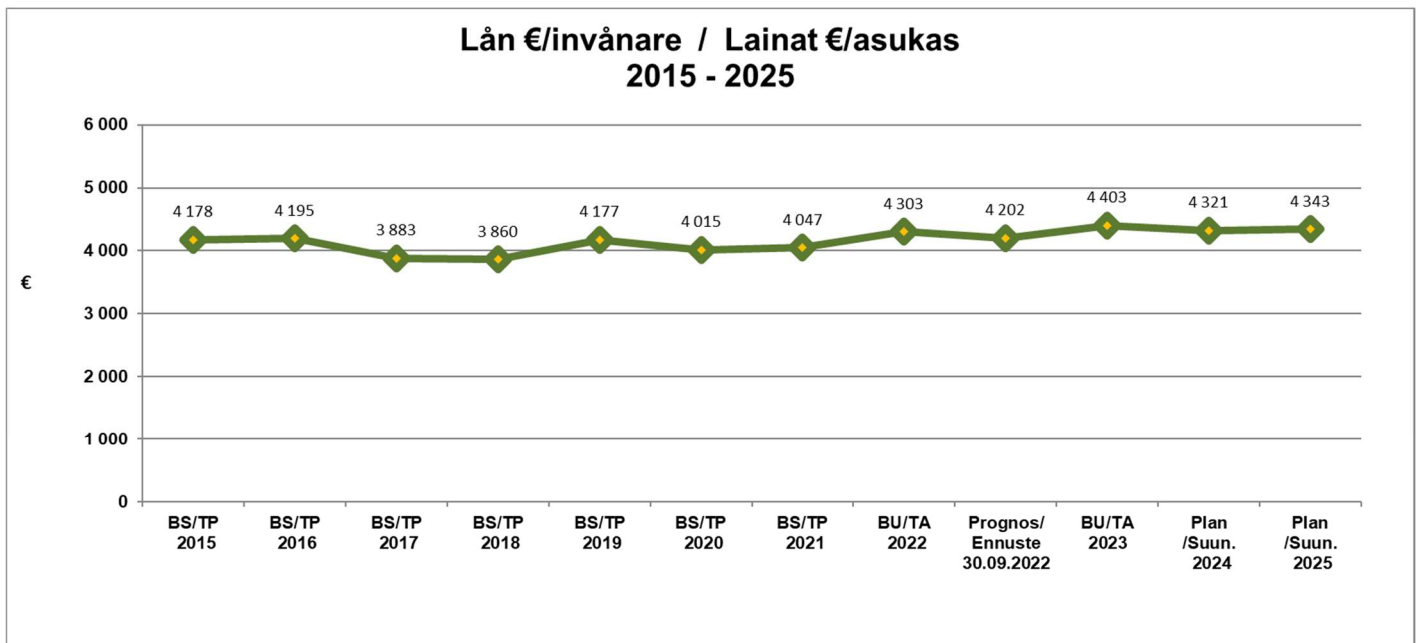
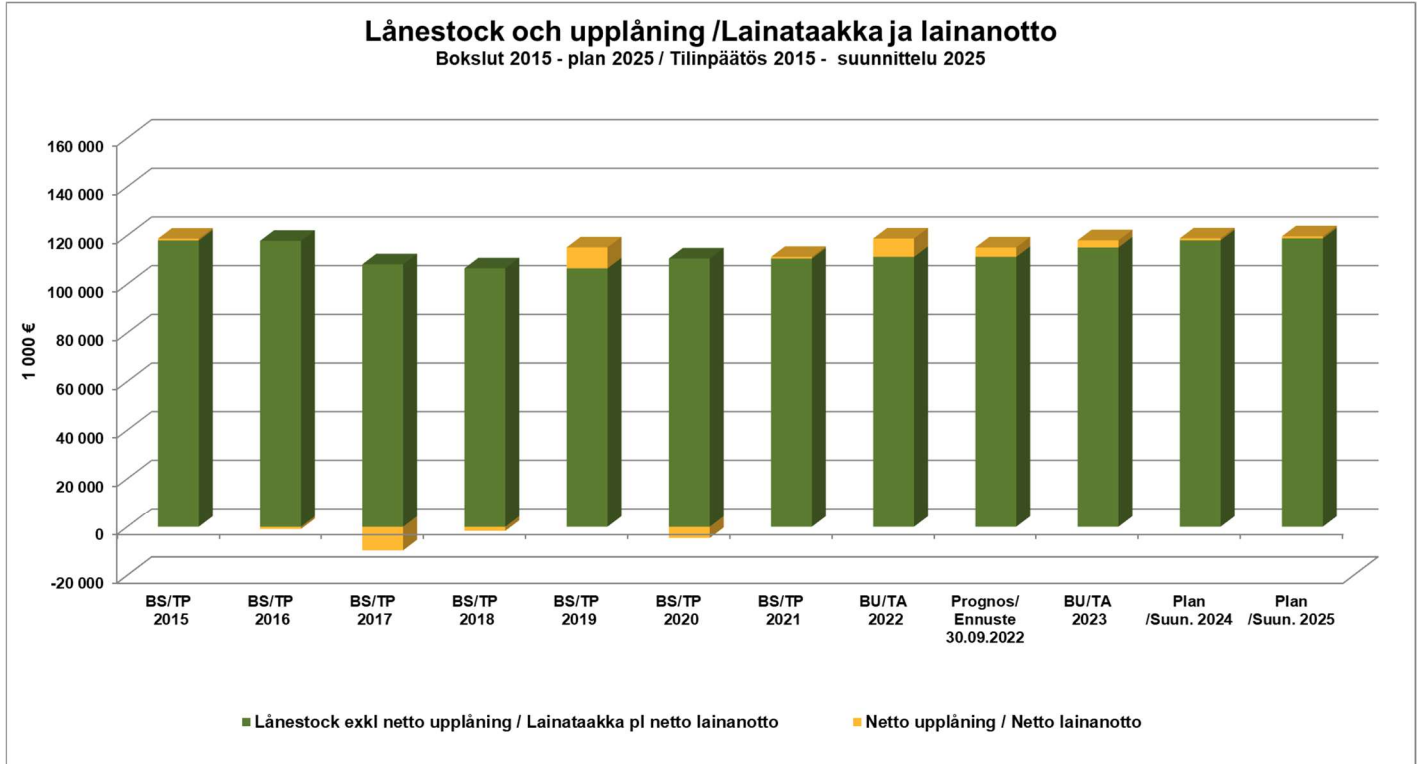
valtionosuudesta tulee voimaan 1.1.2023.

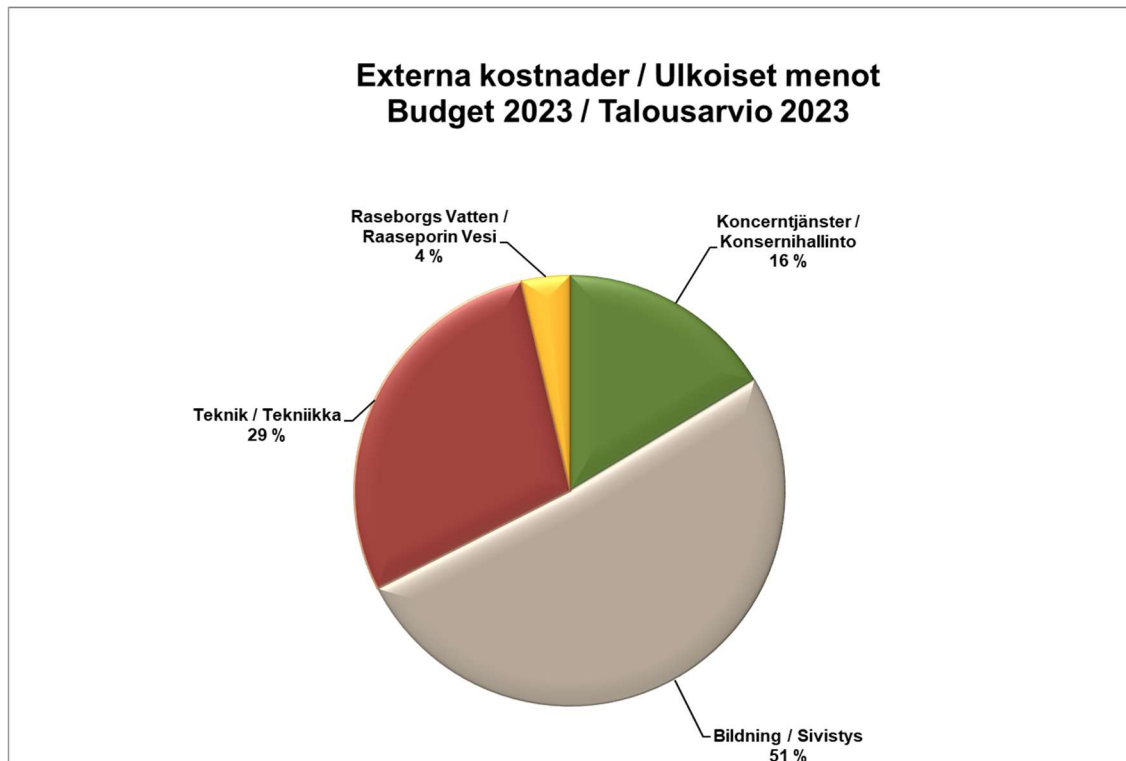
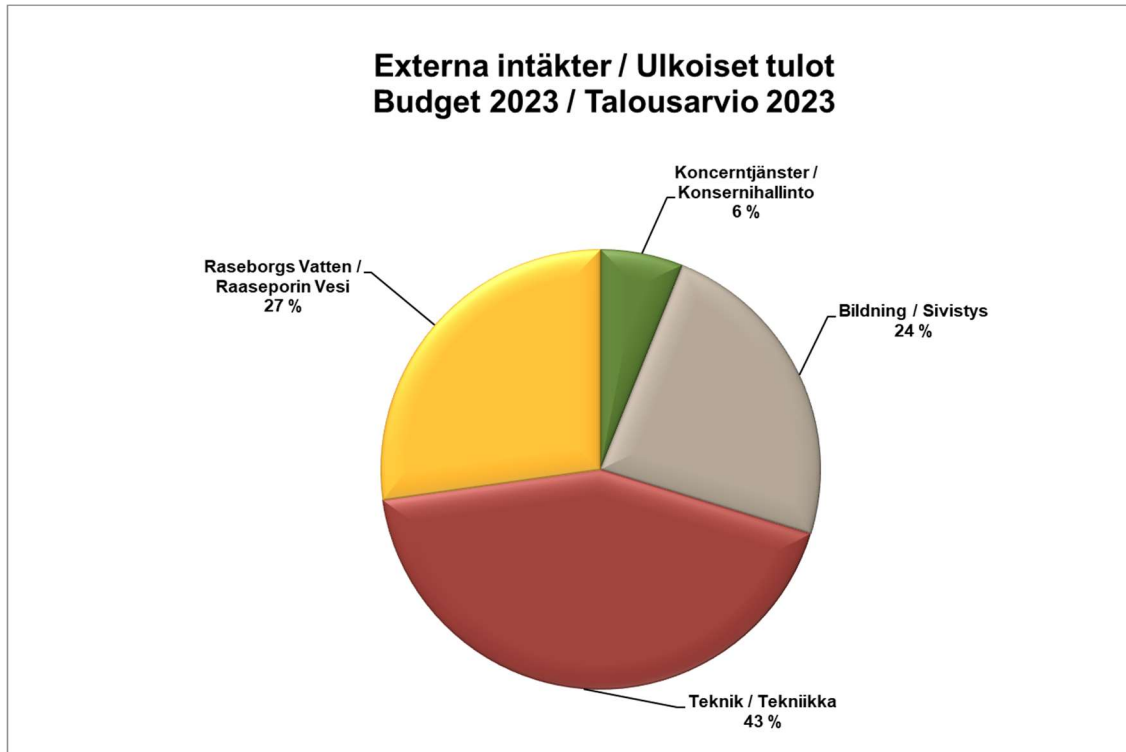
Vuoden 2023 valtionosuudeksi on budjetoitu 17,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 valtionosuudeksi arvioidaan 18,7 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 19,7 miljoonaa euroa.

Budjetoidut valtionosuudet perustuvat kuntaliiton ennusteeseen ja valtiovarainministeriön painelaskelmiin syyskuulta 2022 varovaisuusperiaatteiden huomioiden.

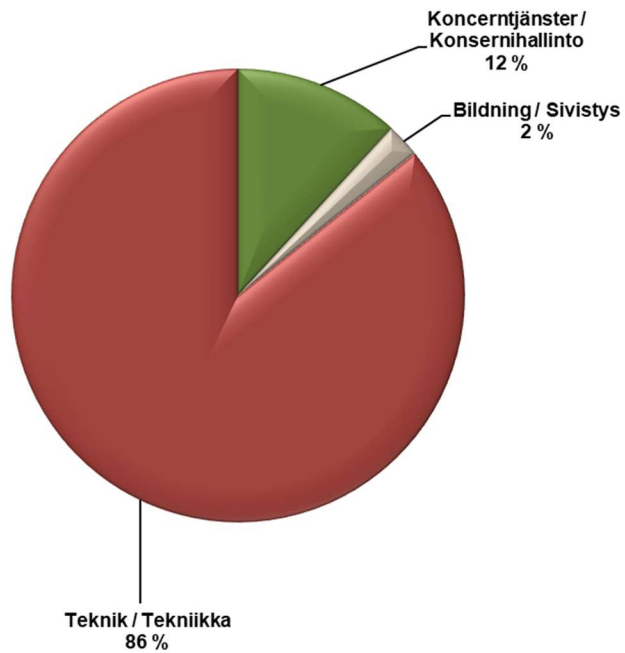
Lopulliset päätökset vuoden 2023 valtionosuuksista tehdään vuoden 2022 joulukuun lopussa.

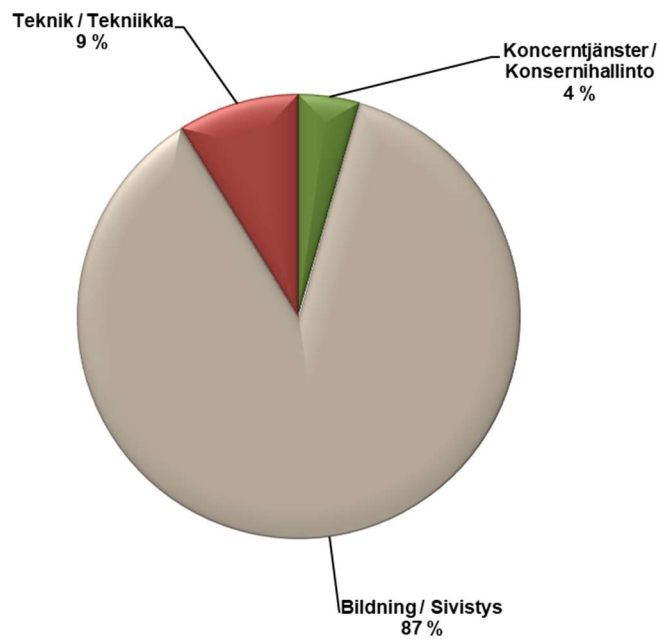

**Interna intäkter / Sisäiset tulot
Budget 2023 / Talousarvio 2023**

**Interna kostnader / Sisäiset menot
Budget 2023 / Talousarvio 2023**

KAUPUNKI TYÖNANTAJANA

(mukaan lukien kuvaus henkilötövuosien laskemisesta)

Työnantajavastuu

Poliittisilla elimillä on kunnassa työnantajan rooli. Henkilöstöpolitiikkaa toteutetaan kaikissa poliittisissa elimissä.

Työnantajan ja henkilöstön yhteistyö määritetään työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetussa laissa. Yhteistoimintalain tarkoitus ja henkilöstöpolitiikan eri suuntaviivat ovat tärkeitä päätöksenteossa.

Työsuojelu

Työsuojelun tavoitteena on turvallinen ja vaaraton työpaikka. Työsuojelu muodostuu niistä tekijöistä, jotka saavat työntekijän kokemaan työpaikkansa turvalliseksi ja voimaan siellä hyvin. Hyvän työsuojelutyön tuloksena voi olla parempi työkyky, parantunut viihtyminen työssä ja työmotivaatio, pienentynyt työtapaturmariski, vähentyneet sairauspoissaolot, vähentyneet työkyvyttömyyseläkekustannukset, laadukas työsuoritus ja siten asiakkaalle annettu parempi palvelu.

Kesätyöt

Kaupunki palkkaa 100 nuorta kesällä 2023 osana pyrkimystä järjestää mielekästä työtä nuorille ja markkinoida kaupunkia työnantajana. Näistä 30:n on oltava alle 18-vuotiata.

Henkilötövuodet

Talousarvion toimialalomakkeissa käydään läpi henkilötövuosien määrä. Nämä on laskettu seuraavasti:

- Konsernihallinnossa sekä teknisellä toimialalla henkilötövuosien määrä on laskettu henkilöstökuluihin budjetoitujen määrärahojen pohjalta. Lähtökohtana on käytetty palkkaliitteitä.

- Sivistystoimialalla henkilötövuosien määrä on laskettu henkilöstökuluihin budjetoitujen määrärahojen pohjalta. Lähtökohtana on käytetty palkkaliitteitä. Poikkeuksena on perusopetus ja lukio, joissa nk. ylitunnit lasketaan erikseen ja muunnetaan lasketuiksi henkilötövuosiksi. Ylitunnit kompensoivat ensi

kädessä osa-aikaisia virkoja. Loput ylitunnit muunnetaan henkilötövuosiksi seuraavasti

- vuosiluokat 1–6: 24 ylituntia = 1 henkilötövuosi
- vuosiluokat 7–9 ja lukio: 21 ylituntia = 1 henkilötövuosi

INVESTOINTITALOUSARVIO 2023 JA INVESTOINTISUUNNITELMA 2024–2025

Kaupungin investointiryhmä on laatinut ehdotuksen investointitalousarvioksi 2023 ja investointisuunnitelmaksi vuosille 2024–2025. Lisäksi on tehty hankelista vuosille 2026–2032. Investointiohjelma on laadittu eri toimialojen edustajien kanssa, ja sivistyslautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot on huomioitu investointitalousarvion valmistelun yhteydessä. Lautakuntien lausunnot ovat taustamateriaalina.

Valmistelutyön aikana on päivitetty joiltain osin vuosien 2023–2032 pitkän aikavälin investointisuunnitelmaa. Suunnitelmaa on tarpeen tarkistaa myös palveluverkkoselvityksen päivittämisestä päätettäessä. Myös kaavoitusohjelmaa tulee päivittää niin palveluverkkoselvityksen kuin pitkän aikavälin investointisuunnitelman mukaiseksi.

Sote-uudistuksen yhteydessä hyvinvointialueelle vuokrataan kiinteistömässä 3+1 vuoden ajaksi. Näihin kiinteistöihin mahdollisesti tehtävistä investoinneista tulee sopia hyvinvointialueen kanssa. Uudistuksen kohteena olevan kiinteistömässän yhtiöittämissämallia selvitetään vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2023 investointiohjelmassa on esitetty seuraavat suuret investointimäärärahat:

- Katarinaskolanin saneerauksen ja lisärakentamisen toteuttaminen
- Palveluverkkorakennetta koskevan valtuuston päätöksen 8.6.2020 § 60 toteuttaminen;

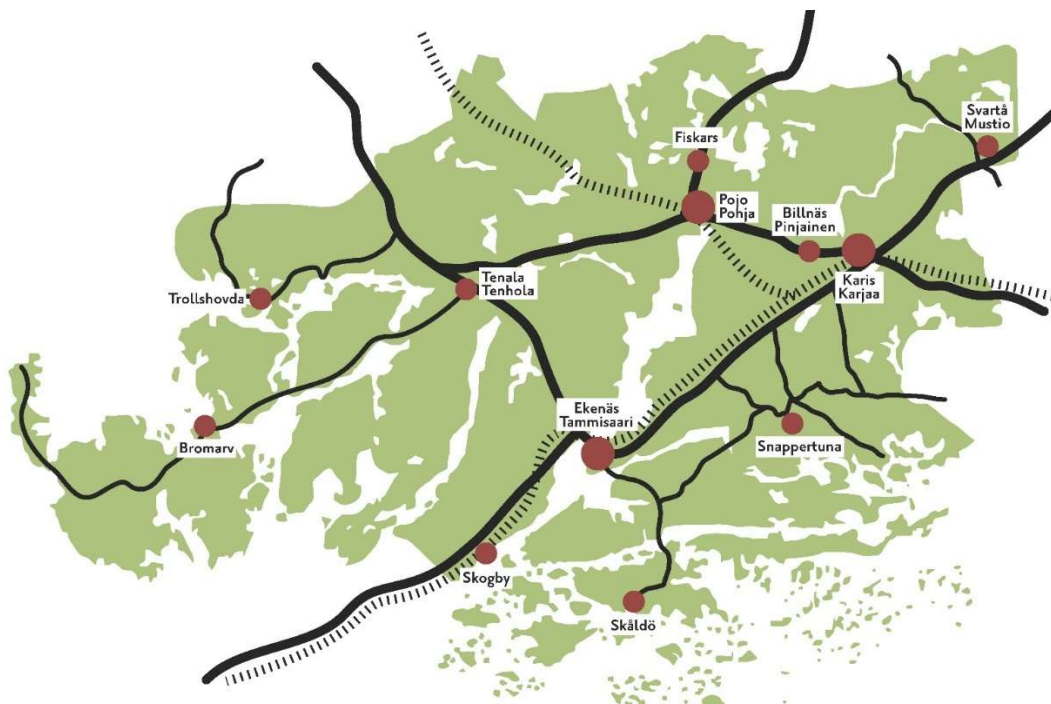
palveluverkon kehittäminen Pohjan ja Fiskarin alueella ja selvitys Västerbyn ja Österbyn kouluverkosta.

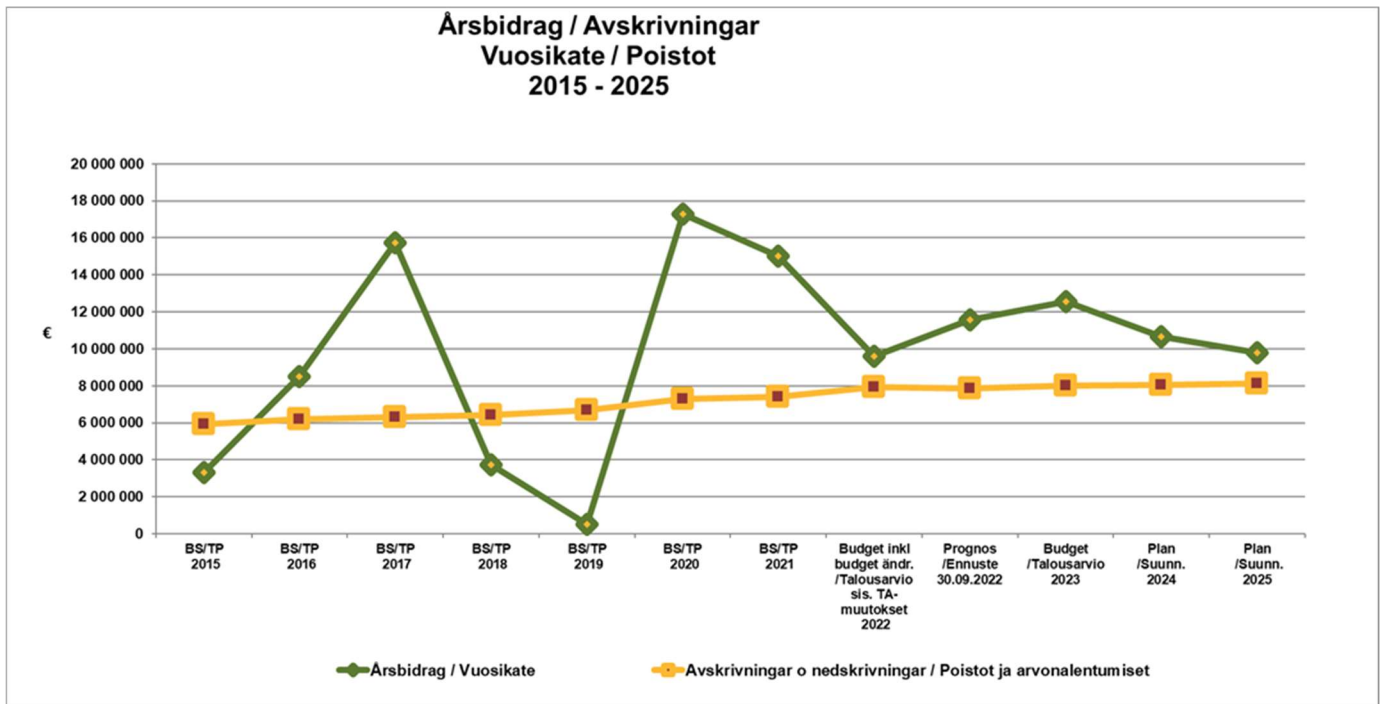
- Tenholan uuden paloaseman rakennustyöt jatkuvat, ja työt valmistuvat vuonna 2023
- Ekenäs högstadieskolan keittiön saneeraus valmistuu kevään 2023 aikana

Suuria infrastruktuurihankkeita ovat:

- Satamareunusten uusimisen jatkaminen ja ruoppaus Södra vikenissä
- Asuin- ja teollisuusalueiden laajennus
- Katualueiden rakentaminen Fiskarissa maankäyttösopimuksen mukaisesti
- Maasillan sillan saneeraus huonon kunnon ja painorajoituksen vuoksi

Kaupunginhallitus päätti 3.10.2022 § 366 että tarkoituksena on yhä tehostetun asumisen järjestäminen ikääntyneille Tammissaaren alueella. Kaupunginhallitus päättää palata asiaan vuoden 2023 aikana yhteistyössä hyvinvointialueen, kolmannen sektorin tai muiden toimijoiden kanssa. Mainitun päätöksen mukaisesti Raaseporin kaupungin tulee jatkaa neuvotteluja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa siitä, miten Raaseporin ikääntyvien ympärivuorokautisen asumisen tarpeeseen vastataan tavalla, jossa otetaan huomioon kielikysymykset, Raaseporin laaja alue ja nykyinen kiinteistötilanne.

Tarveselvitys, koulupalveluverkkoselvitys sekä Katarinaskolanin saneerauksen/uudisrakennuksen jatkosuunnittelu ovat käynnissä. Hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 13.6.2022 § 265. Hankesuunnitelman kustannukseksi on arvioitu noin 13,0 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytetään rakennustöiden jatkosuunnitteluun ja rakentamisen käynnistämiseen kevään 2023 aikana (kevätlukukauden jälkeen). Nykyinen liikuntasali puretaan jos mahdollista saneerauksen yhteydessä, ja sen tilalle rakennetaan uusi liikuntasali, joka on riittävän suuri erilaisten palloilulajien ja muiden urheilutoiminnan harjoittamiseen. Hallin on oltava sisämitoiltaan vähintään 23x43 m. Hankkeen kustannus tarkentuu talousarviokäsittelyn jatkamisen aikana.

Palveluverkon muutokset:

Palveluverkkorakenteen muutosten suunnittelun kokonaismääräraha on kattanut vuosien 2021–2022 toiminnan muutokset palveluverkossa, eli 0,75 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 0,8 miljoonaa euroa vuonna 2022. Toimenpiteet ovat toteutuneet aiempien päätösten mukaisesti, valtuusto päätti palvelurakenteen muutoksista 8.6.2020 § 60.

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 8.6.2020, että kiinteistökantaan tehtävät muutokset ja toimenpiteet otetaan huomioon toimintavuoden 2023 talousarviossa ja taloussuunnitelmassa (vaihe 2). Vuoden 2023 talousarviolaadinnassa on osoitettu määräraha Pohjan ja Fiskarin alueen palveluverkkorakenteen päivittämiseen sekä selvitykseen Västerby skolan toiminnan siirtämisestä Österby skolaan.

Selvitystä suomenkielisen koulukeskuksen perustamisesta Fiskariin yhteistyössä Tako ry:n kanssa sekä ruotsinkielisen koulun ja lähipalvelujen kehittämisestä Pohjassa koordinoi asetettava työryhmä. Selvityksessä otetaan huomioon myös Pohjan

monitoimitalon toteuttamisvaihtoehto. Selvitystyöhön on varattu 200 000 euroa vuodelle 2023.

Sivistyslautakunnan lausunnon 27.9.2022 § 111 mukaisesti vuodelle 2023 varataan 50 000 euron suunnittelumääräraha Västerbyn ja Österbyn kouluverkkoa varten. Tehdään selvitys, joka kattaa sekä uuden päiväkodin tarpeen että Österby skolan laajentamisen/saneerauksen. Jatkotoimenpiteet ja lopulliset kustannukset tarkennetaan palveluverkkoselvityksen päivityksen yhteydessä.

Tenholaan rakennetaan uusi paloasema, joka korvaa aiemman paloaseman. Uusi paloasema sijoitetaan samalle tontille. Laajennuskustannukseksi arvioidaan 1,81 miljoonaa euroa, tarkistettu talousarvio käsiteltiin kaupunginhallituksessa 13.6.2022 § 240. Rakentaminen tapahtuu vuosina 2022–2023 ja suunnittelu sekä toteutus tapahtuu tiiviissä yhteistyössä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa. Rakentaminen aloitetaan elokuussa 2022. Palosuojelurahasto myönsi hankkeelle 210 000 euron avustuksen ja maksatus tapahtuu vuonna 2023.

Sivistyslautakunnan lausunnon 5.10.2021 § 142 mukaisesti esitetään suunnittelumäärärahaa uuden päiväkodin rakentamiseen Karjaalle vuosina 2022–2023. Päivähoitopaikkojen tarve Karjaan alueella on suuri, ja osa päiväkotirakennuksista alkaa olla elinkaarensa lopussa. Uutta päiväkotia käsitellään osana palveluverkkopäivitystä vuosina 2022–2023. Vuoden 2023 aikana laaditaan päiväkodin hankesuunnitelma. Sivistyslautakunta on 27.9.2022 § 111 esittänyt investointimäärärahaa Karjaan uuden päiväkodin rakentamisen suunnittelua ja käynnistämistä varten. Jatkotoimenpiteet ja lopulliset kustannukset tarkennetaan palveluverkkoselvityksen päivityksen yhteydessä.

Kaupunginhallitus päätti 20.8.2018 §:ssä 315, että Tammisaaren alueen valmistus- ja jakelukeittiöt saneerataan ja uudistetaan tulevan 10 vuoden aikana. Tähän momenttiin on varattu 4,7 miljoonan euron kokonaismääräraha, josta 2,8 miljoonaa euroa jakautuu vuosille 2021–2025. Nykyisten valmistuskeittiöiden saneerauksen ja uudistamisen arvioitu aikataulu on seuraava: Österby skola ja Österbo daghem 2019 (toteutettu). Tämän jälkeen Ekenäs högstadieskola vuonna 2022–2023, Höjdens skola vuonna 2025 (suunnittelu 2024) ja Seminarieskolan vuonna 2026 (suunnittelu 2025). Lisäksi jakelukeittiöiden saneeraukset tulee toteuttaa rinnakkain valmistuskeittiöiden kanssa niin, että jakelulogistiikka huomioidaan uusittavien valmistuskeittiöiden mitoituksen yhteydessä.

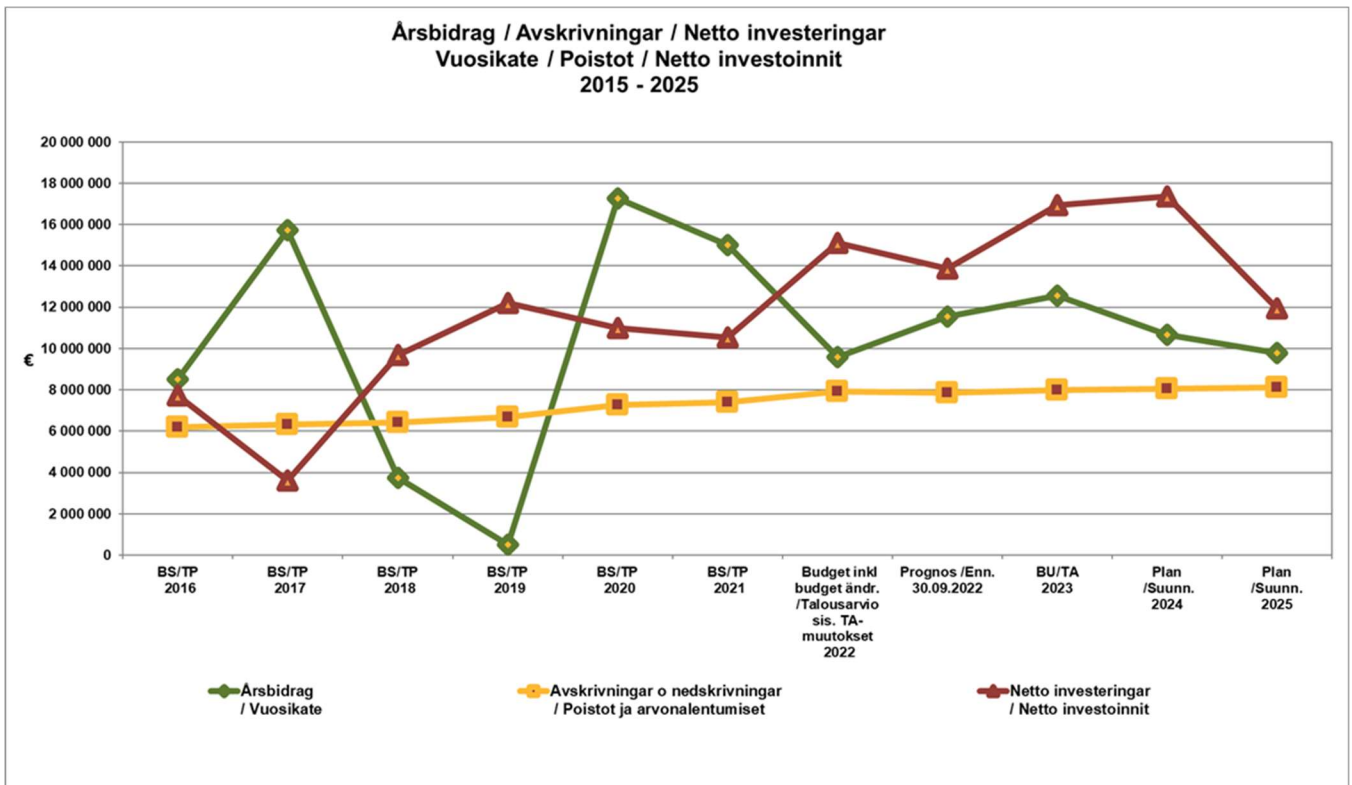
Ekenäs högstadieskolan keittiön saneeraus alkoi kesällä 2022 ja se valmistuu keväällä 2023. Investointimääräraha on tarkistettu suhteessa urakkahintaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ehdotuksen mukaisesti uimahallin kuntokartoitus aloitettiin vuonna 2019. Uima-altaiden betonirakenteiden kuntotarkastus tehtiin vuonna 2021. Kuntotarkastuksen tulosten perusteella ehdotetaan 0,8 miljoonan euron määrärahaa vuodelle 2024. Määräraha kattaa vain uima-altaiden teknisen saneerauksen. Hankesuunnitelma laaditaan syksyn 2022 aikana huomioitavaksi kauden 2024–2026 talousarviovalmistelussa.

Kaupunginhallitus antoi 23.5.2022 §:ssä 207 teknisen lautakunnan tehtäväksi yhdessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kanssa selvittää edellytykset monitoimintohallin rakentamiselle Raaseporiin yhdessä BK-46:n kanssa. Hankesuunnittelu on aloitettu kesällä 2022. Mikäli hankesuunnitelma hyväksytään tämä otetaan huomioon investointisuunnitelmassa.

Investointitalousarvioon on otettu määräraha energiatehostamistoimenpiteille. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla esim. aurinkopaneelien asentaminen olemassa oleviin rakennuksiin sekä hake- tai maalämpöhankkeet, lisäeristykset tai ikkunoiden uusiminen, joiden tarkoituksena on parantaa kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuutta. Rakennukset, joihin asennetaan aurinkopaneelit tai joihin tehdään muita energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä, valitaan erillisten selvitysten perusteella. Kaupunki on tehnyt ns. energiatehokkuussopimuksen, jonka mukaan se pyrkii konkreettisiin toimiin, jotka tuottavat energiatehokkaita ratkaisuja ja tuloksia. Vuodelle 2023 varataan 0,2 miljoonan euron määräraha. Toimintavuosille 2024–2025 varataan myös 0,2 miljoonan euron määräraha. Määrärahan priorisointi tapahtuu ns. hinku-työryhmässä osana energiatehokkuusohjelman toimenpiteitä. Tekninen lautakunta tekee erilliset päätökset energiatehokkuushankkeiden käynnistämisestä.

Eri rakennusten korjauksiin varataan vuodelle 2023 1,2 miljoonan euron korjausmääräraha, joka jaetaan teknisen lautakunnan tekemän erillisen päätöksen mukaan. Yksittäiset yli 200 000 euron hankkeet hyväksyy kaupunginhallitus. Toimenpiteet priorisoidaan erillisessä vuosipohjaisessa työohjelmassa, jota päivitetään jatkuvasti. Määräraha arvioidaan ja esitetään muun muassa seuraavia hankkeita:

- Höjdens skolan vesikaton vaihto ja pukutilojen saneeraus
- Karis svenska högstadiumin ja Karis-Billnäs gymnasiumin vesikaton uusiminen
- Tammisaaren liikennekeskuksen vesikaton uusiminen ja julkisivujen maalaus
- Österby skolan liikuntasalin ikkunoiden uusiminen
- led-valaisinten asentaminen
- Ekta-museon ilmastointi sekä jäähdytys tarkastetaan ja uusitaan
- Karjaan yhteiskoulun ja Karjaan lukion kolmannen kerroksen ikkunoiden uusiminen
- iloa-asennusten jatkaminen

Puistolaitoksille ja leikkipaikoille on varattu 0,25 miljoonan euron määräraha. Määräraha sisältää yleisten alueiden saneerauksen ja rakennelmien uusimisen. Vuoden 2023 hankkeeksi esitetään uutta WC-rakennusta Stallörsparkeniin sekä mm. Tammisaaren Hummeldalin uimarannan perusparannusta. Lisäksi uusitaan valaistuspisteitä, kukkaruukkuja, penkkejä ja muita leikki- ja puistovälineitä. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä.

Vapaa-ajan laitoksille varataan 0,35 miljoonan euron määräraha. Vuoden 2023 ajankohtaisia hankkeita ovat Mustion kaukalon uusiminen, Pohjan kirkonkylän

kuntoradan parantaminen ja Karjaan tekonurmen uusiminen (osa 1, valaistus ja kuivatus). Osa 2, itse tekonurmi uudistetaan vuonna 2024. Västerbyn ulkoilualueen kokonaissuunnitelman laatiminen käynnistyy vuonna 2023. Pohjan skeittipuistohanke ja Västerbyn rullahiihtorata valmistuvat vuoden 2023 aikana. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä sen jälkeen, kun asia on käsitelty kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on antanut lausuntonsa investoinneista vuosille 2023–2025 31.3.2022 §:ssä 33. Kaupunginhallitus päätti 3.10.2022 § 370, että vuoden 2024 investointitalousarvioon varataan määräraha liikuntarajoitteisille sopivan luiskan rakentamiseen Simmikselle.

Tekonurmen asentaminen Västerbyhyn/Österbyhyn esitetään tehtäväksi vuosina 2024–2025. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valmistelee asiaa. Tukihakemus käsitellään valmisteluvaiheessa. Hankkeelle varataan 0,7 miljoonan euron kokonaismääräraha.

Pienvenesatamille osoitetaan 0,15 miljoonan euron määräraha. Määräraha käsittää lähimpänä Ormnäsin leirintäaluetta sijaitsevan laiturin laajentamisen sekä pienempiä parannuksia nykyiseen satamainfraan.

Aluehallintovirasto on päätöksellään 18.3.2019 100/2019 myöntänyt luvan Södra vikenin kunnostamiseen ja ruoppaukseen. Ympäristöluvan mukaan hanke tulee aloittaa viimeistään 30.9.2022, ja sen tulee valmistua viimeistään syyskuussa 2025. Ympäristölupa raukeaa mainitun päivämäärän jälkeen.

Ympäristölupa sisältää määräaikoja, joten valmistelutyö on aloitettu jo vuonna 2022. Ruoppauksen ja olemassa olevien satamareunusten kunnostamisen ehdotetaan olevan kolmevuotinen hanke. Alustavasti työvaiheet toteutetaan seuraavasti: vuonna 2022 satamareunusten vahvistaminen (osa 1), vuonna 2023 satamareunusten vahvistaminen (osa 2) ja ruoppaus sekä vuonna 2024 satamareunusten vahvistaminen edelleen ja ruoppaaminen niiltä osin kuin ne ovat aiemmilta vuosilta jääneet tekemättä. Hankkeen arvioitu kustannus vuosina 2022–2024 on kilpailutuksen jälkeen 4 500 000 euroa, joka jakautuu seuraavasti: vuonna 2022 1 000 000 euroa, vuonna 2023 2 500 000 euroa ja vuonna 2024 1 000 000 euroa. Kaupunginhallitus on käsitellyt kokonaistalousarvion kokouksessaan 15.8.2022 § 284.

Södra vikenin kunnostaminen on välttämätöntä, koska satamareunukset tulee uusia tulevina vuosina ja koska Södra vikenin ja väylän ruoppaus mahdollistavat pienvenesatamatoiminnan alueella. Toimenpiteitä voidaan pitää tarpeellisina alueen merellisen kaupunkikuvan säilyttämiseksi. Södra vikenin ruoppaus ja kunnostaminen mahdollistavat myös pienvenesatamien venepaikkojen lisäämisen.

Stallörsparkenin kokonaissuunnitelman toteuttamiseksi suunnitellaan erillinen investointimääräraha vuosille 2024–2026. Määrärahaan ehdotetaan muun muassa vierasvenesataman parantamista, esimerkiksi uusien laitureiden hankintaa. Vierasvenesataman suunnitteluun varataan käyttötalousarvioon tässä vaiheessa 20 000 euron suunnittelumääräraha. Investointimäärärahan suuruus selviää, kun alueen asemakaava on hyväksytty.

Kaupunginhallitus on 13.9.2021 § 348 päättänyt, että Raaseporin kaupunki sitoutuu vuosina 2022–2025 (jakso 1) ja 2026–2029 (jakso 2) rahoittamaan Mustionjoen vesistövision kautta kalateiden rakentamista 170 000 eurolla vuodessa (jakso 1) ja 120 000 eurolla vuodessa (jakso 2). Rahoituksen myöntämisen edellytyksenä on, että alueen muut merkittävät kunnat sitoutuvat omalta osaltaan rahoittamaan kokonaisuuden esitetyllä tavalla ja että rahoituksesta tehdään erillinen sopimus kuntien kesken. Investointimäärärahan käyttö voidaan aloittaa, kun kalateiden vesilupa on myönnetty.

Liikenneväylille varataan vuotuinen määräraha ja vuodelle 2023 varataan 1,8 miljoonan euron määräraha. Määräraha käytetään perusparannuksiin, uudisrakentamiseen ja asfaltointiin. Painopiste on saneerausvelan pienentämisessä. Laaditaan erillinen työohjelma määrärahan jakamiseksi, ja tekninen lautakunta tekee erillisen päätöksen jakamisesta.

Maasillan silta Karjaalla on lähivuosina perusteellisen saneerauksen tarpeessa. Toimintavuonna 2021 tehtiin sillan kuntotarkastus, ja vuodelle 2023 esitetään 1,1 miljoonan euron saneerausmäärärahaa.

Asuin- ja teollisuusalueiden laajentamiseen varataan 0,3 miljoonan euron määräraha. Laajentaminen tapahtuu tonttien tarpeen ja kysynnän mukaan. Ajankohtaisia hankkeita ovat esimerkiksi Horsbäckin ja Bäljarsin teollisuusalueet. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä.

Hankkeisiin, joissa kaupunki on tehnyt maankäyttösopimuksen, varataan 0,15 miljoonan euron määräraha vuodelle 2023. Ajankohtainen hanke vuodelle 2023 on Fiskari. Maantie 104:n parantaminen Fiskarissa suunnitellaan yhteishankkeena Fiskars-yhtiön ja ELY-keskuksen kanssa tulevina toimintavuosina. Rakentaminen tapahtuu maankäyttö- tai yhteistyösopimusten mukaisesti. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisen päätöksen mukaan.

Muihin hankkeisiin otetaan 0,35 miljoonan euron määräraha vuodelle 2023, johon sisältyy toimenpiteiden jatkaminen Pohjan keskustassa, liikenneturvallisuustoimenpiteitä sekä Knipnäs–Estholmenin ulkoilureitin töiden jatkaminen. Vuoden 2023 määrärahaa korotetaan, koska ulkoilureitin töitä ei voida toteuttaa suunnitellusti vuonna 2022. Liikenneturvallisuustoimenpiteet tarkoittavat liikenneympäristön parannuksia liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteiden mukaan lautakunnan priorisoimalla tavalla. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisen päätöksen mukaan.

Mahdolliset kaupungin erillisrahoitusta vaativat parannustoimenpiteet tieverkossa vt. 25 käsitellään erillisillä päätöksillä. ELY-keskuksen investointisuunnitelma vuosille 2023–2026 kattaa Leksvallin kevyen liikenteen väylän ja alikulun. Hankkeen suunnitteluun varataan 0,1 miljoonan euron määräraha.

Kaavoituksen ja maankäytön pohjakarttaan varataan 60 000 euron määräraha.

Maakauppoja varten varataan vuosittain 0,5 miljoonaa euroa, ja kiinteistöjen myynnin tulojen odotetaan tuovan vuosittain 0,25 miljoonan euron tasearvon. Vuoden 2023 summa on 0,77 miljoonaa euroa ja se sisältää FAb Karis hyresbostäder - Karjaan vuokra-asunnot KOy:lle siirtyvien vuokralatojen tasearvot.

Svartå Pensionärsbostäder, Fiskarsin eläkeläistalot, Österby Pensionärsbostäder ja Kiilan rivitalo siirretään valtuuston päätöksellä 6.6.2022 § 60 apporttiomaisuutena FAb Karis hyresbostäder - Karjaan vuokra-asunnot KOy:lle. Liiketoimeen varataan 0,69 miljoonan euron määräraha osakkeita ja osuuksia varten.

Kaupungin investointiryhmä ehdottaa, että vuoden 2023 investointitalousarvio on kokonaisuudessaan 15,16 miljoonaa euroa netto.

LIKELAITOS JA KONSERNIYHTIÖT

Raaseporin Vesi -liikelaitos

Raaseporin Vesi tuottaa vesihuoltopalveluja Raaseporin asukkaille, yleisille laitoksille ja yrityksille. Toiminta-alueella palvellaan noin 6 800 kiinteistöä, jotka on liitetty vesihuoltoon. Toiminta rahoitetaan kokonaan liikelaitoksen asiakkaiden maksuilla.

Tavoitteena on ylläpitää kustannustehokkaasti korkea tasoa jaetussa vedessä, jäteveden käsittelyssä ja palvelussa. Liikelaitos suunnittelee sekä käyttöä että investointeja pitkäjänteisesti ja pyrkii innovatiivisiin ratkaisuihin.

Tulevina vuosina liikelaitos työskentelee aktiivisesti vuotomäärän ja sähkönkulutuksen pienentämiseksi. Nykyisen johtoverkon saneerausohjelma vuosille 2023–2029 on valmistunut vuonna 2022. Kunnostusvauhdin kiihtyessä saneerausohjelman mukaisesti investointitarve kasvaa vuosina 2023–2029 ja myös sen jälkeen.

Johtoverkon kunnostusten lisäksi vuonna 2023 merkittävimpiä investointeja ovat Koivuniemen vedenottamon kunnostuksen käynnistäminen sekä aurinkopaneelien asentaminen Karjaan–Pohjan puhdistamon katolle. Vuonna 2023 tavoitteena on myös Raaseporin Veden toiminta-alueen päivittämisen

aloittaminen sekä Raaseporin Veden varastonhallinta-ohjelman uusiminen.

Riskienhallintaa priorisoidaan. Vuosina 2020 ja 2021 liikelaitos on laatinut riskienhallintajärjestelmät SSP (Sanitation Safety Plan) ja WSP (Water Safety Plan). Lähivuosina on tarkoitus puuttua riskeihin laadittujen riskienhallintajärjestelmien mukaisessa tärkeysjärjestyksessä.

Raaseporin kaupungin sijoitetun pääoman tuottovaatimus on 6 %, ja tämän kriteerin perusteella Raaseporin Vesi maksaa kaupungille 599 000 euroa vuonna 2023. Tilikaudella 2022 Raaseporin Vedeltä odotetaan kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti 624 470 euron tuottoa.

Raaseporin Energia Oy

Kaupunki omistaa Raaseporin Energia Oy:n 100-prosenttisesti. Yhtiöllä on oma sähköverkko Tammisaaren keskustassa sekä kaukolämpöverkko Tammisaarella, Karjaalla ja Pohjassa. Raaseporin Energia Oy myy sähköä koko maahan ja urakointipalveluita koko läntiselle Uudellemaalle. Lisäksi Raaseporin Energia Oy omistaa oman sähköntuotannon Tammisaarella sekä osuuksia voimaloista (lähinnä tuulivoima) muualla Suomessa.

Raaseporin Energia Oy:n tehtävänä on harjoittaa monipuolista energia-alan liiketoimintaa ja samalla tukea kaupunkia tämän strategian toteuttamisessa. Yhtiön on myös varmistettava, että Länsi-Uudellamaalla ja erityisesti Raaseporissa on saatavissa ajanmukaisia energiaratkaisuja, sekä valvottava asukkaiden etuja energiakysymyksissä.

Yhtiö investoi 2–4 miljoonaa euroa vuosittain toiminnan kehittämiseen Länsi-Uudellamaalla. Raaseporin Energia Oy kehittää strategiansa mukaisesti innovatiivisia sähköalan kokonaispalveluja, kuten sähköautojen latauspalvelu, aurinkoenergia ja LED-valaistus. Yhtiö pyrkii kehittämään tulevista palveluista yhä palvelulähtöisempiä, automatisoidumpia ja joustavampia samalla, kun asiakkaita tulee omavaraisempia. Toiminnallaan yhtiö pyrkii siihen, että alueen asukkaat pitävät yhtiötä ”omana energiayhtiönään”.

Sähkömarkkinat ovat voimakkaassa myllerryksessä ja sähkökaupan riskit ovat kasvaneet huomattavasti sähkön hintojen nousun ja markkinoiden tulevaan kehitykseen ja kysyntään liittyvän epävarmuuden vuoksi. Yhtiö vähentää kuitenkin aktiivisesti markkinariskejä erilaisilla turvaamistoimilla. Samalla yhtiön oma sähköntuotanto on aiempaa kannattavampaa, mikä myös osittain tasapainottaa sähkön myynnin riskejä.

Yhtiö maksaa kaupungille 1,52 miljoonaa euroa korkoa vuonna 2023. Kaupungin yhtiölle myöntämien lainojen saldo on 25 miljoonaa euroa vuodenvaihteessa 2022–2023. Lainasta, joka nykyisen sopimuksen mukaan päättyy vuoden 2023 lopussa, ei makseta lyhennystä.

Vuokraloyhtiöt, Raaseporin Kehitys Oy ja Karjaan teollisuuskiinteistöt Oy

Kaupunki omistaa neljä kiinteistöosakeyhtiötä ja kolme osakeyhtiötä.

Vuokraloyhtiöitä on neljä: Kiinteistö Oy Bäljarsinpuisto (omistusosuus 86,2 %), Kiinteistö Oy Dönsby, Karjaan vuokra-asunnot Koy ja Kiinteistö Oy Pohjantie. Kiinteistöyhtiöiden isännöitsijänä toimii myös kaupungin omistama Raaseporin Vuokra-asunnot Oy. Tavoitteena on tehostaa vuokrayhtiöiden hallintoa ja johtamista.

Raaseporin Kehitys Oy hallinnoi kaupungin osalta osakeomistusta C-Fiber Hanko Oy:ssä, joka omistaa kapasiteettia Hankoon haarautuvan optisen korkeanopeuksisen kuitukaapelin toteuttamiseen Saksaan. C-Fiber Hanko Oy ohjaa myös alueen datakeskustilojen kehittämistä ja koordinoi tonttien markkinointia datakeskusteollisuudelle.

Kaupungin osakeyhtiö Karjaan teollisuuskiinteistöt Oy myi Karjaan rautatiealueella olevat rakennuksensa vuonna 2022. Suunnitelmissa on yhtiön fuusioiminen Raaseporin Vuokra-asunnot Oy:hyn.

Konserniohje

Valtuusto hyväksyi Raaseporin kaupungin nykyisen konserniohjeen vuonna 2014. Koska hallintosääntöä ja kaupungin sisäistä valvontaohjetta on sittemmin uudistettu, tavoitteena on uudistaa konserniohjetta kaudella 2023–2024.

Tuloslaskelmaosa

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös	TA 2022	Ennuste	Ehdotus	Talousarvio	Suunn.	Suunn.
sis. liikelait. Raaseporin Vesi	2021	sis. TA- muutokset	30.09.2022	TA 2023	2023	2024	2025
Toimintatulot							
Myytitulot	23 433 931	24 107 100		20 621 090	20 731 500	21 070 850	21 462 300
Maksutulot	9 571 754	9 318 020		2 978 440	2 828 440	2 800 750	2 833 190
Tuet ja avustukset	7 085 738	2 924 440		3 042 300	3 102 300	3 144 730	3 188 440
Muut toimintatulot	26 325 353	25 533 470		23 312 240	23 752 260	24 088 300	24 723 060
Toimintatulot	66 416 776	61 883 030	64 812 000	49 954 070	50 414 500	51 104 630	52 206 990
Valmistus omaan käyttöön	403 374	435 500	343 000	444 500	444 500	456 300	456 300
Toimintamenot							
Henkilöstömenot	-89 558 984	-95 016 410		-58 910 560	-59 380 440	-60 845 510	-62 589 420
Palvelujen ostot	-105 889 957	-109 803 330		-29 978 540	-30 337 180	-30 426 170	-31 165 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 773 576	-11 949 140		-9 135 920	-9 149 740	-9 462 690	-9 699 480
Avustukset	-8 931 351	-9 486 490		-5 909 320	-5 964 320	-6 134 030	-6 309 990
Muut toimintamenot	-23 870 322	-25 059 460		-20 752 650	-21 511 760	-22 039 560	-22 598 590
Toimintamenot	-240 024 190	-251 314 830	-252 211 000	-124 686 990	-126 343 440	-128 907 960	-132 363 380
TOIMINTAKATE	-173 204 040	-188 996 300	-187 056 000	-74 288 420	-75 484 440	-77 347 030	-79 700 090
Verotulot	121 432 000	125 663 000	125 663 000	70 256 000	70 256 000	68 626 000	69 593 000
Kunnallisvero	104 080 646	107 963 000	107 963 000	54 249 000	54 249 000	53 013 000	53 879 000
Kiinteistövero	11 547 570	11 900 000	11 900 000	11 821 000	11 821 000	11 794 000	11 752 000
Yhteisövero	5 803 784	5 800 000	5 800 000	4 186 000	4 186 000	3 819 000	3 962 000
Valtionosuudet	64 582 653	71 570 500	71 572 000	16 989 700	16 989 700	18 688 000	19 675 000
Rahoitustulot ja -menot							
Korkotulot, ulkoiset	1 609 173	1 531 000	1 535 000	1 530 900	1 530 900	1 535 100	1 530 930
Korkotulot, sisäiset	10 529	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	2 083 893	1 045 500	1 066 000	687 500	687 500	687 000	687 000
Korkomenot, ulkoiset	-528 558	-627 000	-623 000	-823 200	-823 200	-900 500	-1 359 000
Korkomenot, sisäiset	-10 529	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	-4 531	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Korvaus peruspääomasta	-949 000	-599 000	-599 000	0	-599 000	-599 000	-599 000
VUOSIKATE	15 021 590	9 585 700	11 556 000	14 350 480	12 555 460	10 687 570	9 825 840
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 045 164	-7 277 500	-7 864 000	-7 993 500	-7 993 500	-8 050 000	-8 110 000
Arvonalentumiset	-349 874	-639 530	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät							
TILIKAUDEN TULOS	7 626 552	1 668 670	3 692 000	6 356 980	4 561 960	2 637 570	1 715 840
Varausten lisäys/vähennys							
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	7 626 552	1 668 670	3 692 000	6 356 980	4 561 960	2 637 570	1 715 840
TUNNUSLUVUT							
Toimintatulot / -menot, %	-27,7	-24,6	-25,7	-40,1	-39,9	-39,6	-39,4
Verotulot, euro/asukas	4 419	4 553	4 588	2 559	2 559	2 495	2 526
Valtionosuudet, euro/asukas	2 350	2 593	2 613	619	619	680	714
Vuosikate, euro/asukas	547	347	422	523	457	389	357
Vuosikate / Poistot, %	203,1	121,1	146,9	179,5	157,1	132,8	121,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000€	6 413	8 082	10 105	16 462	14 667	17 305	19 020
Asukasmäärä vuoden lopussa	27 481	27 600	27 389	27 450	27 450	27 500	27 550

Rahoitusosa

sis. liikelait. Raaseporin Vesi

	Tilinpäätös 2021	TA 2022 sis. TA-muut.	Ennuste 30.09.2022	Ehdotus TA 2023	Talousarvio 2023	Suunn. 2024	Suunn. 2025
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	15 021 590	9 585 700	11 556 000	14 350 480	12 555 460	10 687 570	9 825 840
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 400 566	-1 000 000	-1 000 000	-670 000	-670 000	-500 000	-500 000
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-14 388 271	-15 276 750	-14 920 000	-17 495 000	-17 695 000	-17 600 000	-12 200 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	187 869	0	870 000	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 102 207	1 180 000	1 180 000	1 440 000	1 440 000	750 000	750 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 522 829	-5 511 050	-2 314 000	-2 374 520	-4 369 540	-6 662 430	-2 124 160
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-25 000 000	-25 000 000	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	-29 975	0	0	25 000 000	25 000 000	2 188 600	0
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000 000	22 200 000	21 200 000	19 700 000	19 700 000	22 700 000	23 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 430 274	-14 644 540	-17 320 400	-16 762 500	-16 762 500	-21 909 720	-22 661 810
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-7 838 120	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset							
Vaikutus maksuvalmiuteen	5 224 460	2 044 410	1 565 600	562 980	-1 432 040	-3 683 550	-1 285 970
TUNNUSLUVUT							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 1000€		-988	2 209	-166	-2 161	-8 823	-10 947
Lainakanta 1 000€	111 209	118 764	115 089	118 026	118 026	118 816	119 655
Lainaa €/asukas	4 047	4 303	4 202	4 300	4 300	4 321	4 343
Investointien sisäinen rahoitus, %	155,8	60,9	82,0	85,2	73,1	60,5	81,4
Asukasmäärä	27 481	27 600	27 389	27 450	27 450	27 500	27 550

Selitykset:

Investointien tulorahoitus % = 100 * Vuosikate/Investointien hankintameno

Toimiala: Konsernihallinto

Vastuuhenkilö: Kaupunginsihteerit Thomas Flemmich

Toimialan perustiedot

Toimiala vastaa hallintojen toimialarajat ylittävistä tukitoiminnoista. Toimialaan kuuluvat seuraavat osastot: kaupunginkanslia, talousosasto, henkilöstöosasto sekä työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut. Osastoa johtaa osastopäällikkö.

Kaupunginkanslia on kaupunginhallituksen valmisteleva ja toimeenpaneva elin.

Osasto toimii kaupunginjohtajan kansliana ja avustaa kaupunginjohtajaa tämän tehtävissä. Toiminta-alue on yleishallinto, ja kaupunginkanslia hoitaa yleisiin vaaleihin, juridisiin palveluihin, sisäiseen valvontaan, käännöspalveluihin, tiedottamiseen, sisäiseen postiin ja arkistointiin liittyvät tehtävät.

Osastoon kuuluu ICT-yksikkö, joka hoitaa IT-toiminnot, IT-tuen, kaupungin puhelinvaihteen ja front office -toiminnan.

Talousosastolla on kokonaisvastuu taloushallinnosta ja -suunnittelusta, talousarviosta, tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, ennusteista ja tilastoista, raportoinnista, hankinnoista ja riskienhallinnasta.

Henkilöstöosaston vastuulla on kaupungin henkilöstökehitys, sopimusneuvottelut, palkanlaskenta, työsuojelu, kesätyöt, henkilöstökyselyt, henkilöstötilastot, johtajakoulutus, henkilökunnan etuudet ja virkistäytyminen, työterveyshuolto sekä muiden toimialojen tukeminen rekrytoinnissa. Osaston ostopalvelut koostuvat pääasiassa kuntatyönantajien jäsenmaksuista, palkkalaskelmista, eri työterveyshankkeista, työterveyshuollosta, johtamisen, kielten ja ensiavun koulutuspalveluista sekä e-Passin kulttuuri-, liikunta- ja lounaseduista.

Kaupunkikehitysosaston tehtävänä on edistää kaupungin elinkeinoelämäkysymyksiä yhdessä kaupunginjohtajan kanssa. Osasto vastaa markkinoinnista, tiedottamisesta, joukkoliikenteestä, matkailupalveluista, saaristokysymyksistä ja hankkeiden käsittelystä. Kehitysosasto palvelee ensi sijassa kaupungin asukkaita varten, mutta strategisten linjausten mukaisesti osasto panostaa kaupungin imagon edistämiseen ja siihen, että kaupunki vetää puoleensa niin kaupunkiin muuttavia kuin vierailijoita ja matkailijoita.

Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut tarjoaa palveluja työttömille ja pitkäaikaistyöttömille yhteistyössä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa. Toiminnassa tarjotaan kuntouttavaa työtoimintaa, työhönvalmennusta sekä tuettua työtoimintaa. Työ- ja opiskeluelämän ulkopuolella oleville nuorille tarjotaan työpajatoimintaa sekä työhönvalmennusta. Raaseporin kaupunki toimii kuntakokeilun vastuuviranomaisena sekä vastaa Raaseporin ja Hangon alueen työnjohtamisesta. Maahanmuuttajatoimisto tarjoaa kotoutumista edistäviä palveluja sekä palveluja maahanmuuttajataustaisille henkilöille, ja koordinoi vastaavia palveluja myös Hangon kaupungille.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

- Eduskuntavaalit 2023 / moitteeton vaaliprosessi
- Strategian täytäntöönpano
- Kaksikielisyyden näkyminen kaupungin toiminnassa
- Kaupungin palveluiden tietoturvan ja esteettömyyden parantaminen
- Hallinnollisten prosessien tehostaminen ja digitalisoiminen
- Kaupungin sisäisen valvonnan direktiivien toimeenpanoa ja seurantaa jatketaan yhteistyössä kaupungin sisäisen controllerin kanssa
- Toiminnan mukauttaminen ja kehittäminen hyvinvointialueen tuomien muutosten mukaisesti
- Toimet työhyvinvoinnin edistämiseksi
- Yritysyhteistyö
- Markkinointisuunnitelman toimeenpano
- Ilmasto- ja energiaohjelman toimeenpano ja kestävä kehitys
- Joukkoliikenteen kehittäminen vahvistetun palvelutason mukaisesti
- Kuntakokeilujen jatkaminen ja TE2024-uudistuksen valmistelut
- Yhteistyö Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa
- Työllistymistä edistävät toimet
- Kotoutumista edistävä ohjaus, muut kotoutumista edistävät palvelut sekä kotoutumishojelman päivitys

Toimiala: Konsernihallinto
Vastuhenkilö: Kaupunginsihteeri Thomas Flemmich
Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

- Presidentinvaalit 2024 / moitteeton vaaliprosessi
- Europarlamenttivaalit 2024 / moitteeton vaaliprosessi
- Strategian toimeenpanon jatkaminen
- Hallinnollisten prosessien uudistamisen ja tehostamisen jatkaminen sekä digitalisaatio
- Toiminnan valmistelu, sopeuttaminen ja mitoittaminen kunnille siirtyvien TE-palveluiden muutosten mukaisesti
- Laadukas työterveyshuolto, henkilöstöedut, terve työympäristö, hyvä johtajuus sekä työterveyttä ja hyvinvointia lisäävä johtajuus ja hankkeet
- Joukkoliikenteen kehittäminen edelleen niin paikallisesti kuin alueellisesti
- Kuntakokeilu jatkuu ja TE-palvelujen siirto kuntien vastuualueelle toteutuu 1.1.2025 alkaen
- Kotoutumisohjelman implementoiminen ja toteuttaminen

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	4 883 145	5 724 620	4 569 280	4 575 420	4 668 480	4 764 300
Henkilöstökulut	-4 123 372	-6 005 140	-5 930 930	-5 990 930	-5 953 770	-6 073 300
Ostopalvelut	-5 739 834	-6 606 060	-5 146 440	-5 106 320	-5 305 830	-5 464 900
Aineet ja tavarat	-175 621	-215 760	-193 050	-193 050	-198 800	-203 800
Avustukset	-1 318 168	-3 871 500	-3 747 120	-3 762 120	-3 874 530	-3 990 300
Muut kulut	-1 446 978	-1 923 920	-2 302 880	-2 302 880	-2 320 500	-2 338 530
Toimintakulut	-12 803 973	-18 622 380	-17 320 420	-17 355 300	-17 653 430	-18 070 830
Toimintakate	-7 920 828	-12 897 760	-12 751 140	-12 779 880	-12 984 950	-13 306 530
Muutos TA 2023-TA 2022		62,8 %	-1,1 %	-0,9 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	3 511 441	3 837 490	3 100 690	3 106 830	3 199 890	3 295 710
Sisäiset kulut	-699 129	-1 176 440	-1 159 940	-1 159 940	-1 194 550	-1 230 290

Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollosta konsernipalveluihin 1.1.2022 valtuuston 15.11.2021 tekemän päätöksen mukaisesti.

Tilintarkastus

Luottamuselin: Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Reija Mettovaara

Toimintakuvaus

Tarkistaa laillisuus (tillintarkasta) ja tarkoituksenmukaisuus (tarkastuslautakunta)

Kaupungin hallinto ja talous tarkistetaan kunnallislain, kaupungin tilintarkastussäännön ja hyväksytyt tilintarkastus- ja arviointiohjelman mukaisesti. Lakisääteisiä tilintarkastuspäiviä on 75 valtuuston hyväksymän tarjouksen mukaan. Tarkastuslautakunnassa on yhdeksän (9) jäsentä. Tarkastuslautakunta pitää vuosittain noin 9 kokousta. Tilintarkastaja toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä kaupunginvaltuuston hyväksymän tilintarkastustarjouksen mukaan. Tämän arvioidaan vievän yhteensä 10 päivää. Kokouksiin kutsutaan hallintoyksiköiden johtavat virkamiehet hyväksytyt arviointiohjelman mukaan.

Kaupunginvaltuusto tutustuu tarkastuslautakunnan vahvistamaan arviointikertomukseen toukokuun aikana, minkä jälkeen toimialat ja kaupunginhallitus jättävät vastineet. Tilintarkastuskertomus käsitellään tilinpäätöksen yhteydessä toukokuun aikana, Tilintarkastaja raportoi kirjallisesti tarkastuslautakunnalle 2–3 kertaa toimintavuoden aikana. Tarkastuslautakunta antaa tiedoksi sidonnaisuuksien selvitykset kaupunginvaltuustolle vuosittain.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023 strategian toimenpideohjelman mukaisesti

Lautakunta toteuttaa toimeksiantonsa vahvistetun arviointisuunnitelman mukaisesti. Lautakunnan ensimmäisenä toimintavuotena annetaan vuosittain päivitettävä arviointiohjelma lautakunnan toimikaudeksi 2021–2024.

Vuoden aikana arvioidaan tarkastuslautakunnan työskentelytavat ja prosessikuvaukset. Lautakunnan osaamisen kehittämisen varmistamiseksi lautakunnan jäsenet pyrkivät osallistumaan jakson aikana vähintään yhteen kunnallisille tarkastuslautakunnan jäsenille tarkoitettuun koulutukseen.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025 strategian toimenpideohjelman mukaisesti

Lautakunnan ensimmäisenä toimintavuotena annetaan vuosittain päivitettävä arviointiohjelma lautakunnan toimikaudeksi 2021–2024. Lautakunta jättää vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen, joka sisältää arvioinnin tulokset.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Vastuullinen talous	Arviointiohjelma ja -suunnitelma sekä arviointikertomus	Arviointikertomus toimitetaan valtuustolle kevään aikana
	Tiedolla johtaminen	Lautakunnan jäsenet osallistuvat tarkastuslautakunnalle suunnattuun koulutukseen	Päivitetyt arviointiohjelma ja vuosittainen arviointisuunnitelma sekä arviointikertomus
	Tiedolla johtaminen	Lautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoituksia	Sidonnaisuudet viedään valtuustolle tiedoksi

Tilintarkastus

Luottamuselin: Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Reija Mettovaara

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Vastuullinen talous	Arviointiohjelma ja -suunnitelma sekä arviointikertomus	Arviointikertomus toimitetaan valtuustolle kevään aikana

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot						
Henkilöstökulut	-12 850	-16 270	-16 270	-16 290	-16 800	-17 300
Ostopalvelut	-36 248	-43 540	-43 960	-43 960	-45 300	-46 600
Aineet ja tavarat	-207	-1 000	-1 000	-1 000	-1 030	-1 060
Avustukset						
Muut kulut	-3 298	-3 250	-4 670	-4 670	-4 800	-4 900
Toimintakulut	-52 603	-64 060	-65 900	-65 920	-67 930	-69 860
Toimintakate	-52 603	-64 060	-65 900	-65 920	-67 930	-69 860
Muutos TA 2023-TA 2022		21,8 %	2,9 %	2,9 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot						
Sisäiset kulut	-4 307	-4 140	-5 630	-5 630	-5 800	-5 900

Kaupunginkanslia

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kaupunginsihteeri Thomas Flemmich

Toimintakuvaus

Kaupunginkanslia on kaupunginhallituksen valmisteleva ja toimeenpaneva elin. Osasto toimii kaupunginjohtajan kansliana ja avustaa kaupunginjohtajaa tämän tehtävissä. Toiminta-alue on yleishallinto ja kaupunginkanslia hoitaa yleisiin vaaleihin, juridisiin palveluihin, käännöspalveluihin, sisäiseen postiin ja arkistointiin liittyvät tehtävät. Osastoon kuuluu it-yksikkö, joka hoitaa it-toiminnot, it-tuen, kaupungin puhelinvaihteen ja kaupungintalon asiakaspalvelun.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

- Eduskuntavaalit 2023 / moitteeton vaaliprosessi
- Strategian täytäntöönpano
- Koulutusten järjestäminen viranhaltijoille ja poliitikoille
- Kaupungin osallistuminen myös jatkossa Avoin hallinto -verkostoon
- Kaksikielisyyden täytyy näkyä kaupungin toiminnassa. Kaupunki on mukana kaksikielisten kuntien Kansalliskieliverkostossa, jonka tavoitteena on nostaa esiin hyviä käytäntöjä mm. työmenetelmistä, toimialakohtaisista ratkaisuista ja asenteista sekä tukea kieliasioissa.
- Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan jatkokehittäminen toiminnan kehittämiseksi ja tehostamiseksi.
- Kaupungin digitaalisen vision ja digitaalisen strategian toteuttamisen jatkaminen
- Päätöksenteko-ohjelmiston päivittäminen ja sidonnaisuusohjelmiston käyttöönotto
- Jatkuvat tekniset toimenpiteet tietoturvan ja kaupungin palveluiden saatavuuden lisäämiseksi
- Henkilökunnan jatkuva kouluttaminen tietoturva- ja tietosuoja-asioissa sekä kaupungin digitaalisissa järjestelmissä. Kaupungin osallistuminen kansallisiin valmiusharjoituksiin.
- Toimialojen tukeminen digitaalisten palveluiden kehittämisessä ja hallinnollisten järjestelmien uudistaminen ja tehostaminen
- Yhteistyötä edistävien järjestelmien lisääminen viestinnän ja etätyön tehostamiseksi
- Aukkaiden digitaalisten palvelujen sujuvoittaminen ja lisääminen sähköisillä lomakkeilla ja avoimemmilla käsittelyprosesseilla
- It:n avainprosessien ja it-kokonaisarkkitehtuurin kuvaus
- It-yksikön roolin ja yksikön toimintoille tarjoamien palvelujen selkeyttäminen
- It-toiminnan varmistaminen hyvinvointialueen siirtymäaikana

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

- Presidentinvaalit 2024 / moitteeton vaaliprosessi
- Europarlamenttivaalit 2024 / moitteeton vaaliprosessi
- Strategian toimeenpanon jatkaminen
- Koulutusten järjestäminen viranhaltijoille ja poliitikoille
- Kaupungin osallistuminen myös jatkossa Avoin hallinto -verkostoon ja Kansalliskieliverkostoon
- Hallinnollisten prosessien uudistamisen ja tehostamisen jatkaminen
- Henkilökunnan jatkuva kouluttaminen tietoturva- ja tietosuoja-asioissa sekä kaupungin digitaalisissa järjestelmissä. Kaupunki osallistuu kansallisiin valmiusharjoituksiin

Kaupunginkanslia

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kaupunginsihteerri Thomas Flemmich

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Määrätietoinen asukasviestintä	Osallistuva budjetointi	Talousarvion määrärahat ja toteutunut prosessi
	Järkevä digitalisaatio, tiedolla johtaminen	Loppuunsaatettujen Helpdesk-tehtävien määrä	3 000/vuosi
	Järkevä digitalisaatio, tiedolla johtaminen, parantunut palvelutaso	IT-palveluiden asiakastyytyväisyys 1–5	3,6
	Parantunut palvelutaso Vastuullinen talous	Soteuudistuksen johdosta kaupungille tulee luoda uusi organisaatorakenne,	Päivitetty organisaatorakenne

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Määrätietoinen asukasviestintä	Osallistuva budjetointi	Talousarvion määrärahat ja toteutunut prosessi
	Järkevä digitalisaatio, tiedolla johtaminen	Loppuunsaatettujen Helpdesk-tehtävien määrä	2 200/vuosi
	Järkevä digitalisaatio, tiedolla johtaminen, parantunut palvelutaso	It-palveluiden asiakastyytyväisyys 1–5	3,8

Kaupunginkanslia

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kaupunginsihteeri Thomas Flemmich

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Kaupunginvaltuusto						
kokouksien määrä	7	6	7	7	7	7
käsiteltyjen pykäliden määrä	131	125	125	125	125	135
Kaupunginhallitus						
kokouksien määrä	19	18	18	18	18	18
käsiteltyjen pykäliden määrä	524	475	515	515	515	535
Palvelimia	73	100	90	90	90	90
Työasemia, hallinto	1 855	1 700	1 050	1 050	1 100	1 100
Työasemia, edu	0	0	1 450	1 450	1 450	1 450
Liikkuvat yksiköt, hallinto	54	70	90	90	100	100
Liikkuvat yksiköt, edu	3 511	3 850	2 500	2 500	2 500	2 500
Loppuunsaat. Helpdesk-tehtävää	5 925	3 000	3 000	3 000	2 200	2 200
Käyttäjää	4 762	3 050	4 100	4 100	4 150	400
Vastattuja puheluita vaihteessa	35 196	36 000	27 000	27 000	29 000	27 000

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kaupunginkanslia	12,7	13,3	13,3	13,3	13,3	13,3
IT-yksikkö	15,0	14,6	16,0	13,6	14,0	14,0
Yhteensä	27,7	27,9	29,3	26,9	27,3	27,3

Kaupunginkanslia

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kaupunginsihteeri Thomas Flemmich

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	3 669 204	3 947 490	3 188 690	3 194 830	3 287 890	3 383 710
Henkilöstökulut	-1 957 812	-2 114 590	-1 993 830	-1 993 770	-2 053 600	-2 115 200
Ostopalvelut	-2 490 421	-2 967 550	-2 335 570	-2 340 570	-2 410 600	-2 482 800
Aineet ja tavarat	-89 779	-30 250	-41 450	-41 450	-42 680	-43 970
Avustukset	-113 192	-152 000	-135 000	-150 000	-154 050	-158 220
Muut kulut	-1 230 166	-1 356 270	-1 773 590	-1 773 590	-1 775 300	-1 777 030
Toimintakulut	-5 881 369	-6 620 660	-6 279 440	-6 299 380	-6 436 230	-6 577 220
Toimintakate	-2 212 165	-2 673 170	-3 090 750	-3 104 550	-3 148 340	-3 193 510
Muutos TA 2023-TA 2022		20,8 %	15,6 %	16,1 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	3 508 666	3 837 490	3 099 690	3 105 830	3 198 890	3 294 710

Talous

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Talouspäällikkö Jeanette Bäckström

Toimintakuvaus

Talousosasto vastaa kokonaisvaltaisesta taloushallinnosta ja -suunnittelusta, talousarviosta, tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, ennusteista ja tilastoinnista, raportoinnista, hankinnasta ja riskienhallinnasta.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

- Hallinnollisten prosessien tehostamista ja digitalisointia jatketaan mm. seuraavasti:
 - sähköisten arkistojen käytön laajentaminen;
 - kehitetään edelleen prosessia, jolla lakisääteiset rahoitustilastot raportoidaan Valtiokonttorille
 - johdon raportointiprosessin jatkokehittäminen
- Talousarvion laatimisen, seurannan ja ennustamisen ohjelmiston jatkokehittäminen
- Hallinnollisten prosessien dokumentointia jatketaan.
- Controller-tiimi jatkaa toimintatapojen yhteensovittamista ja prosessien kehittämistä.
- Kaupungin sisäisen valvonnan direktiivien toimeenpanoa ja seurantaa jatketaan yhteistyössä kaupungin sisäisen controllerin kanssa.
- Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan kehittämistyön jatkaminen toiminnan kehittämiseksi ja tehostamiseksi sekä riskien ja mahdollisuuksien hallitsemiseksi.
- Toimintaa mukautetaan ja kehitetään hyvinvointialueen tuomien muutosten mukaisesti

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

- Jatketaan dokumentoitujen prosessien pohjalta työtä hallinnollisten prosessien digitalisoinnissa ja tehostamisessa.
- Talousarvio-, talousarvioseuranta- ja tilinpäätösasiakirjojen laatimishjelmien käyttöönotto
- Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan kehittämistyön jatkaminen toiminnan kehittämiseksi ja tehostamiseksi sekä riskien ja mahdollisuuksien hallitsemiseksi.
- Toiminnan kehittäminen hyvinvointialueen tuomien muutosten mukaan.
- Toimintaa valmistellaan, sopeutetaan ja mitoitetaan kunnille siirtyvien TE-palveluiden mukaisesti

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Tiedolla johtaminen	Toiminnan ja talouden raportointi ja ennustaminen neljännesvuosittain kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle	Kokonaisvaltainen raportti neljännesvuosittain + tilinpäätös. Kuukausittaiset seurantakriteerit kaupunginhallitukselle.
	Tiedolla johtaminen	Poikkihallinnollisten prosessien koordinointi taloudessa ja hallinnossa kouluttamalla Rondon, Pro Economican ja Opiferuksen käyttöä.	Eri ohjelmistojen käyttöä varten tehdään ohjevideot.

Talous
Luottamuselin: Kaupunginhallitus
Vastuhenkilö: Talouspäällikkö Jeanette Bäckström

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Järkevä digitalisaatio	Sähköisten ostolaskujen osuuden lisääminen nykyisestä (06/2022 81%)	Sähköisten tapahtumien osuus = 85 %.
	Järkevä digitalisaatio	Sähköisten myyntilaskujen osuuden lisääminen nykyisestä (06/2022 29%)	Sähköisten tapahtumien osuus = 35 %.

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Tiedolla johtaminen	Poikkihallinnollisten prosessien koordinointi taloudessa ja hallinnossa kouluttamalla Rondon, Pro Economican ja Opiferuksen käyttöä.	Eri ohjelmistojen käyttöä varten tehdään ohjevideot.
	Järkevä digitalisaatio	Sähköisten tapahtumien osuuden lisäys ostoissa.	Sähköisten tapahtumien osuus = 90 %.
	Järkevä digitalisaatio	Sähköisten tapahtumien osuuden lisäys myynissä.	Sähköisten tapahtumien osuus = 40 %.

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Ostotositteita Rondo	47 067	49 000	34 000	34 000	34 000	34 000
Verotuskustannukset valtiolle	643 102	605 000	286 000	286 000	294 600	303 400

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Talososasto	9,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Yhteensä	9,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0

Talous

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Taluspäällikkö Jeanette Bäckström

Käyttötalous

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Toimintatuotot	117 186	64 000	56 000	56 000	56 000	56 000
Henkilöstökulut	-499 060	-525 750	-493 920	-493 880	-508 700	-524 000
Ostopalvelut	-761 478	-717 080	-460 010	-460 010	-473 800	-488 100
Aineet ja tavarat	-6 078	-13 410	-12 000	-12 000	-12 360	-12 730
Avustukset						
Muut kulut	-51 398	-39 550	-42 460	-42 460	-43 700	-45 000
Toimintakulut	-1 318 014	-1 295 790	-1 008 390	-1 008 350	-1 038 560	-1 069 830
Toimintakate	-1 200 828	-1 231 790	-952 390	-952 350	-982 560	-1 013 830
Muutos TA 2023-TA 2022		2,6 %	-22,7 %	-22,7 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-79 351	-82 230	-83 570	-83 570	-86 000	-88 600

Henkilöstösasto

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Henkilöstöpäällikkö Johan Nylund

Toimintakuvaus

Henkilöstösaston vastuulla on kaupungin henkilöstökehitys, sopimusneuvottelut, palkanlaskenta, eläkeasiat, työsuojelu, oppisopimukset, kesätyöt, henkilöstökyselyt, henkilöstötilastot, johtajakoulutus, henkilökunnan etuudet ja virkistäytyminen, henkilökunnan työterveyshuolto sekä muiden toimialojen tukeminen rekrytoinnissa ja esihenkilöiden täydennyskoulutuksessa. Osaston ostopalvelut koostuvat pääasiassa jäsenmaksuista kunnalliselle työmarkkinalaitokselle, palkkalaskelmista, eri työterveyshankkeista, työterveyshuollosta, johtamisen koulutuspalveluista, kielten ja ensiavun koulutuspalveluista, kulttuuriseteleistä ja lounaseteleistä.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

- Uuden palkanlaskentaohjelma ja HR-ohjelmakokonaisuuden hankinta
- Suunnatun liikuntakampanjan toteuttaminen.
- Työterveyshankkeen aloittaminen
- Toimet työhyvinvoinnin edistämiseksi
- Tuen lisääminen rekrytointitoimiin ja taitojen parantamiseen
- Palkataan rekrytointikoordinaattori tukemaan toimintoja rekrytoinnissa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

- Painopisteinä ovat laadukas työterveyshuolto, henkilöstöedut, terve työympäristö, hyvä johtajuus sekä työterveyttä ja hyvinvointia lisäävät hankkeet. Osaston toiminnan sopeuttaminen hyvinvointialueeseen.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoiva henkilöstö	Laadukas työterveyshuolto	250 terveystarkastusta
	Hyvinvoiva henkilöstö	Ensiapukurssit	60 henkilöä
	Työllisyyden parantaminen	Kesätyöntekijät	100 kuukautta
	Tiedolla johtaminen	Esihenkilöiden sisäinen koulutuskokonaisuus	60 osallistujaa
	Työllisyyden parantaminen	Lisää hakemuksia avoimiin työpaikkoihin	Keskimäärin 10 hakemusta vapaata paikkaa kohden
	Hyvinvoiva henkilöstö	Jäsennellyt kehityskeskustelut käydään/toteutetaan kaikkien työntekijöiden kanssa. Kehityskeskustelut dokumentoidaan. Kehityskeskustelussa seurataan sovittuja tavoitteita/sopimuksia.	huhtikuu 2024

Henkilöstösasto

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Henkilöstöpäällikkö Johan Nylund

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	<i>Strategiset tavoitteet</i>	<i>Toimintatavoitteet</i>	<i>Tavoiteltu taso / Mittarit</i>
	Hyvinvoiva henkilöstö	Laadukas työterveyshuolto	250 terveystarkastusta
	Hyvinvoiva henkilöstö	Ensiapukurssit	60 henkilöä
	Työllisyyden parantaminen	Kesätyöntekijät	100 kuukautta

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Maksett.palkkojen lkm per vuosi	43 267	40 000	24 000	24 000	24 000	24 000
Henkilöstön terveystarkastukset	496	600	250	250	250	250
Työtapaturmat	198	0	0	0	0	0

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilötyövuodet	15,6	13,6	15,5	14,0	14,0	14,0
Yhteensä	15,6	13,6	15,5	14,0	14,0	14,0

Henkilöstösasto

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Henkilöstöpäällikkö Johan Nylund

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	655 969	685 000	480 000	480 000	480 000	480 000
Henkilöstökulut	-1 112 028	-1 086 920	-1 101 200	-1 116 070	-1 099 200	-1 131 700
Ostopalvelut	-1 920 839	-1 977 390	-1 422 790	-1 422 790	-1 465 400	-1 509 300
Aineet ja tavarat	-68 241	-96 200	-80 200	-80 200	-82 590	-85 080
Avustukset						
Muut kulut	-76 164	-68 710	-84 740	-84 740	-87 300	-90 000
Toimintakulut	-3 177 273	-3 229 220	-2 688 930	-2 703 800	-2 734 490	-2 816 080
Toimintakate	-2 521 304	-2 544 220	-2 208 930	-2 223 800	-2 254 490	-2 336 080
Muutos TA 2023-TA 2022		0,9 %	-13,2 %	-12,6 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	1 407					
Sisäiset kulut	-142 067	-152 400	-164 830	-164 830	-169 700	-174 800

Kaupunkikehitys

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kehityspäällikkö Jennifer Gammals

Toimintakuvaus

Kaupunkikehitysosaston tehtävänä on edistää kaupungin elinkeinoelämään liittyviä kysymyksiä yhdessä kaupunginjohtajan kanssa. Osasto vastaa elinkeino-, saaristo- ja maaseutuasioista, markkinoinnista, viestinnästä, joukkoliikenteestä, matkailupalveluista ja hankesuunnittelusta.

Elinkeinoelämä

Elinkeinoelämäasiat – osasto tekee yhteistyötä työllisyyden, TE-palvelujen, yritysten, yrittäjäyhdistysten, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin, Novagon, Novian ja Pomovästin kanssa. Yhdessä eri kokoonpanoissa työskennellään järjestelmällisesti yhteisten elinkeino- ja markkinointikysymysten parissa. Kaupunki osallistuu perusrahoituksella Pomovästin toimintaan, jossa jaetaan hankerahoitusta yrityksille ja yhdistyksille. Novago hoitaa yrittäjyyteen, hankerahoitukseen ja työhönnottoon liittyvää neuvontaa ja tukea yrityksille. Novago tarjoaa yrityksille myös koulutusta ja hankkeita. Maaseutupalvelut on lähikuntien kanssa järjestettävä yhteinen palvelu, joka valvoo kaupungin etua ja tarjoaa tukea ja neuvontaa maatalousyrityksille. Kaupunki tukee Noviaa tutkimusavustuksin. Kehityspäällikkö hoitaa torikauppaa, syysmarkkinoita ja pitkäaikaisia sopimuksia elinkeinoelämän toimintaa harjoittavien yhdistysten kanssa.

Viestintä ja markkinointi

Kaupungin markkinointia ja viestintää kehittää kehityspäällikkö yhdessä tiedottajasta, markkinointikoordinaattorista sekä viestintä- ja markkinointiassistentista koostuvan viestintä- ja markkinointitiimin kanssa. Lisäksi tiedottaja tukee kaupungin tiedotusvastaavia, johtaa ja kehittää someryhmää sekä huolehtii ja kehittää kaupungin verkkoviestintää osoitteessa raasepori.fi sekä kaupungin mediaviestintää. Viestintä- ja markkinointitiimillä on päävastuu kaupungin markkinointisuunnitelman sisällöstä. Ryhmä päivittää ja seuraa vuosittain viestintä- ja markkinointisuunnitelmaa sekä laatii viestinnän ja markkinoinnin toimintasuunnitelmat.

Matkailu

Tiedottaminen ja markkinointi Raaseporista matkailukohteena noudattaa kaupungin strategiaan perustuvaa matkailun toimintasuunnitelmaa. Pääpaino on dynaamisissa ympärivuotisissa matkailupalveluissa. Toimintasuunnitelmassa tunnistetaan kolme alueen matkailun pääteemaa: luonnonelämyksiä historiallisessa ympäristössä, ruokaelämyksiä ja Raasepori Suomen parhaana hääpaikkakuntana.

Informaation saatavuuden varmistamiseksi jatkamme 2019 alkanutta yhteistyötä satelliitti-infopisteiden kanssa. Raaseporin museo huolehtii kaupungin matkailijoiden tiedotuspisteestä yhteistyössä matkailupalveluiden kanssa. Myös liikkuvia infopisteitä käytetään pääsesongin aikana. Suurin osa tiedottamisesta tapahtuu digitaalisesti visitraseborg.comin, Facebookin ja Instagramin kautta. Yhteistyötä sisällöntuottajien, median, bloggaajien, Retkipaikan ja muiden vastaavien kanavien kanssa syvennetään ja suunnitellaan pidemmälle aikavälille. Alueelle järjestetään mediamatkoja, joilla nostetaan esiin uusia käyntikohteita, yrityksiä ja positiivisia uutisia alueesta. Matkailupalvelut tuottavat myös painomateriaalia, kuten karttoja ja opasteita, joiden avulla kävijöiden on helpompi löytää perille.

Matkailuelinkeinon verkostoyhteistyö vahvistuu pitämällä yhteyttä matkailuelinkeinon yrittäjiin, naapurikuntiin, Metsähallitukseen, Uudenmaan liittoon, Fiskars Villageen ja VisitFinlandiin. Vuosittain järjestetään kaksi isompaa tapaamista, joissa matkailuelinkeino voi keskustella alan ajankohtaisista asioista. Matkailupalvelut hakevat avustusta matkailuinfrastruktuurin kehittämiseen yhteistyössä kaupungin muiden osastojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa mahdollisuuksien mukaan. Matkailupalvelut tekevät yhteistyötä työllisyysosaston, teknisen osaston, Metsähallituksen, Uuvin ja paikallisten organisaatioiden kanssa tarkoituksena kehittää luontoalueiden saavutettavuutta kuntalaisille ja matkailijoille.

Kaupunkikehitys

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kehityspäällikkö Jennifer Gammals

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Kehitetään vuoropuhelua ja yhteistyötä kaupungin yrittäjien kanssa sekä vahvistetaan yritysten perustamis- sekä työllistymismahdollisuuksia erilaisten yhteistyöryhmien kautta, joissa kokoontuvat säännöllisesti työllisyyttä, yrittäjähdistyksiä, viranomaisia, Novagoa, kauppakamaria, koulutuksentarjoajia, Pomovästä ja kaupunkia edustavat sidosryhmät. Yrityskäyntejä tehdään Raaseporin yrityksiin.

Novagon, yrittäjähdistysten ja kaupungin kanssa järjestetään 2–3 yritystapaamista ja yksi vuosittain toistuva koko päivän kestävä kansallinen yrittäjäpäivä 5.9. Syysmarkkinat, Tammisaaren toritoiminta sekä joul- ja kesämarkkinat jatkavat toimintaansa. Elinkeinoelämäohjelma laaditaan vuoden 2023 aikana. Matkailussa resurssia on vähennetty vuonna 2022 kahteen henkilöön, eikä tämä resurssi riitä hoitamaan toiminnalle asetettuja tehtäviä. Lisäksi joukkoliikenteessä tarvitaan lisäresursseja sekä sijaisen varmistamiseen että viestinnän parantamiseen. Siksi palkataan matkailu- ja joukkoliikenneassistentti.

Hyväksytyin markkinointisuunnitelman mukaiset markkinointitoiminnan tavoitteet ovat markkinoinnin sisäisten ja ulkoisten prosessien luominen, selkeyttäminen ja kehittäminen sekä tunnettuuden lisääminen kohdennetusti ja ajankohtaisesti. Toiminnot yksilöidään markkinoinnin toimintasuunnitelmassa. Markkinointisuunnitelma on voimassa vuoden 2023 loppuun, joten markkinointisuunnitelman päivitys on aloitettava vuoden 2023 aikana. Viestinnässä ja markkinoinnissa tarvitaan jatkuvasti apua visuaaliseen työhön, ja kaupungin ohjausasiakirjojen ja toimintasuunnitelmien yhtenäisen visuaalisen ilmeen saamiseksi palkataan määräaikainen graafikko.

Osasto vastaa myös viestintäsuunnitelman päivittämisestä. Tämä toteutetaan palkkaamalla hankkeelle koordinaattori, mikä mahdollistaa kaupungin viestintäkäytäntöjen ja ohjeiden perusteellisen läpikäynnin. Viestinnän tavoitteena on myös jatkaa prosessien ja sisällön kehittämistä keskeisissä kanavissa: raseborg.fi ja kaupungin Facebook-sivu. Toiminnot yksilöidään viestinnän toimintasuunnitelmassa.

Energia- ja ilmasto-ohjelman koordinoitiin sekä kestävän kehityksen edistämiseen on palkattu kestävän kehityksen koordinaattori (entinen HINKU-koordinaattori).

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Kaupunkikehitysosasto jatkaa työtään rakennettujen linjojen ja työmallien mukaisesti. Toimintatavoitteet ovat osittain samat kuin vuonna 2023, ja niitä seurataan usein ja osin samoin mittarein, jotta voidaan nähdä pitkän aikavälin kehitys.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoivat asukkaat	Tervetulokirjeen lähettäminen kaupunkiin muuttaneille.	Tervetulokirje lähetetään kaupunkiin muuttaneille.
	Hyvinvoivat asukkaat	Neuvoloihin toimitetaan Made in Raseborg -bodyt, jotka jaetaan kaikille vastasyntyneille.	Kaikki vastasyntyneet Raaseporissa saavat bodyn.
	Hyvinvoivat asukkaat	Tehdään selvitys kaupungin tekemistä eri kyselyistä, ja laaditaan suunnitelma tuleville kyselyille.	Tehty selvitys ja valmis suunnitelma.
	Määrätietoinen kansalaisviestintä	Kaupungin uuden viestintäsuunnitelman ja käyttöönottosuunnitelman laatiminen.	Valmis viestintäsuunnitelma.

Kaupunkikehitys

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kehityspäällikkö Jennifer Gammals

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Määrätietoinen kansalaisviestintä	Viestinnän toimintasuunnitelman noudattaminen	Viestinnän toimintasuunnitelma päivitetään ja sitä seurataan.
	Määrätietoinen kansalaisviestintä	Someryhmä jatkaa toimintaansa ja osallistuu koulutuksiin.	Someryhmälle järjestetään vähintään yksi koulutus/työpaja.
	Määrätietoinen kansalaisviestintä	Markkinointisuunnitelma päivitetään	Päivitetty markkinointisuunnitelma vuosille 2024–2026
	Hyvinvoivat yritykset ja parantunut työllisyys	Laaditaan elinkeinosuunnitelma.	Hyväksytty elinkeinosuunnitelma.
	Hyvinvoivat yritykset ja parantunut työllisyys	Yrittäjäpäivän ohjelman järjestäminen yhdessä yritysten ja sidosryhmien kanssa	Toteutunut tapahtuma
	Hyvinvoivat yritykset ja parantunut työllisyys	Yritysvierailujen järjestäminen luottamushenkilöille yrittäjyyden ymmärtämisen lisäämiseksi	Yksi syyskäynti (2–3 yritystä) Yksi kevätkäynti (2–3 yritystä)
	Hyvinvoivat yritykset ja parantunut työllisyys	Tarjotaan rahoitusta pienyrityksille, asukkaille ja yhdistyksille.	Pomovästin leader-rahoituksen rahoittaminen
	Menestyvä matkailu ja pidentynyt matkailukausi	Matkailun toimintasuunnitelma 2023–2025	Päivitetty toimintasuunnitelma
	Menestyvä matkailu ja pidentynyt matkailukausi	Matkailun toimintasuunnitelma 2023–2025	Aktiivisuuden lisääntyminen alueella matalan sesongin aikana. Telia Crowd Insight + yöpymiset
	Menestyvä matkailu ja pidentynyt matkailukausi	Yhteistyö matkailuyritysten ja muiden matkailujärjestöjen kanssa	Kaupunki osallistuu aktiivisesti säännöllisiin sidosryhmätapaamisiin.
	Aktiivisempi vapaa-aika	Syysmarkkinoiden, torikaupan, joulumarkkinoiden ja kesämarkkinoiden järjestäminen.	Toteutuneet tapahtumat, toritoimintaa 2 krt/viikko
	Uusiutuvan energian käytön lisääminen ja hiilineutraalius vuonna 2030	Energia- ja ilmasto-ohjelma, koordinointi, seuranta, viestintä ja tuki alueen eri toimintoille.	Toimintasuunnitelman toimeenpano

Kaupunkikehitys

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kehityspäällikkö Jennifer Gammals

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoivat asukkaat	Toteutetaan suunnitelman mukaisesti tutkimuksia, jotka mittaavat asukkaiden elämänlaatua, tyytyväisyyttä kaupungin palvelutasoon, palvelutarjontaa jne. sekä sitä, miten asukkaat kokevat kaupungin asuinpaikkanaan.	Tehdyt kyselyt.
	Määrätietoinen kansalaisviestintä	Viestintäsuunnitelma	Viestintäsuunnitelma implementoidaan organisaatiossa
	Hyvinvoivat yritykset ja parantunut työllisyys	Elinkeinosuunnitelma	Yritysvierailut Yrittäjäpäivä Avustukset
	Uusiutuvan energian käytön lisääminen ja hiilineutraalius vuonna 2030	Energia- ja ilmasto-ohjelma	Toimintasuunnitelman toimeenpano
	Menestyvä matkailu ja pidentynyt matkailukausi	Matkailusesongin jatkaminen ympärivuotiseksi: - Matkailutoiminnan toimintasuunnitelman noudattaminen - Toimintasuunnitelman vuosittainen päivittäminen	Yöpymisten kasvattaminen erityisesti matalan sesongin aikana

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kaupunkikehitys	3	3	3	3	1	1
Matkailutoiminta	3	3	2	2,5	2	2
Kulttuuritoiminta **)	3	3	0	0	0	0
Tiedotus				3	3	3
HINKU-koordinaattori	*) 0,5	0,5	1,0	1	1	1
Yhteensä	9,5	9,5	8,0	9,5	7	7

*) ostopalvelu

***) sivistyksen alla vuoden 2022 alusta

Kaupunkikehitys

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Kehityspäällikkö Jennifer Gammals

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Toimintatuotot	229 701	101 200	36 250	36 250	36 250	36 250
Henkilöstökulut	-493 650	-458 610	-560 020	-605 190	-481 680	-497 460
Ostopalvelut	-476 979	-498 940	-519 640	-474 520	-535 230	-551 300
Aineet ja tavarat	-11 308	-10 600	-5 700	-5 700	-5 870	-5 050
Avustukset	-686 007	-465 000	-467 000	-467 000	-481 010	-495 440
Muut kulut	-56 442	-26 070	-21 740	-21 740	-22 400	-23 000
Toimintakulut	-1 724 386	-1 459 220	-1 574 100	-1 574 150	-1 526 190	-1 572 250
Toimintakate	-1 494 685	-1 358 020	-1 537 850	-1 537 900	-1 489 940	-1 536 000
Muutos TA 2023-TA 2022		-9,1 %	13,2 %	13,2 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	1 369	0	1 000	1 000	1 000	1 000
Sisäiset kulut	-103 953	-72 210	-50 400	-50 400	-51 950	-53 490

Joukkoliikenne

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Kehityspäällikkö Jennifer Gammals

Toimintakuvaus

Raasepori toimii tieliikenteen toimivaltaisena viranomaisena (TVV) ja valvoo, kehittää ja hankkii kaupungin sisäistä sekä seudun julkista liikennettä että Helsinkiin ja Turkuun suuntautuvassa työmatkaliikenteessä. Kaupunki osallistuu alueelliseen yhteistyöhön julkisen liikenteen kysymyksissä.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Toiminnan tavoitteena on kehittää joukkoliikennettä siten, että kaupunki on houkutteleva asumispaikka myös heille, joilla ei ole omaa autoa. Lisäksi yksityisautoilulle täytyy olla myös houkutteleva vaihtoehto. Vuoden 2021 aikana Raaseporissa laadittiin joukkoliikenteen palvelutasoselvitys. Sen osana on vertailuanalyysi, jossa toimintaa verrattiin muihin joukkoliikenteen toimivaltaisina viranomaisina toimiviin paikkakuntiin. Joukkoliikenteen hankinta toteutetaan vahvistetun palvelutason mukaisesti. Jatketaan tulevaisuuden lippujärjestelmien selvityksiä. Kaupunki tekee alueellista yhteistyötä toimivan joukkoliikennekokonaisuuden saamiseksi Länsi-Uudellemaalle. Raasepori tekee seudullista yhteistyötä muiden kuntien kanssa, sekä viranomaisyhteistyötä muiden viranomaisten ja valtion kanssa. Raaseporin lippu, lipputuki matkustajille Raaseporin sisäisessä liikenteessä, otetaan uudestaan käyttöön.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

Toiminnan tavoitteena on kehittää joukkoliikennettä siten, että kaupunki on houkutteleva asumispaikka myös heille, joilla ei ole omaa autoa. Yksityisautoilulle täytyy myös olla houkutteleva vaihtoehto. Kaupunki tekee alueellista yhteistyötä toimivan joukkoliikennekokonaisuuden saamiseksi Länsi-Uudellemaalle. Raasepori tekee seudullista yhteistyötä muiden kuntien kanssa, sekä viranomaisyhteistyötä muiden viranomaisten ja valtion kanssa. Seurataan kutsuliikennejärjestelmien kehitystä ja tutkitaan niiden tarjoamia mahdollisuuksia Raaseporille tulevaisuudessa.

Sitovat tavoitteet 2023

	Tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Helpotetaan matkustajien joukkoliikenteen käyttöä, mm. ottamalla käyttöön reittiopas ja helpottamalla lipunostoa.	Selvitys esitellään 2022. Uusi lippujärjestelmä otetaan käyttöön 2023.
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Laaditaan liikenne- ja tariffisuunnitelma yhdessä koulutoimen kanssa. (Raaseporilippu, koululiput, mahd. muut lipputuotteet)	Joukkoliikenteen asiakasmäärät: Raaseporiliput 1600 kpl.
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Suunnitellaan ja otetaan käyttöön yhteinen runkoliikenne koulukuljetusten kanssa, joka täyttää halutun palvelutason.	Palvelutason toteutuminen.
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Laaditaan joukkoliikenteelle markkinointi- ja viestintäsuunnitelma.	Otetaan käyttöön markkinointi- ja viestintäsuunnitelma.

Joukkoliikenne

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Kehityspäällikkö Jennifer Gammals

	Tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Joukkoliikenteen viestinnän parantaminen. Tehdään joukkoliikenteelle käyttäjäystävällisemmät verkkosivut. Mm. selvitetään miten aikataulut ja reitit saataisiin sisällytetty kotisivuille.	Uudistetaan verkkosivujen sisältöä.
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Laaditaan vuosittain edellisen vuoden toiminnasta lakisääteinen raportti.	Vuosiraportti
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Tuetaan työmatkalaisten junalippuja Raaseporista Helsingin, Turun ja Hangon suuntiin.	Epassi-junalippujen määrä 1200 kpl.
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Tarjotaan vuokrattavia kaupunkipyöriä Tammisaaren ja Karjaan rautatieasemilla, sekä muilla asemapaikoilla.	Käyttäjämäärät 700 kpl.

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Kehitetään joukkoliikennettä.	Kehitetään liikennettä talousarvion puitteissa ja suoritetaan asiakastytyväisyyskysely.
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Joukkoliikenteen viestinnän parantaminen.	Kotisivujen sisältöä parannetaan. Yleisviestintää joukkoliikenteestä tehostetaan.
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Seurataan kutsuliikennejärjestelmien kehitystä ja tutkitaan niiden tarjoamia mahdollisuuksia Raaseporille tulevaisuudessa.	Kutsuliikenne otetaan uudelleen käyttöön täydentämään joukkoliikennetarjontaa.
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Rantaradan ja Hangon radan joukkoliikenne turvataan.	Henkilöliikenteen kehittäminen Pysäkkien määrän lisääminen.
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu.	Joukkoliikenteen kampanjointia.	Matkustajamäärien kasvattaminen.

Joukkoliikenne

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Kehityspäällikkö Jennifer Gammals

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Raaseporin lippu	0	1 600	800	800	800	800
VR (Easybreak)	219	1 200	1 000	1 000	1 000	1 000

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kollektivtrafik	1	1	1	1,5	1	1
Total	1	1	1	1,5	1	1

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	211 085	85 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Henkilöstökulut	-47 972	-50 030	-80 770	-80 760	-58 290	-60 040
Ostopalvelut	-53 869	-42 360	-141 350	-141 350	-145 600	-150 000
Aineet ja tavarat	-9	0	0	0	0	0
Avustukset	-518 969	-427 000	-615 120	-615 120	-633 570	-652 570
Muut kulut	-29 510	-5 500	-5 500	-5 500	-5 700	-5 900
Toimintakulut	-650 328	-524 890	-842 740	-842 730	-843 160	-868 510
Toimintakate	-439 242	-439 890	-642 740	-642 730	-643 160	-668 510
Muutos TA 2023-TA 2022		0,1 %	46,1 %	46,1 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-3014,08	-4 290	-6 050	-6 050	-6 200	-6 400

Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Työllisyyspalvelujen päällikkö Stefan Fri

Toimintakuvaus

Toimialueeseen kuuluvat Raaseporin kaupungin työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut sekä Raaseporin ja Hangon työllisyyden kuntakokeilu.

Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut

Työllisyyspalvelut tarjoavat palveluja työttömille ja pitkäaikaistyöttömille yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa terveystarkastuksina, sosiaalityönä, kuntouttavana työtoimintana sekä työ- ja toimintakyvyn tuki- ja arviointityönä. Maahanmuuttajatoimisto tarjoaa kotoutumista edistäviä palveluja ja maahanmuuttajataustaisille henkilöille palveluja sekä koordinoi Hangon palveluja kuntien välisen sopimuksen nojalla.

Työpajatoimintaa kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa siten, että se tarjoaa monipuolisia toimintamuotoja paikallisesti.

Kuntakokeilu

Raaseporin kaupunki toimii kuntakokeilun vastuuviranomaisena sekä vastaa Raaseporin ja Hangon alueen työnjohtamisesta. Kunnan viranomaisvastuusta määrätään kuntakokeilulain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain puitteissa.

TE-palveluista on siirretty henkilöstöresursseja kuntakokeiluun. Nämä toimivat kunnallisen työnjohdon alaisuudessa. Kuntakokeilun kohderyhmään kuuluvat henkilöt, joilla ei ole oikeutta ansiopäivärahaan, alle 30-vuotiaat ja kaikki maahanmuuttajat sekä vieraskieliset henkilöt.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Työllisyyspalvelut

Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa 1.1.2023 useat osaston sosiaali- ja terveydenhuollon alaisista tehtävistä ja niihin liittyvä henkilöstö siirtyvät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle seuraavasti: työllisyyskoordinaattorit, sosiaaliohjaajat, vastaava ohjaaja, työpajaohjaajat ja ohjaajat. He työskentelevät aktiivisuussuunnitelmien laatimisessa, kuntouttavan työtoiminnan myöntämisessä, tuetussa työssä sekä mielenterveyden edistämisen työhönvalmennuksessa.

Nuorisotyön vahvistamiseksi kaupungissa etsivä nuorisotyö siirtyy 1.1.2023 sivistystoimialalle ja kulttuuri- ja vapaa-aikaosaston nuorisotyöhön. Myös nuorten kesätyösetelin hallinnointi siirtyy kulttuuri- ja vapaa-aikaosastolle.

Kunnan työmarkkinatukikustannusten osuuden hillintä vaatii työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä. Kaupungin tarjoamia työllistymistä edistäviä toimenpiteitä ovat työkokeilu, oppisopimus tai palkkatuettu työ. Kuntalisää tarjotaan työnantajalle, joka palkkaa pitkäaikaistyöttömiä, ja kaupunki hakee sopivia työpaikkoja työllistämiselvöityneille henkilöille.

Pitkäaikaistyöttömien joukossa on monia, jotka eivät selviä aktiivitoimenpiteestä heikentyneen työ- ja toimintakyvyn johdosta. Tälle ryhmälle on tärkeää, että yhteistyö hyvinvointialueen kanssa toimii. Hyvinvointialue tarjoaa terveydenhoitajan, sosiaalityöntekijän, psykologin, lääkärin ja muiden asiantuntijoiden tekemiä selvityksiä ja arvioita työnhakijan tarpeiden mukaisesti.

Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Työllisyyspalvelujen päällikkö Stefan Fri

Maahanmuuttajapalvelut

Maahanmuuttajapalvelujen työn painopiste on vuonna 2023 tarjota kotoutumista edistävää ohjausta ja muita kotoutumista edistäviä palveluja kansainvälistä suojelua saaville Raaseporissa ja Hangossa oleville henkilöille (pakolaiset). Maahanmuuttajapalvelujen palvelut ovat kuitenkin kaikkien maahanmuuttajataustaisten henkilöiden saatavilla statuksesta riippumatta.

Pakolaisstatuksen omaavien kuntalaisten, joista kaupunki saa lasketun korvauksen, arvioitu määrä 1.1.2023 on 33 henkeä. Nämä ovat siis jo vuodenvaihteessa kunnassa olevia pakolaisaseman omaavia ja kotoutumisajalla olevia henkilöitä. Raaseporin kaupungilla on ELY-keskuksen kanssa kiintiöpakolaisten vastaanottoa koskeva sopimus, jonka mukaan Raaseporin tulee ottaa vastaan noin 25 kiintiöpakolaista kolmen vuoden välein. Vuosi 2023 on Raaseporin kiintiöpakolaisten vastaanottovuosi, mutta on epäselvää, lähetetäänkö kaupunkiin pakolaisia. Raaseporin kaupungilla on sopimus majoituksen tarjoamisesta kaupungin asunnoissa tilapäistä suojelua hakeneille ukrainalaisille pakolaisille. Sopijapuolena on Turun Punaisen Ristin vastaanottokeskus ja sen Halikon yksikkö. Sopimus on Maahanmuuttoviraston kuntamallin mukainen. Sopimus on voimassa 4.3.2023 asti. Sopimuksen perusteella Raaseporin kaupunki tarjoaa asumista noin 70 ukrainalaiselle pakolaiselle noin 20:ssa kaupungin asunnossa. Majoituksen lisäksi kaupunki tarjoaa ohjausta ja tietoa asumiseen, kunnallisiin palveluihin, työllisyyteen ja koulutukseen liittyvissä asioissa. Ukrainan tilanteen kehittyminen ja asumismalli, joka tulee ajankohtaiseksi 5.3.2023 alkaen, on edelleen epäselvä, mutta oletuksena on, että ainakin osa ukrainalaisista pakolaisista jää Raaseporiin ja tarvitsee tällöin myös maahanmuuttajapalvelujen palveluja. Epäselvyys kotoutumista edistäviä palveluja tarvitsevien asiakkaiden määrästä vuonna 2023 vaikeuttaa tarvittavien resurssien ja valtiolta saatavien tulojen määrän laskemista vuodelle 2023.

Työllistymisen kuntakokeilu tarkoitti kaikkien työttömien maahanmuuttajien työllisyyspalveluiden siirtämistä TE-toimistosta kunnalle. Maahanmuuttajapalvelut osallistuu kuntakokeiluun ohjaajaresurssilla, joka työskentelee 60-prosenttisesti kokeilussa. Maahanmuuttajapalvelujen henkilöstöresurssit ovat vuonna 2022 yksi maahanmuuttajakoordinaattori, kaksi ohjaajaa (100 %) ja yksi ohjaaja (40 %).

Kuntakokeilu

Työnhakijan vastuu, eli TE-palvelujen tarjoamat palvelut, siirtyvät kunnille 1.1.2025 alkaen. Tärkeänä osana valmistelua Raasepori, Hanko ja Inkoo palkkaavat yhteisen hankekoordinaattorin TE2024-uudistukseen.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

Kuntakokeilua sekä kaupungin muuta työllisyyspalvelutoimintaa jatketaan tavoitteena lisätä työllistymismahdollisuuksia ja hillitä kustannuksia. TE-palvelujen siirto kuntien vastuualueelle toteutuu nykyisen suunnitelman mukaisesti 1.1.2025 alkaen.

Hangon kaupungin kanssa yhteinen kaupungin kotouttamisohjelma on voimassa vuosille 2019–2023 ja se on päivitettävä vuoden 2023 aikana. Kotouttamisohjelma on kaupungin kotouttamistyön perusta ja edellytys kaupungin valtiolta saamille korvauksille pakolaisten vastaanottamisesta. Ohjelman laatii työryhmä, johon osallistuvat asianomaiset yksiköt, ja sen hyväksyy kaupunginhallitus.

TE-palvelujen siirtoa kunnalle 1.1.2025 koskeva uudistus tulee vaikuttamaan vuoden 2025 taloussuunnitelmaan, mutta sitä ei ole huomioitu, koska talouteen ja resursseihin liittyviä tietoja ei vielä ole käytettävissä.

Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Työllisyyspalvelujen päällikkö Stefan Fri

Sitovat tavoitteet 2023

	<i>Strategiset tavoitteet</i>	<i>Toimintatavoitteet</i>	<i>Tavoiteltu taso / Mittarit</i>
	Hyvinvoivat yritykset ja parantunut työllisyys	Kunnan työmarkkinatukiosuuden kustannusten hillitseminen	Kustannussäästöjä suhteessa TP 2021:een.
	Hyvinvoivat yritykset ja parantunut työllisyys	Työnhakijoiden aktivointiaste %	Parannus tilanteesta 1.1.2021
	Hyvinvoivat asukkaat	Pitkäaikaistyöttömien aktivointiaste %	Parannus tilanteesta 1.1.2021
	Hyvinvoivat asukkaat	Kotouttamisohjelman päivittäminen	Päivitetty kotouttamisohjelma

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	<i>Strategiset tavoitteet</i>	<i>Toimintatavoitteet</i>	<i>Tavoiteltu taso / Mittarit</i>
	Hyvinvoivat yritykset ja parantunut työllisyys	Työttömien määrän vähentäminen kaupungissa	Työttömiä alle 8,5 % (ELY-keskuksen tilasto)

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Työmarkkinatuki €/vuosi	2 836 515	2 125 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilötyövuodet	24,0	29,2	28,0	25,0	25,0	25,0
Siirrettyjä viranhaltijoita kuntakokeilussa			13,5	13,0	13,0	13,0
Yhteensä	24,0	39,7	41,5	38,0	38,0	38,0

Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut

Luottamuselin: Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Työllisyyspalvelujen päällikkö Stefan Fri

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	666 508	841 930	608 340	608 340	608 340	608 340
Henkilöstökulut	-1 385 977	-1 752 970	-1 684 920	-1 684 970	-1 735 500	-1 727 600
Ostopalvelut	-269 151	-359 200	-223 120	-223 120	-229 900	-236 800
Aineet ja tavarat	-45 205	-64 300	-52 700	-52 700	-54 270	-55 910
Avustukset	-2 920 882	-2 827 500	-2 530 000	-2 530 000	-2 605 900	-2 684 070
Muut kulut	-388 133	-424 570	-370 180	-370 180	-381 300	-392 700
Toimintakulut	-5 009 348	-5 428 540	-4 860 920	-4 860 970	-5 006 870	-5 097 080
Toimintakate	-4 342 839	-4 586 610	-4 252 580	-4 252 630	-4 398 530	-4 488 740
Muutos TA 2023-TA 2022		5,6 %	-7,3 %	-7,3 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	2 820	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-451 791	-480 920	-424 450	-424 450	-437 200	-450 300

Työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollosta konsernipalveluihin 1.1.2022 valtuuston 15.11.2021 tekemän päätöksen mukaisesti.

Toimiala: Sivistys

Vastuhenkilö: **Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman**

Perustietoa sektorista

Sivistystoimiala vastaa varhaiskasvatuksen, koulutuksen sekä vapaa-ajan palvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sosiaali- ja terveysalan siirtyessä 1.1.2023 hyvinvointialueelle sivistystoimialan rooli kaupungissa tulee näkyvämmäksi. Kaupungin hyvinvointikoordinaattori palkattiin keväällä 2022, ja tehtävä kuuluu sivistyksen alle, mutta hyvinvointikoordinaattori vastaa koko kunnan hyvinvointityöstä ja tekee poikkihallinnollista hyvinvointityötä. Hyvinvointikoordinaattorilla on myös tärkeä tehtävä hyvinvointialueen yhteyshenkilönä toimimisessa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

”Raasepori on kaksikielisyystään ylpeä kaupunki, jota kehitetään luovasti ja aina ihmiset edellä. Täällä elämä ja arki on turvallista, sujuvaa ja esteetöntä. Asukkaat saavat vastinetta verorahoilleen, ja myös tulevat sukupolvet ovat kiitollisia, kun huolehdimme Raaseporista, sen asukkaista, ympäristöstä ja kulttuurihistoriasta pitkäjänteisesti.” (Raaseporin kaupungin strategia 2.6.2022)

Sivistystoimialan painopisteet 2023

- Kestävä kehitys
- Kestävä johtaminen
- Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Painopistealueet säilyvät samoina, mutta toiminnan tavoitteita tarkastellaan vuosittain.

Strategian jalkauttaminen sivistystoimialan tavoitteisiin

Valtuuston 2.6.2022 vahvistaman strategian toimeenpano otetaan huomioon painopistealueiden valinnassa ja toimialan toiminnallisten tavoitteiden ja mittareiden määrittelyssä.

Sivistystoimialan painopisteet 2023

- Kestävä kehitys
- Kestävä johtaminen
- Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi

Vuoden 2023 aikana avataan taidemuseo Chappe, joka edistää Länsi-Uudenmaan museon toiminnan kehittämistä.

Toimiala: Sivistys

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Toimintatuotot	4 578 071	5 252 910	6 422 230	6 328 590	6 384 280	6 498 680
Henkilöstökulut	-37 359 248	-39 344 720	-40 839 790	-41 178 390	-42 414 290	-43 686 670
Ostopalvelut	-12 669 739	-13 267 620	-14 964 050	-15 082 810	-15 497 820	-15 960 200
Aineet ja tavarat	-1 452 169	-1 631 870	-1 850 620	-1 851 370	-1 981 980	-2 041 390
Avustukset	-1 550 131	-1 894 000	-1 911 000	-1 951 000	-2 008 300	-2 068 490
Muut kulut	-12 313 241	-12 736 860	-13 438 500	-13 935 610	-14 230 910	-14 646 310
Toimintakulut	-65 344 528	-68 875 070	-73 003 960	-73 999 180	-76 133 300	-78 403 060
Toimintakate	-60 766 457	-63 622 160	-66 581 730	-67 670 590	-69 749 020	-71 904 380
Muutos TA 2023-TA 2022		4,7 %	4,7 %	6,4 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	255 143	635 090	631 500	627 860	650 760	670 380
Sisäiset kulut	-20 030 691	-20 747 470	-22 692 210	-23 293 730	-23 833 810	-24 535 110

Muu sivistys

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Toimintakuvaus

Osasto Muu sivistys käsittää sivistystoimialan hallinnon, hyvinvointityön, Raaseporin Kulttuuriopiston (vapaa sivistystyö sekä taiteen perusopetus), koulukuljetukset sekä yhteistyön muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Osasto tuottaa hallinnollisia palveluita, johtaa ja koordinoi talouden suunnittelua ja seurantaa sekä tukee osastoja kaikkia osastot ja toimialat ylittävissä asioissa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

”Raasepori on kaksikielisyydestään ylpeä kaupunki, jota kehitetään luovasti ja aina ihmiset edellä. Täällä elämä ja arki on turvallista, sujuvaa ja esteetöntä. Asukkaat saavat vastinetta verorahoilleen, ja myös tulevat sukupolvet ovat kiitollisia, kun huolehdimme Raaseporista, sen asukkaista, ympäristöstä ja kulttuurihistoriasta pitkäjänteisesti.” (Raaseporin kaupungin strategia 2.6.2022)

Sivistystoimialan painopisteet 2023

- Kestävä kehitys
- Kestävä johtaminen
- Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Painopistealueet säilyvät samoina, mutta toiminnan tavoitteita tarkastellaan vuosittain.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoivat asukkaat	Kaupungin hyvinvointityön näkyväksi tekeminen asukkaallemme.	Hyvinvointityötä tehdään näkyväksi kaupungin kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa Eri kohderyhmille järjestetään 2–3 hyvinvointityötä koskevaa asukastilaisuutta. Kaupungin hyvinvointikertomus vuosille 2023–2025 on laadittu ja valtuuston hyväksymä toukokuuhun 2023 mennessä.
	Hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökyselyn ja kehityskeskustelujen tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen. Henkilöstökokouksia pidetään kaikissa yksiköissä Työergonomian parantaminen (Kulttuuriopisto)	Yksikönpäällikkö tunnistaa keskeiset kehittämistarpeet Sivistystoimessa jaetaan hyviä kokouskäytäntöjä, jotka kootaan sivistyksen Intraan Fysioterapeutin vierailut toimipisteissä ja uusien kalusteiden hankinta tarpeen mukaan

Muu sivistys

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Kaikki sivistyksen yksiköt säästävät sähköä ja vettä	Laaditaan yksikkökohtaiset suunnitelmat suunnitelluista toimenpiteistä ja niiden seurannasta.
Korkeatasoinen koulutus	Henkilöstön osaamisen parantaminen; täydennyskoulutustarpeen kartoitus talvella 2023. Sivistystoimialan kestävä johtaminen; sivistystoimialan yksikönpäälliköiden yhteinen koulutus Parantaa lasten ja nuorten hyvinvointia sekä vahvistaa luovan ajattelun ja osaamisen roolia yhteiskunnassa Sivistystoimialan toimintaa tehdään säännöllisesti näkyväksi asukkaille	Henkilöstön täydennyskoulutustarpeet on kartoitettu ja täydennyskoulutussuunnitelma on laadittu kesäkuussa 2023 Sivistystoimialan yksikönpäälliköille on järjestetty kolme yhteistä koulutusta Taiteen perusopetus näkyväksi mm. kaupungin strategiaan ja hyvinvointikertomukseen. Oppilasmäärän kasvu taiteen perusopetuksessa Prosessikuvaus on hyväksytty viimeistään joulukuussa 2023.
Järkevä digitalisaatio	Sähköisten rekisteriohjelmien käytön koulutus koko henkilökunnalle (Kulttuuriopisto) Sivistyksen hallinnollisten toimintojen digitalisaation jatkaminen ja sivistyksen ohjelmien maksimoitu käyttö	Sähköisten päiväkirjojen käyttö kaikille tutuksi Sähköisesti allekirjoitettujen päätöslomakkeiden osuus on kasvanut.
Tiedolla johtaminen	Prosessikuvaukset on implementoitu sivistyksen yksiköissä. Tarjoamme säännöllistä koulutusta käyttämiimme it-ohjelmiin	Uusien prosessikuvausten tarve on kartoitettu Koulutusta järjestetään kahden kuukauden kuluessa tarpeen mukaan.
Vastuullinen talous	Budjetointiohjelma Opiferus otetaan käyttöön, ja esihenkilöille järjestetään koulutusta	Vuoden 2024 talousarvio tehdään Opiferus-ohjelmassa ja esihenkilöt ovat saaneet koulutusta ohjelman käyttöön
Parantunut palvelutaso	Sivistyksen intra- ja kotisivut päivitetään. Ohjausasiakirjat päivitetään ja julkaistaan digitaalisilla alustoilla.	Sivistyksen intra- ja kotisivut on päivitetty viimeistään kesäkuussa 2023. Päivitetyt ohjausasiakirjat on julkaistu digitaalisilla alustoilla
Laadukas koulutus	Selvitys Västra Nylands folkhögskolan ja Kulttuuriopiston yhdistymisestä päivitetään vuoden 2022 tilanteeseen.	Päivitetty selvitys käsitellään sivistyslautakunnassa toukokuussa 2023.

Muu sivistys

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoivat asukkaat	Kaupungin hyvinvointityön kehittämisen jatkaminen.	Uusia toimintatapoja on kehitetty ja pantu täytäntöön.

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Koulukuljetus/kuljetusoppilas	2 477	2 220	2 406	2 406	2 551	2 696
Opetustuntien määrät, kansalaisopist.	12 415	16 900	16 900	16 900	16 900	16 900
Osallistujien määrä, kansalaisopist.	4 653	6 800	6 800	6 800	6 800	6 800
Viikkotuntien määrä/Musiikkiopist.	480	482	482	482	482	482

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hallinto	7,3	7,3	7,6	8,0	8,0	8,0
Aamu- ja iltapäivätoiminta	21,0	18,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Kansalaisopisto	26,6	25,1	25,1	25,1	25,1	25,1
Musiikkiopisto	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5	23,5
Yhteensä	78,4	73,9	67,2	67,6	67,6	67,6

Muu sivistys

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2022	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	1 352 663	1 406 050	1 602 360	1 602 360	1 630 880	1 660 250
Henkilöstökulut	-3 562 239	-3 668 060	-3 067 610	-3 038 550	-3 128 700	-3 222 570
Ostopalvelut	-4 362 458	-4 108 390	-4 499 860	-4 499 860	-4 634 800	-4 773 800
Aineet ja tavarat	-55 452	-82 130	-84 460	-84 460	-86 990	-89 600
Avustukset	-176 923	-262 000	-262 000	-262 000	-269 860	-277 945
Muut kulut	-624 856	-621 200	-627 430	-625 380	-646 200	-665 600
Toimintakulut	-8 781 928	-8 741 780	-8 541 360	-8 510 250	-8 766 550	-9 029 515
Toimintakate	-7 429 265	-7 335 730	-6 939 000	-6 907 890	-7 135 670	-7 369 265
Muutos TA 2023-TA 2022		-1,3 %	-5,4 %	-5,8 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	101 524	93 230	90 230	90 230	92 910	95 700
Sisäiset kulut	-852 826	-887 420	-977 610	-975 560	-1 006 900	-1 037 100

Varhaiskasvatus

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Nina Aartokallio

Toimintakuvaus

Varhaiskasvatuksen toimiala koostuu varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kokonaisuus, joka koostuu kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta, joissa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Esikouluopetuksessa lapselle tarjotaan mahdollisuus inspiroitua, kokeilla ja oppia uutta. Lapsen kehitystä eri taito- ja valmiusalueilla laajennetaan leikkisällä tavalla monipuolisissa oppimisympäristöissä. Kommunikatiiviset ja sosiaaliset valmiudet vahvistuvat, ja lapsi oppii arvostamaan itseään ja muita. Esikouluopetuksella on suuri merkitys, kun aikaisessa vaiheessa havaitaan tukitarpeita kasvamiselle ja oppimiselle, annetaan tukea ja samanaikaisesti ennaltaehkäistään vaikeuksia.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Toiminnan tavoite:

”Raasepori on kaksikielisyystään ylpeä kaupunki, jota kehitetään luovasti, ihmiset edellä. Täällä arki ja elämä on turvallista, sujuvaa ja saavutettavaa. Asukkaat saavat vastinetta verorahoilleen. Myös tulevat sukupolvet kiittävät, sillä pidämme huolta Raaseporista, sen asukkaista, ympäristöstä ja kulttuurihistoriasta pitkäjänteisesti.” (Raaseporin kaupungin strategia 2.6 2022)

Painopisteet:

- Kestävä kehitys
- Kestävä johtaminen
- Lasten ja henkilöstön hyvinvointi
-

Karjaalla, Pohjassa ja Mustiolla päivähoitopaikkoja on vähemmän kuin saapuneita hakemuksia. Karjaan alueelle on välttämätöntä hankkia kolmiosastoinen moduulipäiväkoti uuden päiväkodin suunnittelun ja rakentamisen ajaksi.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

Painopistealueet säilyvät samoina, mutta toimintatavoitteita tarkastellaan vuosittain.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Korkealaatuinen koulutus	Henkilöstön osaamisen parantaminen. Täydennyskoulutustarpeen kartoitus talvella 2023. Kestävä johtaminen sivistystoimialalla: sivistystoimialan yksikönpäällikköjen yhteinen koulutus.	Henkilöstön täydennyskoulutustarve on kartoitettu, ja täydennyskoulutussuunnitelma on laadittu kesäkuussa 2023. Sivistystoimialan yksikönpäälliköille on järjestetty kolme yhteistä koulutusta.
	Järkevä digitalisaatio	Raaseporin kaupungin suunnitelmaa tieto- ja viestintäteknikan käyttämisestä opetuksessa vuosina 2021-2024 kehitetään.	Sivistyslautakunta hyväksyy päivitetyn suunnitelman vuodelle 2025-2026 syksyllä 2024. Ohjelmia käytetään monipuolisesti.

Varhaiskasvatus

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Nina Aartokallio

		Sivistyksen hallinnollisten toimintojen digitalisoinnin jatkaminen ja sivistyksen ohjelmien käytön maksimointi.	Sähköisesti allekirjoitettujen päätöslomakkeiden osuus on kasvanut.
Määrätietoinen kansalaisviestintä		Laaditaan suunnitelma koulun ja huoltajien välisestä yhteistyöstä. Toimintaa tehdään säännöllisesti näkyväksi asukkaille.	Sivistyslautakunta on hyväksynyt suunnitelman viimeistään joulukuussa 2023. Prosessikuvaus on hyväksytty viimeistään joulukuussa 2023.
Hyvinvoiva henkilöstö		Henkilöstökyselyn ja kehityskeskustelujen tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen. Henkilöstökokouksia järjestetään kaikissa yksiköissä.	Yksikönpäällikkö tunnistaa keskeiset kehitystarpeet. Hyvät kokouskäytännöt jaetaan sivistyksen eri yksikköihin ja kootaan sivistyksen intrasivuille.
Tiedolla johtaminen		Prosessikuvaukset on pantu toimeen sivistyksen yksiköissä. Tarjoamme säännöllistä koulutusta käyttämiimme it-ohjelmiin liittyen.	Uusien prosessikuvausten tarve on kartoitettu. Koulutusta järjestetään tarvittaessa kahden kuukauden kuluessa.
Vastuullinen talous		Opiferus-budjetointiohjelma otetaan käyttöön, ja esihenkilöille järjestetään koulutusta.	Vuoden 2024 talousarvio tehdään Opiferuksessa, ja esihenkilöt ovat saaneet ohjelmaan liittyvää koulutusta.
Parantunut palvelutaso		Sivistyksen intra- ja kotisivut päivitetään. Ohjausasiakirjat päivitetään ja julkaistaan digitaalisilla alustoilla.	Sivistyksen intra- ja kotisivut on päivitetty viimeistään kesäkuussa 2023. Päivitetyt ohjausasiakirjat on julkaistu digitaalisilla alustoilla.
Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen		Kaikki sivistyksen yksiköt säästävät sähköä ja vettä.	Lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan, mitä toimenpiteitä suunnitellaan toteutettavaksi ja miten näitä seurataan.

Sitovat tavoitteet 2024–2025

Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
Infrastruktuurin uudistaminen	Katarinaskolanin peruskorjaus	Peruskorjaus valmistuu syksyllä 2025.
Infrastruktuurin uudistaminen	Karjaalle rakennetaan uusi päiväkot.	Uusi päiväkot valmistuu 2024–2025.

Varhaiskasvatus

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Nina Aartokallio

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Vuosina 2016-2021 syntyneet lapset	1 375	1 388	1 331	1 331	1 303	1 264
joista päivähoitossa	869	843	876	876	819	800
Vuonna 2016 synt.lapset						
joista esiopetuksessa	246	314	292	292	297	283
Lasten hoidon tuki (KELA)	279	295	264	264	243	243
Nettomeno/päivähoitolapsi	13 335	13 692	14 305	15 080	16 108	17 097

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilötyövuodet	278,0	275,0	289,0	307,5	307,5	307,5
Yhteensä	278,0	275,0	289,0	307,5	307,5	307,5

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2022	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Toimintatuotot	1 848 003	1 591 030	1 922 530	1 772 530	1 764 750	1 817 680
Henkilöstökulut	-11 759 870	-12 258 830	-13 056 630	-13 283 960	-13 683 140	-14 093 590
Ostopalvelut	-2 303 841	-2 467 600	-2 811 640	-2 871 610	-2 942 900	-3 029 800
Aineet ja tavarat	-266 533	-275 510	-278 510	-278 510	-286 860	-295 460
Avustukset	-1 223 620	-1 335 000	-1 285 000	-1 285 000	-1 323 530	-1 363 200
Muut kulut	-2 426 988	-2 518 780	-2 518 490	-2 986 490	-2 950 000	-3 027 900
Toimintakulut	-17 980 852	-18 855 720	-19 950 270	-20 705 570	-21 186 430	-21 809 950
Toimintakate	-16 132 849	-17 264 690	-18 027 740	-18 933 040	-19 421 680	-19 992 270
Muutos TA 2023-TA 2022		7,0 %	4,4 %	9,7 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	266	240	240	240	260	260
Sisäiset kulut	-4 490 212	-4 696 070	-5 085 780	-5 607 750	-5 635 200	-5 792 400

Opetus

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Opetuspäällikkö Elisabet Ehrstedt / Opetuspäällikkö Jari Salminen

Toimintakuvaus

Koulutus edistää lasten ja nuorten elinikäistä oppimista. Toiminta kasvattaa terveeseen itsetuntoon ja ihmisyyteen sekä antaa lapsille ja nuorille hyvät tiedot ja valmiudet jatko-opintoihin ja laadukkaaseen elämään. Perusopetusta Raaseporissa annetaan luokat 1–6 (14 kpl), luokat 7–9 (3 kpl) sekä luokat 1–9 (2 kpl) käsittävissä kouluissa voimassa olevan opetussuunnitelman mukaisesti.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

”Raasepori on kaksikielisyystään ylpeä kaupunki, jota kehitetään luovasti, ihmiset edellä. Täällä arki ja elämä on turvallista, sujuvaa ja saavutettavaa. Asukkaat saavat vastinetta verorahoilleen. Myös tulevat sukupolvet kiittävät, sillä pidämme huolta Raaseporista, sen asukkaista, ympäristöstä ja kulttuurihistoriasta pitkäjänteisesti.” (Raaseporin strategia 2.6.2022)

Sivistystoimen painopistealueet 2023:

- Kestävä johtaminen
- Kestävä kehitys
- Oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvointi

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Painopistealueet säilyvät samoina mutta toimintatavoitteet tarkentuvat vuosittain.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoivat asukkaat	KouluKunnossa-projektin työkalut jalkautetaan toimintaan oppilaiden läsnäolopäivien lisäämiseksi.	Läsnäolo kouluissa on kasvanut.
	Laadukas koulutus	Henkilöstön osaamisen parantaminen; Koulutustarpeen kartoitus talvella 2023 Kestävä johtajuus sivistystoimessa; Yhteisiä koulutuksia sivistystoimen yksikönpäälliköille. Kolmiportaisen tuen prosessit päivitetään ja koulutetaan henkilöstölle.	Henkilökunnan jatkokoulutustarpeet on kartoitettu ja koulutussuunnitelma tehty kesäkuussa 2023. Kolme yhteistä koulutusta sivistystoimen yksikönpäälliköille on järjestetty. Kolmiportaisen tuen prosessit on päivitetty ja koulutusta on järjestetty henkilöstölle.
	Järkevä digitalisaatio	Kaupungin tieto- ja viestintätekniikan suunnitelmaa opetuksessa kehitetään 2021–2024. Jatketaan sivistystoimen hallinnon digitalisointia ja maksimoidaan nykyisten sähköisten ohjelmien käyttö.	Päivitetty suunnitelma hyväksytään sivistyslautakunnassa 2024. Ohjelmien käyttö on monipuolista. Sähköisesti allekirjoitettujen päätöslomakkeiden osuus on kasvanut.

Opetus

Luottamuselin: **Sivistyslautakunta**

Vastuhenkilö: **Opetuspäällikkö Elisabet Ehrstedt / Opetuspäällikkö Jari Salminen**

Määrätietoinen kansalaiskeskustelu	Tehdään suunnitelma huoltajien ja koulun väliseen yhteistyöhön. Tehdään toimintamme säännöllisesti näkyväksi asukkaille.	Suunnitelma on hyväksytty sivistyslautakunnassa viimeistään joulukuussa 2023. Prosessikuvaus on tehty viimeistään joulukuussa 2023.
Hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökyselyn ja kehityskeskustelujen tulokset hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Henkilöstökokousten käytänteitä kehitetään enemmän henkilöstöä osallistaviksi.	Esihenkilöt osaavat tunnistaa keskeiset kehittämistarpeet omassa yksikössään. Hyvien kokouskäytänteiden jakaminen ja koonti sivistyksen Intraan.
Aktiivisempi vapaa-aika	Monipuolinen kerhotarjonta Harrastamisen Suomen mallin kautta.	Harrastamisen Suomen mallin osallistujamäärä on kasvanut.
Tiedolla johtaminen	Sivistystoimen prosessikuvaukset on jalkautettu toimialalle. Tarjotaan säännöllistä koulutusta käytössämme oleviin ohjelmiin.	Uusia tarvittavia prosesseja on kartoitettu. Tarvittava koulutus järjestetään kahden kuukauden sisällä.
Vastuullinen talous	Opiferuksen talousarviotoiminnot otetaan käyttöön ja koulutetaan esihenkilöille.	Talousarviot 2024 tehdään Opiferuksessa ja esihenkilöt on koulutettu.
Parantunut palvelutaso	Sivistyksen Intra ja kotisivut päivitetään. Ohjaavat asiakirjat päivitetään ja julkaistaan sähköisellä alustalla.	Sivistyksen Intra ja kotisivut ovat päivitetty heinäkuuhun 2023 mennessä. Päivitetyt asiakirjat on julkaistu sähköisellä alustalla.
Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Kaikki sivistystoimen yksiköt säästävät sähköä ja vettä.	Lukuvuosisuunnitelmiin kuvataan toimenpiteet ja miten niitä seurataan.

Sitovat tavoitteet 2024-2025

Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
Infrastruktuurin uudistaminen	Katarinaskolanin peruskorjaus	Peruskorjaus on valmis syksyllä 2025

Opetus

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Opetuspäällikkö Elisabet Ehrstedt / Opetuspäällikkö Jari Salminen

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Oppilasmäärä yhteensä lk. 1-9	2 555	2 510	2 449	2 449	2 379	2 319
Nettomeno/oppilas yhteensä, sis. koulukulut	11 751*	11 955*	12 911*	12 911*	13 778*	14 556*
Nettomeno/oppilas, opetus	7 308*	7 586*	8 246*	8 246*	8 742*	9 240*
Tuntikehys/oppilas	2,21*	2,22*	2,33*	2,33*	2,40*	2,46*
Sijoittuminen toisen asteen koulutukseen	100	100	100	100	100	100

*luku ei sisällä valmistavaa opetusta eikä sairaala-opetusta

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilötyövuodet	328,9	327,7	327,3	334,3	334,3	334,3
Yhteensä	328,9	327,7	327,3	334,3	334,3	334,3

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2022	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Toimintatuotot	895 789	738 880	738 880	738 880	745 470	777 630
Henkilöstökulut	-17 234 628	-17 873 130	-18 676 410	-18 675 820	-19 236 700	-19 813 800
Ostopalvelut	-4 439 183	-4 618 300	-5 254 440	-5 254 440	-5 412 100	-5 574 400
Aineet ja tavarat	-706 246	-646 350	-667 320	-667 320	-687 330	-707 930
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	-6 349 791	-6 264 680	-6 471 380	-6 471 380	-6 665 500	-6 865 500
Toimintakulut	-28 729 848	-29 402 460	-31 069 550	-31 068 960	-32 001 630	-32 961 630
Toimintakate	-27 834 059	-28 663 580	-30 330 670	-30 330 080	-31 256 160	-32 184 000
Muutos TA 2023-TA 2022		3,0 %	5,8 %	5,8 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	108 500	154 760	154 760	154 760	146 530	163 420
Sisäiset kulut	-10 560 312	-10 569 520	-11 397 360	-11 397 360	-11 739 300	-12 091 500

Lukiot

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Opetuspäällikkö Elisabet Ehrstedt / Opetuspäällikkö Jari Salminen

Toimintakuvaus

Lukio tarjoaa korkeatasoista yleissivistävää koulutusta, joka antaa hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja muodostaa tärkeimmän väylän korkeakoulu- ja yliopisto-opintoihin. Koulutus kasvattaa terveeseen itsetuntoon ja ihmisyyteen sekä antaa nuorille hyvät tiedot ja valmiudet laadukkaaseen elämään. Raaseporissa lukio-opetusta antavat Ekenäs gymnasium, Karis-Billnäs gymnasium ja Karjaan lukio.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

”Raasepori on kaksikielisyydestään ylpeä kaupunki, jota kehitetään luovasti, ihmiset edellä. Täällä arki ja elämä on turvallista, sujuvaa ja saavutettavaa. Asukkaat saavat vastinetta verorahoilleen. Myös tulevat sukupolvet kiittävät, sillä pidämme huolta Raaseporista, sen asukkaista, ympäristöstä ja kulttuurihistoriasta pitkäjänteisesti.” (Raaseporin strategia 2.6.2022)

Sivistystoimen painopistealueet 2023:

- Kestävä johtaminen
- Kestävä kehitys
- Oppilaiden ja henkilökunnan hyvinvointi

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

Painopistealueet säilyvät samoina mutta toimintatavoitteet tarkentuvat vuosittain.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoivat asukkaat	KouluKunnossa-projektin työkalut jalkautetaan toimintaan oppilaiden läsnäolopäivien lisäämiseksi.	Läsnäolo kouluissa on kasvanut.
	Laadukas koulutus	Henkilöstön osaamisen parantaminen; Koulutustarpeen kartoitus talvella 2023 Kestävä johtajuus sivistystoimessa; Yhteisiä koulutuksia sivistystoimen yksikönpäälliköille. Kaupungin lukioiden ja alueen toisen asteen koulutuksen välisen yhteistyön lisääminen.	Henkilökunnan jatkokoulutustarpeet on kartoitettu ja koulutussuunnitelma tehty kesäkuussa 2023. Kolme yhteistä koulutusta sivistystoimen yksikönpäälliköille on järjestetty. Yhteisiä kokouksia on järjestetty kolme kertaa.
	Järkevä digitalisaatio	Kaupungin tieto- ja viestintätekniiikan suunnitelmaa opetuksessa kehitetään 2021–2024.	Päivitetty suunnitelma vuosiksi 2025 – 2028 hyväksytään sivistyslautakunnassa syksyllä 2024.

Lukiot

Luottamuselin: **Sivistyslautakunta**

Vastuhenkilö: **Opetuspäällikkö Elisabet Ehrstedt / Opetuspäällikkö Jari Salminen**

		Jatketaan sivistystoimen hallinnon digitalisointia ja maksimoidaan nykyisten sähköisten ohjelmien käyttö.	Ohjelmien käyttö on monipuolista. Sähköisesti allekirjoitettujen päätöslomakkeiden osuus on kasvanut.
	Määrätietoinen kansalaiskeskustelu	Tehdään suunnitelma huoltajien ja koulun väliseen yhteistyöhön. Tehdään toimintamme säännöllisesti näkyväksi asukkaille.	Suunnitelma on hyväksytty sivistyslautakunnassa viimeistään joulukuussa 2023. Prosessikuvaus on tehty.
	Hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökyselyn ja kehityskeskustelujen tulokset hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Henkilöstökokousten käytänteitä kehitetään enemmän henkilöstöä osallistaviksi.	Esihenkilöt osaavat tunnistaa keskeiset kehittämistarpeet omassa yksikössään. Hyvien kokouskäytänteiden jakaminen ja koonti sivistyksen Intraan.
	Tiedolla johtaminen	Sivistystoimen prosessikuvaukset on jalkautettu toimialalle. Tarjotaan säännöllistä koulutusta käytössämme oleviin ohjelmiin.	Uusia tarvittavia prosesseja on kartoitettu. Tarvittava koulutus järjestetään kahden kuukauden sisällä.
	Vastuullinen talous	Opiferuksen talousarviotoiminnot otetaan käyttöön ja koulutetaan esihenkilöille.	Talousarviot 2024 tehdään Opiferuksessa ja esihenkilöt on koulutettu.
	Parantunut palvelutaso	Sivistyksen Intra ja kotisivut päivitetään. Ohjaavat asiakirjat päivitetään ja julkaistaan sähköisellä alustalla.	Sivistyksen Intra ja kotisivut ovat päivitetty heinäkuuhun 2023 mennessä. Päivitetyt asiakirjat on julkaistu sähköisellä alustalla.
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Kaikki sivistystoimen yksiköt säästävät sähköä ja vettä.	Lukuvuosisuunnitelmiin kuvataan toimenpiteet ja miten niitä seurataan.

Sitovat tavoitteet 2024–2025

Painopistealueet säilyvät samoina mutta toimintatavoitteet tarkentuvat vuosittain.

Lukiot

Luottamuselin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Opetuspäällikkö Elisabet Ehrstedt / Opetuspäällikkö Jari Salminen

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Opiskelijamäärä yhteensä	427	441	414	414	388	379
Nettomeno/opiskelija €	9 680	10 097	11 572	11 572	12 917	13 627
Lukion valinneiden osuus kaupungin peruskoulujen 9.luokan oppilaista, %	50	50	51	51	50	50
Oman lukion valinneiden osuus kaupungin peruskoulujen 9.luokan oppilaista, %	47	47	44	44	45	45
Ylioppilastutkinto ja päättötodistus kolmessa vuodessa, %	78	90	85	85	85	85

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilötyövuodet	43,8	44,4	44,4	44,4	44,4	44,4
Yhteensä	43,8	44,4	44,4	44,4	44,4	44,4

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2022	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Toimintatuotot	123 613	79 030	79 030	79 030	79 250	79 250
Henkilöstökulut	-2 807 263	-2 924 680	-3 011 840	-3 011 670	-3 102 200	-3 195 300
Ostopalvelut	-555 141	-589 050	-652 340	-652 340	-671 900	-692 100
Aineet ja tavarat	-204 611	-343 710	-380 710	-380 710	-467 000	-481 000
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	-689 776	-682 880	-825 070	-825 070	-849 800	-875 300
Toimintakulut	-4 256 791	-4 540 320	-4 869 960	-4 869 790	-5 090 900	-5 243 700
Toimintakate	-4 133 178	-4 461 290	-4 790 930	-4 790 760	-5 011 650	-5 164 450
Muutos TA 2023-TA 2022		7,9 %	7,4 %	7,4 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	1 119	3 030	3 030	3 030	3 250	3 250
Sisäiset kulut	-1 175 437	-1 163 420	-1 368 900	-1 368 900	-1 410 000	-1 452 300

Museot

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Vastuuhenkilö: Museonjohtaja Lassi Patokorpi/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Toimintakuvaus

Länsi-Uudenmaan museo on Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä alueellinen vastuumuseo läntisen Uudenmaan alueella. Museon mandaatti kattaa maantieteellisesti kahdeksan kuntaa: Raasepori, Hanko, Vihti, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Siuntio ja Inkoo. Museolain (314/2019) mukaisesti Länsi-Uudenmaan museo toimii kulttuuriperinnön asiantuntijana edistämällä alueen museoiden toimintaa sekä toimii kulttuuriympäristön, erityisesti rakennetun ympäristön sekä arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijana. Tähän toimintaan sisältyy kaupunkisuunnitteluun ja maankäyttöön liittyviä asiantuntijatehtäviä ja tarkastuksia sekä viranomaislausuntojen kirjoittamista rakennettuun- ja arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvissä kysymyksissä, viranomaisneuvotteluita ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten korjauksia koskevaa neuvontaa ja valvontaa. Lisäksi toimintaan kuuluu museotoiminnan koordinoitua toiminta-alueella ja neuvontaa muille museoille museoteknisissä kysymyksissä.

Länsi-Uudenmaan museon toimintaan kuuluu kulttuurihistoriallista näyttely- ja yleisötoimintaa Raaseporin museossa sekä taidemuseotoimintaa Chappessa, taiteentalossa meren äärellä. Raaseporin museo ja Chappes sijaitsevat Tammisaaren kulttuurikorttelissa. Raaseporin museoon kuuluu myös kulttuurikorttelissa sijaitsevat historialliset museorakennukset Blombergin talo, Lindbladin talo ja Porvaristalo ulkorakennuksineen sekä Forngårdenin talomuseo Snappertunassa.

Länsi-Uudenmaan museon historia juontaa juurensa Tammisaaren museosta, joka on perustettu vuonna 1906. Länsi-Uudenmaan museon kokoelmat ovat laajat ja koostuvat esine-, valokuva-, taide- ja arkistoinneista. Kokoelmat ovat talletettuina Länsi-Uudenmaan yhteisessä kokoelmakeskuksessa Leirassa, Tammisaaressa, jossa sijaitsee myös museon toimisto.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Museon kaikissa toimintamuodoissa tapahtuu vuonna 2023 suuria muutoksia. Nykyaikaiseen painottuva Chappes taiteen talo meren äärellä avaa täysin uuden luvun Länsi-Uudenmaan kulttuuritarjontaan. Chappes on koko alueen sekä Raaseporin historian ensimmäinen ammatillinen taidemuseo. Uuden museotoiminnan käynnistäminen ja uuden museorakennuksen käyttöönotto tarkoittaa paljon valmistelua sekä olemassa olevalle että uudelle henkilökunnalle. Taidemuseon markkinointi käynnistyy ensi vuonna pyrkimyksenään houkuttaa koko Raaseporin alueelle paljon uusia kävijöitä.

Museossa tapahtuu taidemuseon ohella paljon muitakin uudistuksia. Uuden taidemuseon valmistumisen myötä avautuvat Raaseporin museossa myös päivitetty museokauppa ja kahvila sekä uusi museolounge-näyttelytoimintakonsepti. Museon oma, säännöllinen opastustoiminta käynnistetään. Museo tekee suuren digiloikan ottamalla käyttöön kaksi uutta ja pitkään kaivattua tietojärjestelmää: kokoelmanhallintajärjestelmän sekä kulttuuriympäristötiedon hallintajärjestelmän.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Järkevä digitalisaatio	Kulttuuriympäristön hallintaohjelma otetaan käyttöön alueellisessa vastuumuseossa. Hankkeeseen rekrytoidaan arkeologi, joka osallistuu uuden järjestelmän käyttöönottoon.	Hanketyöntekijäksi palkattu arkeologi aloittaa työnsä ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Tiedon siirtäminen kulttuuriympäristön hallintaohjelmaan on aloitettu. Kulttuuriympäristötiedon digitalisoinnin suunnitelma ja aikataulu ovat valmistuneet.
	Järkevä digitalisaatio	Kokoelmanhallintaohjelma otetaan käyttöön. Hanketyöntekijän rekrytointi Fager-digitalisaatiohankkeeseen. Jatketaan kokoelmakeskus Leiran	Kokoelmanhallintaohjelma on otettu käyttöön Fager-valokuvakokoelma julkaistaan Finna-portaalissa.

Museot

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Vastuhenkilö: Museonjohtaja Lassi Patokorpi/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

	suunnittelua yhdessä yhteistyömuseoiden kanssa.	
Aktiivisempi vapaa-aika	Chappen taidenäyttelytoiminta alkaa, ja tapahtumien vuosikello lyödään lukkoon. Näyttelyissä käsitellään mm. kestävyyttä.	Toteutetaan kaksi näyttelykokonaisuutta: avajaisnäyttelyt ja syysnäyttely.
Korkeatasoinen koulutus	Museopedagoginen toiminta aloitetaan uudelleen Blombergin talon aikamatkojen muodossa kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti. Chappen opastustoiminta käynnistyy.	Aikamatkat aloitetaan uudelleen keväällä Chappen avautuessa. Uusi opastustoiminta on saatu käyntiin keväällä 2023.
Määrätietoinen kansalaiskeskustelu	Näyttelytoiminnassa painotetaan alueellisuutta Museoviraston kanssa sovittujen uusien tavoitteiden mukaisesti. Luodaan vaihtuville näyttelyille uusi museolounge-konsepti, jossa esitellään ajankohtaisia teemoja ja käydään avointa vuoropuhelua yleisön kanssa.	Museolounge on valmis, ja se avataan yleisölle maaliskuussa. Loungen toiminta aloitetaan syksyllä 2023. Valmistetaan kuusi multimediamoduulia näyttelyitä varten.
Parantunut palvelutaso	Kehitetään hyvinvointia edistävä asiakaspalvelukonsepti museon toimipisteille. Asiakaspalveluhenkilöstön rekrytointi.	Uusi asiakaspalveluhenkilöstö aloittaa työnsä helmikuussa. Asiakaspalvelukonsepti on luotu.
Tiedolla johtaminen	On olemassa markkinointistrategia sekä aktiviteettisuunnitelma, jonka tehtävänä on ohjata aktiviteetteja lisäämään tietoisuutta museoista, parantamaan museoiden imagoa ja houkuttelemaan kävijöitä.	Markkinointistrategia valmistuu maaliskuussa. Chappesta on tehty tietoisuus- ja imago tutkimus.
Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Kaikki sivistyksen yksiköt säästävät sähköä ja vettä.	Laaditaan suunnitelma, jossa kuvataan, mitä toimenpiteitä suunnitellaan toteutettavaksi ja miten näitä seurataan.
Hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökyselyn ja kehityskeskustelujen tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen. Henkilöstökokouksia järjestetään kaikissa yksiköissä.	Yksikönpäällikkö tunnistaa keskeiset kehitystarpeet. Hyvät kokouskäytännöt jaetaan sivistyksen eri yksikköihin ja kootaan sivistyksen intrasivuille.

Museot
Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
Vastuhenkilö: Museonjohtaja Lassi Patokorpi/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman
Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

Toimintaa kehitetään hyvinvointialueiden tuomien muutosten mukaisesti.

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Aktiivisempi vapaa-aika	Museot ovat läntisen Uudenmaan vetovoimaisimpia käyntikohteita. Museon toiminta on helposti lähestyttävää ja osallistumiselle on matala kynnys.	Toimintaa markkinoidaan tarkoituksenmukaisesti ja siitä viestitään aktiivisesti. Chappe-museo on tunnettu Suomessa.

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Näyttelykävijät yhteensä	6 724	25 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Opastukset yhteensä	0	0	200	200	200	200
Lausunnot yhteensä	452	300	300	300	300	300
Myyvälän ja kahvilan myynti / kävijä	0	0	3,35	3,35	3,35	3,35
Seuraaja Facebookissa / Raaseporin museo	0	0	1 500	1 500	1 650	1 750
Seuraaja Instagramissa / Raaseporin museo	0	0	1 500	1 500	1 650	1 750
Seuraaja Facebookissa / Chappe	0	0	2 000	2 000	2 500	3 000
Seuraaja Instagramissa / Chappe	0	0	2 000	2 000	2 500	3 000
Kävijöitä verkkosivulla / Raaseporin museo	0	0	10 000	10 000	10 000	10 000
Kävijöitä verkkosivulla / Chappe	0	0	100 000	100 000	100 000	100 000

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilötyövuodet	11,4	10,4	11,5	18,5	18,5	18,5
Yhteensä	11,4	10,4	11,5	18,5	18,5	18,5

Museot

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Vastuhenkilö: Museonjohtaja Lassi Patokorpi/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	85 776	451 090	1 093 190	1 093 190	1 093 190	1 093 190
Henkilöstökulut	-643 472	-834 190	-1 095 180	-1 095 290	-1 128 000	-1 161 800
Ostopalvelut	-106 815	-379 480	-606 330	-606 330	-624 500	-643 200
Aineet ja tavarat	-31 281	-80 720	-186 480	-186 480	-192 070	-197 830
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	-333 406	-422 410	-629 530	-629 530	-648 400	-667 800
Toimintakulut	-1 114 974	-1 716 800	-2 517 520	-2 517 630	-2 592 970	-2 670 630
Toimintakate	-1 029 198	-1 265 710	-1 424 330	-1 424 440	-1 499 780	-1 577 440
Muutos TA 2023-TA 2022		23,0 %	12,5 %	12,5 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-362 990	-477 260	-697 450	-697 450	-718 400	-739 900

Kirjastot

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja Heidi Enberg/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Toimintakuvaus

Kirjastotoiminta muotoutuu kirjastolain mukaan, jonka tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Hyvinvoivat asukkaat, hyvinvoiva henkilöstö ja parannettu palvelutaso ovat kolme sivistyksen yhteisistä tavoitteista vuodelle 2023. Tavoitteet ovat osittain päällekkäisiä. Kirjaston palvelujen ylläpitäminen ja parantaminen sekä hyvinvoiva henkilöstö edistävät asukkaiden hyvinvointia.

Karjaan kirjasto ja Mustion sivukirjasto saivat syksyllä 2022 uudet tilat, ja kirjastoista tuli samalla myös omatoimikirjastoja. Henkilöstön kanssa on käyty osaamiskeskusteluja, ja näiden sekä uusien tilojen seurauksena jatketaan vuoden aikana toiminnan uudelleenorganisointia. Tavoitteena on asukkaiden palvelujen parantaminen.

Pohjan kirjaston toiminta ja tilat ovat liian suuret yhden henkilön hoidettaviksi, minkä vuoksi Pohjaan palkataan uusi kirjastotoimihenkilö. Lainamateriaalin määrärahaa korotetaan uuden lainamateriaalin saatavuuden parantamiseksi.

Tammisaaren kirjastoon hankitaan uusi laina-automaatti, minkä jälkeen Tammisaarella on kaksi automaattia. Pohjan kirjastoon hankitaan puolestaan ensimmäinen laina-automaatti. Tavoitteena on sujuvoittaa palvelua ja vapauttaa henkilöstöresursseja muihin tehtäviin.

Myös tiedolla johtaminen on sivistyksen yhteisenä tavoitteena, ja kirjasto parantaa toimintaansa tällä saralla hankkimalla uudet kävijälaskurit Karjaan kirjastoon. Uudet kävijälaskurit antavat aiemmin käytettyjä laskureita enemmän tietoa ja ovat paremmin hyödynnettävissä toiminnan suunnittelussa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024-2025

RFID-tekniikkaa hankitaan kirjaston kokoelmien käsittelyä varten. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lainamateriaali varustetaan RFID-tunnisteilla, mikä tekee materiaalin kierrättämisen (lainaaminen, palauttaminen, inventaario) käyttäjille helpommaksi. Ensinnäkin RFID-tunnisteilla varustetaan kaikkein uusin aineisto, minkä jälkeen työtä jatketaan vanhemman aineiston parissa. Tavoite siitä, että uusi aineisto varustetaan RFID-tunnisteilla, on Helle-kirjastojen yhteinen.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoivat asukkaat	Toimivat palvelut	Enemmän uusia kirjoja ja aikakauslehtitilauksia
	Parantunut palvelutaso	Itsepalvelutekniikan lisääminen	Tammisaaren ja Pohjan kirjastojen laina-automaatit
	Parantunut palvelutaso	Parantaa saavutettavuutta ja turvallisuutta Pohjan kirjastossa.	Uusi kirjastovirkailija Pohjan kirjastoon

Kirjastot

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja Heidi Enberg/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Tiedolla johtaminen	Informatiivisempia kävijätilastoja	Karjaan kirjaston uudet kävijälaskurit
Hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökyselyn ja kehityskeskustelujen tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen. Henkilöstökokouksia järjestetään kaikissa yksiköissä.	Yksikönpäällikkö tunnistaa keskeiset kehitystarpeet. Hyvät kokouskäytännöt jaetaan sivistyksen eri yksikköihin ja kootaan sivistyksen intrasivuille.
Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Kaikki sivistyksen yksiköt säästävät sähköä ja vettä.	Laaditaan suunnitelma, jossa kuvataan, mitä toimenpiteitä suunnitellaan toteutettavaksi ja miten näitä seurataan.

Sitovat tavoitteet 2024–2025

Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
Parantunut palvelutaso	Itsepalvelutekniikan lisääminen	RFID-tekniikkaa hankitaan kirjaston kokoelmien käsittelyä varten.

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Aukiolotunnit	8 055	10 300	11 000	11 000	11 000	11 000
Fyysiset vierailut	90 206	200 000	180 000	180 000	180 000	180 000
Verkkokäynnit	16 816	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Hankinta	6 126	6 100	6 700	6 700	6 700	6 700
Lainat	249 376	280 000	280 000	280 000	280 000	280 000

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilötyövuodet	16,4	15,4	16,4	17,4	17,4	17,4
Yhteensä	16,4	15,4	16,4	17,4	17,4	17,4

Kirjastot

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja Heidi Enberg/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	23 067	53 000	53 000	53 000	53 500	53 500
Henkilöstökulut	-663 748	-740 270	-782 110	-782 010	-805 600	-829 800
Ostopalvelut	-156 014	-184 880	-181 100	-181 100	-186 600	-192 100
Aineet ja tavarat	-155 594	-153 500	-168 500	-168 500	-173 550	-178 750
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	-419 216	-411 300	-476 750	-476 750	-491 100	-505 900
Toimintakulut	-1 394 572	-1 489 950	-1 608 460	-1 608 360	-1 656 850	-1 706 550
Toimintakate	-1 371 505	-1 436 950	-1 555 460	-1 555 360	-1 603 350	-1 653 050
Muutos TA 2023-TA 2022		4,8 %	8,2 %	8,2 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	1 120	7 000	7 000	7 000	7 490	7 490
Sisäiset kulut	-499 803	-481 320	-521 110	-521 110	-536 800	-552 900

Vapaa-aika

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

**Vastuhenkilö: Vapaa-aikapääällikkö Fredrika Åkerö, Kulttuuripääällikkö Lotta Lerviks
/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman**

Toimintakuvaus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta vastaa kaupungin urheilusta, liikunnasta, nuorisotoiminnasta, kulttuuritoiminnasta, kirjastotoiminnasta ja museotoiminnasta.

Vapaa-aikaosasto tarjoaa mielekästä vapaa-ajan toimintaa kaikille asukkaille ja lisää Raaseporin viihtyisyyttä ja hyvinvointia. Osasto tukee kaupungissa vaikuttavia liikunta-, nuoriso- ja kulttuuriyhdistyksiä ja -järjestöjä. Avustustoiminnalla tuetaan myös yhdistysten ja asukkaiden omaa osallistumista. Kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut etsivät aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia ja toimivia yhteistyöratkaisuja yhdistyksien ja kulttuuritoimijoiden kanssa.

Liikuntapalvelut tarjoavat ja valvovat monipuolista toimintaa painottaen uimaopetusta ja ohjattua toimintaa Tammisaaren uimahallissa sekä huolehtivat kaupungin liikuntaneuvonnasta henkilöille, joilla on kohonnut terveystilanne.

Vapaa-aikaosasto jakaa liikuntapaikkojen käyttövuorot ja ylläpitää niiden varausjärjestelmää. Tekninen toimiala huolehtii liikuntapaikkojen huollosta ja ylläpidosta yhdessä vapaa-aikaosaston kanssa.

Raaseporin nuorisotoiminta on ehkäisevää ja terveyttä edistävää, ja se pyrkii tarjoamaan nuorille mielenkiintoista ja päihteetöntä toimintaa. Nuorisotoiminta tarjoaa palveluita kuten erityisnuorisotyötä, nuorisotalotoimintaa, pienryhmätoimintaa, retkiä ja koulujen välituntitoimintaa. Päihteiden käyttöä ennaltaehkäiseviä oppitunteja järjestetään kaikille vuosiluokkien 5–8 oppilaille. Kehitetään yhteistyötä etsivän nuorisotyön kanssa. Jatketaan työtä kaupungin nuorisovaltuuston kanssa ja kehitetään ohjausta.

Kulttuuripalvelut on pitkän aikavälin investointi kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin hyväksi. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kaupungin asukkaille yhtäläiset kulttuuritoiminnan edellytykset sekä aktiivinen ja mielekäs vapaa-aika.

Julkisten tilojen viihtyisyyttä parannetaan taiteen avulla. Kulttuuripalvelut ylläpitävät kaupungin taiderekisteriä ja ostaa taidetta kokoelmaan. Kulttuuripalvelut hoitaa myös kaupungin galleriatoimintaa. Hyvinvointialueen myötä kulttuuripalvelut tavoittavat myös ikääntyneen väestön.

Kulttuuripalvelut järjestävät tai auttavat järjestämään seuraavat suuremmat yleisötapahtumat: Bokkalaset, Tammisaaren kesäkonsertit, Kirjakekkerit sekä itsenäisyyspäivän juhla. Kulttuuripalvelut tekevät yhteistyötä yhdistyksien ja kulttuuritoimijoiden kanssa ja ohjaavat niitä tukeakseen mm. hankesuunnittelussa ja varainhankinnassa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalveluiden toiminnan tavoitteena on vahvistaa Raaseporin sosiaalista pääomaa, lisätä asukkaiden sitoutumista lähiyhteisönsä ja lisätä heidän hyvinvointiaan. Toiminnassa on matala kynnys, ja ne ovat esteettömiä ja pyrkivät tarjoamaan erilaisia elämyksiä ja mahdollisuuksia kaikille yhteiskunnan ryhmille sekä luomaan toimintaedellytykset monipuoliselle yhdistyselämälle. Tämä puolestaan lisää turvallisuutta ja tasa-arvoa.

Kaupungin strategian arvot huomioidaan niin, että toiminta on avointa ja kannustaa osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen, koska kaikki voivat osallistua siihen.

Kulttuuripanostukset 2023

Kulttuuripalvelut keskittyvät vuoden aikana kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelmaan sekä terveyden edistämiseen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Fokuksen galleriatoimintaan tilataan sermejä ja vitriinejä mittatilauksena ensimmäisen toimintavuoden aikana syntyvien tarpeiden mukaan. Kaupungin taiderekisteriä päivitetään kaupungin taideteosten siirtyessä hyvinvointialueen toiminnoista kaupungin tiloihin. Samalla taidearkisto siirtyy digitalisaatioprojektiin myötä uuteen järjestelmään. Uusi prosenttiperiaatehanke käynnistetään.

Vapaa-aika

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

**Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapääällikkö Fredrika Åkerö, Kulttuuripääällikkö Lotta Lerviks
/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman**

Liikuntapanostukset 2023

Kolmivuotinen Voimaa vanhuuteen -hanke käynnistyi vuonna 2022. Hanke panostaa Raaseporin vanhuksiin. Kaupunki osallistuu Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen -ohjelmaan, joka edistää liikkumista, toimintakykyä ja psyykkistä hyvinvointia aktivoimalla ja koordinoimalla yhdistyksiä ja vapaaehtoisia. Kaupunki on hankkeen ylläpitäjä, ja hankkeelle on asetettu henkilöstöresurssi. Hankkeen ja liikuntaneuvonnan yhteistyö mahdollistaa kokoaikaisen liikuntaneuvojan, mikä on välttämätöntä työn suorittamiselle. Kyseessä on panostus ennaltaehkäisevään työhön, joka on ensisijainen painopiste kunnan uudessa roolissa ennaltaehkäisevän työn vastuutahona.

Kaluston määrärahaa korotetaan siten, että uimahallin, kuntosalien ja urheiluhallien varusteet on mahdollista pitää kunnossa.

Liikuntapaikkojen ylläpitoa laajennetaan neljännellä liikuntapaikkahoitajalla toimivien liikuntapaikkojen ylläpitämiseksi.

Sosiaali- ja terveystoimialalle kuuluneiden Villa Anemonen ja Mariakodin seniorikuntosalit kaikkine laitteineen siirtyvät sivistystoimialalle 1.1.2023. Liikunta- ja terveystoiminta ottaa vastuun näistä sekä terveyttä edistävästä työstä.

Nuorisopanostukset 2023

Nuorisotoiminta kasvaa kahdella uudella nuoriso-ohjaajan toimella. Kyse on tärkeästä ennaltaehkäisevästä panoksesta, joka mahdollistaa sen, että kaupungin nuorisotalot voivat lisätä aukioloaikoja sekä läsnäoloa kouluissa. Kaupungin kolmen etsivän nuoriso-ohjaajan siirtäminen sivistystoimeen mahdollistaa nuorisopalveluiden kehittämisen ja huomion kiinnittämisen yksittäisten nuorten ja nuorten aikuisten ohjaamiseen ja auttamiseen. Vastuu vuosittain jaettavista kaupungin kesätyöseteleistä siirtyy nuorisoyksikölle.

Vapaa-aikaosaton toimintaa sopeutetaan ja mitoitetaan toimintaan hyvinvointialueen tuomien muutosten edellyttämällä tavalla.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Toimintaa kehitetään hyvinvointialueen tuomien muutosten mukaan.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimi panostaa sosiaaliseen, kestäväan kehitykseen ennaltaehkäisevällä toiminnalla, terveyden edistämällä ja mielekkäällä vapaa-ajalla. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen vuoksi tämä työ on yhä tärkeämpää. Antoisa vapaa-ajan harrastus lisää hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä.

Sitovat tavoitteet 2023

	Tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoivat asukkaat	Valmistellaan ja sopeutetaan toimintaa hyvinvointialueen tuomien muutosten mukaisesti	Toiminnassa on varauduttu ja sitä on sopeutettu hyvinvointialueen aiheuttamiin muuttuneisiin tarpeisiin.
	Hyvinvoivat asukkaat	Liikuntatoiminnan kolmivuotinen Voimaa vanhuuteen -hanke edistää vanhusten terveyttä ja tarjoaa kohderyhmälle laajemman valikoiman terveyttä edistäviä ohjelmia.	Vapaaehtoiset käynnistävät uusia ryhmiä vuoden 2023 aikana, ja hanke saa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa hyväksyttävän kehittämissuunnitelman.
	Hyvinvoivat asukkaat	Vanhuspalvelujen kulttuurisuunnitelma toteutetaan suunnitellusti kaikissa yksiköissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	Laadittujen tunnuslukujen seuranta. Tavoitteena 18 ohjelmakohtaa / 350 kävijää.

Vapaa-aika

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

**Vastuhenkilö: Vapaa-aikapäällikkö Fredrika Åkerö, Kulttuuripäällikkö Lotta Lerviks
/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman**

Hyvinvoivat asukkaat	Kulttuurikasvatussuunnitelman toimeenpano toteutetaan kaikissa yksiköissä.	Laadittujen tunnuslukujen seuranta. Tavoitteena 316 ohjelmakohtaa / 4 060 kävijää
Aktiivisempi vapaa-aika	Yleisötilaisuuksien, kulttuuritapaamisten ja kulttuuritoimijoiden ohjauksen jatkuvaa toimintaa kehitetään ja arvioidaan vuosittain.	Laadittujen tunnuslukujen seuranta. Tavoitteena 215 ohjelmakohtaa / 13 000 kävijää
Aktiivisempi vapaa-aika	Näyttelytoiminta Galleria Centrumissa, Galleria Promenadessa ja Galleri Perspektivissä on ympärivuotista.	Laadittujen tunnuslukujen seuranta. Kaikkien gallerioiden yhteistavoitteena on 30 näyttelyä / 10 000 kävijää
Hyvinvoivat asukkaat	Kaupunkikuvaa kehitetään pitkällä aikavälillä kulttuurisuunnittelun avulla kaupungin asukkaiden viihtyisyyden ja osallistumisen lisäämiseksi. Digitalisaatiohankkeet.	Uusi prosenttiperiaatehanke on käynnistetty. Digitalisaatiohanke on toteutettu.
Hyvinvoivat asukkaat	Nuorisotyötä kehitetään etsivän nuorisotyön tullessa osaksi kaupungin nuorisopalveluja.	Uusi nuorisopalvelujen organisaatiomalli laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa ja otetaan käyttöön.
Hyvinvoivat asukkaat	Tammisaaren uimahallissa taataan laadukas uimaopetus kaupungin kouluille.	Kaikki oppilaat saavat 30 tuntia uimaopetusta peruskoulussa, vierailut jakautuvat seuraavasti: vuosiluokat 1–2: 5 kertaa/vuosi, lk 3–4: 4 k/v., lk 5–6: 3 k/v., lk 7–9: 2 k/v.
Hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökyselyn ja kehityskeskustelujen tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen. Henkilöstökokouksia järjestetään kaikissa yksiköissä.	Yksikönpäällikkö tunnistaa keskeiset kehitystarpeet. Hyvät kokouskäytännöt jaetaan sivistyksen eri yksikköihin ja kootaan sivistyksen intrasivuille.
Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Kaikki sivistyksen yksiköt säästävät sähköä ja vettä.	Laaditaan suunnitelma, jossa kuvataan, mitä toimenpiteitä suunnitellaan toteutettavaksi ja miten näitä seurataan.

Sitovat tavoitteet 2024-2025

Tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
Hyvinvoivat asukkaat	Osasto on suuri, vahva ja tärkeä toimija kaupungin ennalta ehkäisevässä hyvinvointityössä ja aktiivinen yhteistyökumppani uuden hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimissa.	Toimivat yhteistyömallit on rakennettu yhdessä sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa ja ne ovat käytössä onnistuneen ennaltaehkäisevän hyvinvointityön varmistamiseksi.

Vapaa-aika

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Vastuhenkilö: Vapaa-aikapäällikkö Fredrika Åkerö, Kulttuuripäällikkö Lotta Lerviks
/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Uimahallikäynnit/vuosi	32 141	97 000	97 000	97 000	97 000	97 000
Uimaopetus kouluille/osallistujamäärä per vuosi	2 284	7 200	7 200	7 200	7 200	7 200
Nuorisotalojen käynnit/vuosi	12 064	14 500	14 500	14 500	14 500	14 500
Ohjattu toiminta/osallistujat (vesitoiminnot, kuntosali, ei kouluja)	5 269	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000
Liikuntaneuvonta/osallistujat						
Ohjattu nuorisotoiminta/osallistujat	3 243	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Erityisnuorisotoiminta/ osallistujien määrä per vuosi	37	100	100	100	100	100
Kulttuurielämykset hoidossa / kävijämäärä		300	350	350	350	350
Kulttuurielämykset hoidossa / ohjelmakohtien määrä		15	18	18	18	18
Yleisötilaisuudet / kävijämäärä		13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Yleisötilaisuudet / ohjelmakohtien määrä		300	215	215	215	215
Näyttelyt / kävijämäärä		5 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Näyttelyt / näyttelyjen määrä		16	30	30	30	30
Kulttuurikasvatussuunnitelma / osallistuvien oppilaiden määrä		5 700	4 060	4 060	4 060	4 060
Kulttuurikasvatussuunnitelma / ohjelmakohtien määrä		380	316	316	316	316
Kulttuuripalvelujen Facebook-sivut / seuraajien määrä		3 800	4 000	4 000	4 400	4 800

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nuorisotoiminta	7,3	7,3	7,3	14,0	14,0	14,0
Liikuntatoiminta	13,7	8,7	9,1	10,4	10,4	10,4
Kulttuuri	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Yhteensä	24,0	19,0	19,4	27,4	27,4	27,4

Vapaa-aika

Luottamuselin: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Vastuhenkilö: Vapaa-aikapäällikkö Fredrika Åkerö, Kulttuuripäällikkö Lotta Lerviks
/Sivistystoimenjohtaja Tina Nordman

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	249 161	933 830	933 240	989 600	1 017 240	1 017 180
Henkilöstökulut	-688 028	-1 045 560	-1 150 010	-1 291 090	-1 329 950	-1 369 810
Ostopalvelut	-746 287	-919 920	-958 340	-1 017 130	-1 025 020	-1 054 800
Aineet ja tavarat	-32 451	-49 950	-84 640	-85 390	-88 180	-90 820
Avustukset	-149 588	-297 000	-364 000	-404 000	-414 910	-427 350
Muut kulut	-1 469 208	-1 815 610	-1 889 850	-1 921 010	-1 979 910	-2 038 310
Toimintakulut	-3 085 562	-4 128 040	-4 446 840	-4 718 620	-4 837 970	-4 981 090
Toimintakate	-2 836 401	-3 194 210	-3 513 600	-3 729 020	-3 820 730	-3 963 910
Muutos TA 2023-TA 2022		12,6 %	10,0 %	16,7 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	42 614	376 830	376 240	372 600	400 320	400 260
Sisäiset kulut	-2 089 111	-2 472 460	-2 644 000	-2 725 600	-2 787 210	-2 869 010

Toimiala: Tekniikka

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl

Perustietoa sektorista

Tekninen toimiala on valtuustotasolla jaettu kahdeksaan sitovuustasoon: (valtuuston sitovuustasot) 1) Hallinto 2) Yhdyskuntatekniikka 3) Mittaus ja kiinteistönmuodostus 4) Kaavoitus 5) Rakentaminen ja ympäristö 6) Tilahallinto 7) Siivous ja ruokahuolto 8) Jätelautakunta.

Tekniseen toimiala käsittää seuraavat toimintaosastot: 1) Hallinto 2) Yhdyskuntatekniikka 3) Kaavoitus ja ympäristö 4) Tilahallinto ja 5) Jätelautakunta

Tekninen lautakunta vastaa koko toimialan toiminnoista, talousarviosta sekä henkilökunnasta lukuun ottamatta rakennus- ja ympäristöviranomaistoimintaa sekä kaavoitustoimintaa. Kaavoituslautakunta on asiantuntijalautakunta kaavoituskysymyksissä, ympäristö- ja rakennuslautakunta hoitaa rakennus- ja ympäristöluvut ja Uudenmaan jätelautakunta on 12 Uudenmaan kunnan jäteviranomaislautakunta. Kaavoituslautakunta sekä ympäristö- ja rakennuslautakunta käsittelevät toiminta-alueensa talousarvion.

Pääasialliset tehtävät:

- Edistää Raaseporin kaupungin kasvua ja viihtyisyyttä
- Vastata maapolitiikasta, kiinteistöjen myynnistä ja aluesuunnittelusta
- Vastata yleisten alueiden hoidosta ja kunnossapidosta
- Edistää ja ylläpitää turvallista infrastruktuuria ja hyviä liikenneyhteyksiä
- Koordinoida investointien suunnittelua ja toteutusta yhdessä muiden toimialojen kanssa
- Vastata kaupungin rakennetun kiinteistökannan/toimitilojen kunnossapidosta ja kiinteistöstrategian toimeenpanosta
- Vastata kaupungin ruokahuollon- ja siivouspalveluiden tuottamisesta toimialojen tarpeiden mukaan.
- Vastata viranomaistoiminnasta, rakennusvalvonta ja ympäristöyksikkö osana toimialaa

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

- Teknisen toimialan päämäärät;
 - kuntalaisten eduksi; tavoitteena tyytyväinen asiakas
 - muiden toimialojen kanssa; tavoitteena tyytyväinen tilaaja
 - toimialan sisäisesti; tavoitteena toimivat sisäiset työtavat
- Teknisen toimialan hyvä ja selkeä johtaminen, selkeät toimenkuvaukset ja vastuualueet
- Teknisen toimialan ja kaupungin muiden toimialojen kiinteä yhteistyö
- Taloudellisen tilanteen mukaan mitoitettu motivoitunut ja osaava henkilökunta
- Oikein mitoitettu asiakaspalvelu sekä osastoilla että kaupungin kotisivuilla
- Selkeä kaavoitus, sujuva luvitus sekä tonttien oikea-aikainen markkinointi ja myynti
- Kyky reagoida nopeasti tuleviin tarpeisiin ja kysyntään
- Hankekehitys jatkuvaa, kehitysprojektien tehokas läpivienti
- Hankkeiden toteutuksen aikataulusuunnittelu ja työvaiheiden suunnittelu
- Kiinteistöstrategian toimeenpano ja toimivat kiinteistökehitystoimenpiteet
- Hyvä yhteistyö teknisen keskuksen, Raaseporin Veden, Raaseporin Energian ja muiden verkkorakentajien kanssa:
 - Investointien samanaikainen toteuttaminen muiden toimijoiden kanssa, kun se on mahdollista
 - Yhteisten hankintamenettelyjen hyödyntäminen esim. aluerakentamiskohteissa
- Hyvä yhteistyö alueellisten ja valtion viranomaisten kanssa
- Henkilöstön työhyvinvointi keskiössä
- Ns. sote-kiinteistöjen siirto hyvinvointialueelle siirtymäkauden ajaksi vaikuttaa tilahallinnon sisäisten vuokrien kertymään, aiempi ns. sisäinen pääomavuokra muuttuu ns. ulkoiseksi vuokratuloksi
- Palveluverkon sopeuttaminen tulevaan, painopisteinä;
 - tulevan investointikauden hankkeiden palveluverkon tarkasteluja päivitys osana palveluverkon muutoksia (kouluverkko, päiväkotiverkko ja kaupungin palveluiden tuottaminen omissa tiloissa)

Toimiala: Tekniikka

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl

- o palveluverkon, maankäytön kehityskuvan sekä kaavoituksen yhteensovittaminen
- o hyvinvointialueelle siirretyt kiinteistöt, toimenpiteet siirtymäkaudella vuokraustoiminnan jatkamiseksi
 - hyvä vuokranantaja hyvinvointialueelle
 - sosiaali- ja terveydenhuollon rakennukset tarkoituksenmukaisesti (kiinteistö) salkutettu ja vuokra määritetty
 - oikein mitoitettu palveluverkko hyvinvointialueen käytössä

Tammiharjun alue on edelleen keskeisessä roolissa kaupungin hallinnon sijoittumisen suhteen. Alueen 16 rakennuksen käyttöä ylläpidetään osana palveluverkon tarkastelua keskittämällä kaupungin ja muiden toimijoiden toimintoja alueelle. Alueen rakennusten käyttöaste on kohtalaisen hyvä, ainoastaan 2 rakennusta alueella on vailla käyttöä. Tammiharjun alueen asemakaava tulee saada hyväksytyä vuoden 2023 aikana.

Perustetun hyvinvointialueen ns. sote-toimintojen muutokset edellyttävät, että kaupungin kiinteistöjen (ulkoinen) vuokrataso on oikea ja kilpailukykyinen. Hyvinvointialueelle vuokrataan vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevat tilat. Talousarviossa 2023 noudatettu vuokran määräysperiaate vastaa valtioneuvoston asetuksen mallia. Määrättyjen tekniseen toimialaan kuuluvien tehtävien (mm ruokahuolto ja siivous) siirtyminen hyvinvointialueen hallintaan käynnistyy vuoden 2023 alusta ja toiminnan muutokset on huomioitu talousarviossa.

Kaavoitusohjelma ja rakentamisen toteutussuunnitelmat päivitetään vastaamaan ajankohtaista tarvetta. Kaavoituksessa keskitytään toteuttamaan kaavoitusohjelmaan sisältyvät priorisoidut kaavahankkeet.

Päivitetty palveluverkkoselvitys, kaavoitusohjelma, asuntopoliittinen ohjelma ja maankäytön kehityskuva muodostavat yhtenäisen toiminta- ja toteutustavoitteen koko teknisen toimialan osalta. Vuoden 2021 aikana käynnistetty maankäytön kehityskuva perustuu palveluverkkoselvityksen toimeenpanoon ja toimii yleis- ja asemakaavoitusta ohjaavana aineistona. Maankäytön kehityskuva valmistuu vuoden 2023 aikana.

Asuminen ja maankäyttö – palveluverkkoselvitys ja maankäytön kehityskuvan tulee olla linjassa kaupungin strategian ja muiden ohjausasiakirjojen kanssa. Palveluverkkoselvitys päivitetään vastaamaan nykytilannetta ja huomioidaan tulevaisuuden ennusteet. Sote-kiinteistöjen siirto hyvinvointialueelle, tulevat investoinnit kouluihin ja päiväkoteihin ja muuttuneet tarpeet edellyttävät palveluverkon tarkastelua. Edellinen palveluverkkopäätös (KV 8.6.2020 § 60) on pääsääntöisesti toimeenpantu ja tulevien toimintavuosien muutokset tulee ottaa tarkasteluun. Palveluverkkoselvityksen tuloksena laaditaan strategia sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöille siirtymäajalle ja sen jälkeiselle ajalle.

Tonttimaan kaavoittaminen yritystoiminnalle on painopisteenä toimintavuonna 2023. Karjaan ja Tammisaaren välinen yleiskaava edesauttaa työpaikka-alueiden asemakaavoittamista. Skogbyn ja Horsbäckin alueita kehitetään, kun työpaikkatonttien kysyntä ja tarve sitä edellyttää. Lepin alueen kehittämisen edellytykset ovat suotuisat, kun alueen liikennejärjestelyt on valmistunut syyskuussa 2022. Edelliset vuosien kokemusten mukaan pääpaino tontinmuodostuksessa (kaavoituksessa) tulee olla asuntotonttien varannon kasvattaminen Tammisaarella ja Karjaalla sekä työpaikka- ja teollisuustonttien kaavoituksessa. Vallalla oleva asumisen trendi on, että ihmiset haluavat asua taajamien keskustoissa palveluiden lähellä.

Kiinteistönmyynti, sekä rakentamattomat maa-alueet, että rakennukset, on keskitetty mittaus- ja kiinteistönmuodostusosastolle. Myyntiprosessi valmistellaan siten, että kohteen myynnille on päätöstä tehtäessä vaadittavat tiedot, riittävä taustatieto myyntipäätöksen tekoon sekä ostajaehdokkaalle. Saumaton yhteistyö raakamaanhankinnan (maapolitiikka) – kaavoituksen - luvituksen ja kiinteistönmyynnin osalta on tärkeää ja kytkeytyy koko toimialan yhteisiin toiminnallisiin- ja taloudellisiin tavoitteisiin. Kiinteistönmyynnistä saatu myyntivoitto on vuodelle 2023 asetettu 0,5 miljoonaan euroon. Kiinteistöjen myynnistä saadaan sekä suoranaisia myyntituloja sekä toisaalta säästöjä ylläpitokustannuksista ja laskennallinen rakennuksiin liittyvä korjausvelka vähenee kiinteistömässä pienentyessä. Kiinteistömyynnin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet liittyvät käytännössä koko teknisen toimialan toimintaan.

Toimintavuoden 2023 aikana puretaan huonokuntoisia rakennuksia, osana vuokra-asuntokannan (Billnäs ja Solgläntan) ja kouluverkon (Svartå skola) kehittämistä. Purkumääräraha varataan käyttömeneistä. (sis tilahallinnon talousarvioesityksessä). Vuoden 2023 alussa siirretään 4 erillisen asuntokohteen, yhteensä 54 vuokra-asuntoa kaupungin vuokra-asuntoyhtiön haltuun.

Toimiala: Tekniikka

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl

Tavoitteena on, että rakennusvalvonta ja ympäristötoimisto toimivat läheisessä yhteistyössä muun teknisen toimen kanssa ja koko toimiala pyrkii näin hyödyntämään osastojen välisiä synergiaetuja.

Katuvalaistuksen omistus ja kunnossapito on siirretty Raaseporin Energian omistukseen, kaupunki ostaa valaistuksen ostopalveluna toimintavuoden 2021 alusta lähtien, ostopalvelun toimintaa ja vaikutuksia seurataan toimintavuoden aikana.

Raasepori toimii Uudenmaan jätelautakunnan isäntäkuntana. Uuden 'Uudenmaan jätelautakunnan' toimintaa on kuvattu tarkemmin kyseisen osaston alla erillisessä kappaleessa.

Merkittäviä kehityshakkeita kaupungin kannalta ovat Hanko-Hyvinkään rataosuuden sähköistys ja turvallisuuden parantamien sekä nykyisen Rantaradan välityskyvyn parantaminen. Hanko-Tammisaari-Karjaa- Helsinki rataosuuden henkilöjunaliikenteen kehittäminen yhdessä muiden ns. 'Rantarata kuntien' kanssa on ajankohtaista. Lepin alueen liikennejärjestelyt valmistuvat syyskuussa 2022, edellytykset Lepin alueen kaupalliseen kehittämiseen ovat siis olemassa.

Sopimuskauden sähköhankinta on tehty 1.1.2022 alkaen. Sähkön hinta nousi voimakkaasti syksyllä 2021, mikä vaikuttaa teknisen toimialan talousarvioon edelleen. Talousarviossa vuodelle 2023 on huomioitu sopimuksen mukainen (2022–2024) sähkön hinta.

Investoinnit 2023

Investoinnit esitellään talousarvion investointiosassa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Tilanne Raaseporin kaupungin palveluverkon osalta muuttuu vuoteen 2025 mennessä, mm määrättyjen toimintojen siirtyminen hyvinvointialueelle vaikuttaa kunnan palveluverkkoon pidemmällä tähtäimellä. Raaseporin kaupungin pitkän tähtäimen investointisuunnitelma sisältää useita kouluinvestointeja, päiväkoteja jne., joiden suunnittelun yhteydessä tulee tarkastella hankkeen vaikutuksia palveluverkkoon näiltä osin.

Nykyisen palveluverkon säännöllinen päivittäminen on ajankohtaista, kaupungin toimintojen tehokas ja toimiva suunnittelu edellyttää tulevaisuuden palveluverkon suunnittelua, miten ja missä lähipalveluja tuotetaan. Palveluverkkoselvityksen keskeisiä teemoja ovat jatkossa:

- Palveluverkkojen nykytilan inventointi ja kartoitus, koulut, päiväkodit ja sosiaali- ja terveystoiminnan kiinteistöt
- Palvelukapasiteetti
- Palvelutarpeen kehitys
- Väestönkehitys ja väestörakenteen kehitys, oppilasmääräennusteet
- Trendit (mm asuminen)
- Palveluverkkomallit ja maankäytön kehityskuva
- Taloudellinen tarkastelu, investointi- ja elinkaarikustannusanalyysi

Raaseporin kaupunki pyrkii vaikuttamaan aktiivisesti siihen, että rautatie- ja maantieyhteydet Länsi Uudellamaalla säilyvät ja kehittyvät. Rantaradan palvelutason ylläpitäminen ja kehittäminen on painopisteenä keskusteluissa liittyen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Sähköistetty Hanko-Hyvinkää rataosuus (valmis 2024) avaa uuden mahdollisuuden henkilöjunaliikenteen kehittämiseksi Hangon-Tammisaaren- Karjaan kautta pääkaupunkiseudulla tai Turun suuntaan. Karjaan keskusasema tarjoaa hyvät ja toimivat liikenneketjut liikkumismuotojen välillä. Liityntäpysäköintiä Karjaalla on keskitetty kaupungin hallinnoimaksi ja pysäköintimaksuvapaaksi. Raaseporin kaupunki osallistuu aktiivisesti Rantaradan välityskyvyn parantamiseen tähtääviin keskusteluihin keskeisten tahojen kanssa yhdessä muiden Länsi-Uudenmaan 'Rantarata' kuntien kanssa.

Toimiala: Tekniikka
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl

Ruokahuollon tuotantotilojen perusparantaminen jatkuu vuoden 2023 aikana, toteutus perustuu KH 20.8.2018 § 315 hyväksytyyn ruokahuoltoselvitykseen. Päätökset tulevien vuosien valmistuskeittiöiden ja päätöksen piiriin kuuluvien jakelukeittiöiden saneerauksista tehdään erillisin päätöksin. Ns. hyvinvointialueeseen liittyvät ratkaisut saattavat vaikuttaa Raaseporin ruokahuoltoon (sairaalan valmistuskeittiön rooli osana valmistuskeittiöverkkoa), näiltä osin seurataan hyvinvointialueen päätöksiä.

Siivoustoimintaa ylläpidetään ja kehitetään edelleen. Muutokset kaupungin toiminnoissa huomioidaan ruokahuollon- ja siivouksen palvelutuotannossa

Koko toimialalle keskeiset painopisteet:

- Henkilöstön työhyvinvointi keskiössä
- Hyvän työnantajamaiseen edistäminen

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Toimintatuotot	36 458 459	35 466 710	32 841 960	33 389 890	33 933 170	34 805 310
Henkilöstökulut	-11 359 195	-11 824 870	-10 813 840	-10 885 190	-11 137 450	-11 469 450
Ostopalvelut	-8 823 641	-10 780 350	-8 565 700	-8 845 700	-8 322 520	-8 490 800
Aineet ja tavarat	-6 524 479	-6 834 010	-6 225 150	-6 238 220	-6 411 910	-6 604 290
Avustukset	-233 013	-231 990	-251 200	-251 200	-251 200	-251 200
Muut kulut	-5 240 328	-5 845 830	-4 889 020	-5 151 020	-5 358 150	-5 480 750
Toimintakulut	-32 180 657	-35 517 050	-30 744 910	-31 371 330	-31 481 230	-32 296 490
Toimintakate	4 277 802	-50 340	2 097 050	2 018 560	2 451 940	2 508 820
Muutos TA 2023-TA 2022		-101,2 %	-4265,8 %	-3,7 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	27 405 295	28 039 750	22 455 990	23 055 670	23 556 860	24 222 460
Sisäiset kulut	-2 111 272	-2 140 710	-2 336 690	-2 336 690	-2 379 150	-2 423 150

Hallinto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Hallintopalvelupäällikkö Jens Rosendal

Toimintakuvaus

Osasto vastaa koko toimialan kokonaisvaltaisesta hallinnosta ja tukitoimista sekä toimialan osastojen osastokohtaisesta hallinnosta. Osasto johtaa ja koordinoi taloussuunnittelun ja vastaa toimialan koko talousseurannasta. Osasto vastaa lisäksi toimialarajat ylittävästä yhteistyöstä.

Kanslia vastaa asiakäsittelystä, asiakaspalvelusta, toimialan taloushallinnosta sisältäen laskutuksen ja ostoreskontra, ennusteet ja tilastot sekä controller-toiminnon. Kanslia hoitaa koko toimialan yhteisiä hallinnollisia toimintoja. Muilla osastoilla on omia ja läheisiä kansliatoimintoja varten oma hallinnollinen henkilökunta.

Investointisuunnittelu vastaa kaupungin kaikkien toimialojen investoinneista. Tämä merkitsee vastuuta talousarvion laatimisesta sekä kaupungin investointibudjetin koordinoinnista ja täytäntöönpanosta kokonaisuudessaan.

Ajoneuvohallinto vastaa kaupungin ajoneuvokannasta. Avustaa ajoneuvojen hankinnoissa, pitää yllä rekisteriä sekä seuraa käyttökustannuksia.

Kaupungin pienvenesatamat hoidetaan nettoyksikkönä osaston alaisuudessa.

Ympäristöterveydenhuolto

Eteläkärjen ympäristöterveyslautakunta Hangon kaupungissa toimii kunnan terveydensuojeluviranomaisena ja järjestää lakisääteistä eläinlääkäripalvelua. Osasto hallinnoi toimintaa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Henkilöstömäärää mukautetaan jatkuvasti työtehtävien mukaan. Työprosessien jatkuva läpikäynti tehostaa työrutiineja ja tekee työtehtävien jakamisesta optimaalista ja kokonaisvaltaista. Työtehtävien tasainen jakaminen lisää yksittäisen työntekijän sekä työtiimin hyvinvointia.

Teknisen toimialan talousarvio sisältää määräraha, jonka turvin palkataan hankevastaava, jonka tehtävänä on yhdessä eri osastojen (esimerkiksi keskushallinto, tilahallinto, yhdyskuntatekniikka ja ympäristövirasto) kanssa hakea hankerahoitusta ja myös olla koko hankkeen toteutuksessa mukana toteuttajana. Uusi resurssi vastaisi muun muassa energiatehokkuuden tehostamistoimiin vuosittain varatun investointimäärärahan työohjelman laatimisesta ja toteuttamisesta sekä hulevesien hallintasuunnitelman laatimisesta. Investointihankkeiden kasvaneet palkkakustannukset rasittaisivat investointitalousarviota.

Pienvenesatamien tehostamistyö jatkuu. Pienvenesataman toiminnan kokonaisuudistuksen tavoitteena tulee olla toiminnan parantaminen. Tavoitteena on talouden parantaminen siten, että pienvenesataman tulot kattavat kaikki kustannukset, investoinnit mukaan lukien. Työ on käynnissä ja siihen vaikuttavat satamarakenteen tulevat muutokset.

Stallörsparkenin ja vierassataman jatkokehittämistä varten pitkän aikavälin tavoitteena on löytää alueelle investointimalli sekä lisätä entisestään alueen houkuttelevuutta ja saavutettavuutta asukkaille ja matkailijoille. Stallörsparkenia kehitetään vierassatamana ja pienvenesataman toimintaa keskitetään Pohjoissatamaan, Ormnäsiin/Metsästäjänmäelle ja Södra vikiin. Gammelbodaan suunnitellaan pienvenesatamaa, jota hoitaisi ulkopuolinen toimija. Talousarviossa on varattu määräraha vierassataman suunnitteluun.

Pienvenesatamien toiminnan tavoitteena on lisätä venepaikkojen vuokrausastetta. Rakennustyöt etenevät vuonna 2023 Södra Vikenin alueella, jossa vuokrausaste on alhaisin. Rakennustyöt vaikuttavat Södra vikenin ja Barckenin niemen vuokraukseen. 89 venepaikkaa ei voi vuokrata töiden aikana. Näistä 57 on vuokrattuja, ja rakennustöiden aikaisia korvaavia venepaikkoja esitetään.

Hallinto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Hallintopalvelupäällikkö Jens Rosendal

Toimintaa sopeutetaan ja mitoitetaan hyvinvointialueen tuomien muutosten mukaisesti. Mukautuksiin sisältyy muun muassa arvio ajoneuvohallinnon tulevista tarpeista. Vastuu pelastustoimen toiminnasta siirtyy uudelle hyvinvointialueelle, kun taas ympäristöterveydenhuollon toimintaa hallinnoi edelleen kaupunki.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Työtehtävien ja prosessien seurannan ja arvioinnin jatkaminen. Toimintaa kehitetään hyvinvointialueen tuomien muutosten mukaan. Projektien hallinnan selkeyttäminen ja projektinjohto-osaamisen ja resursoinnin kasvattaminen ja turvaaminen. Kaupunki rakennuttaa pääosan investointihankkeistaan itse, eli projektinjohto toteutetaan omalla henkilökunnalla.

Pienvenesatamien tehostamistyö jatkuu. Tavoitteena on, että tuotot kattavat sekä käyttökustannukset että investoinnit. Jatketaan vierassataman kehittämisen suunnittelua ja varataan määräraha nykyisten laitureiden purkamiseen.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka	Investoinnit toteutetaan sovitussa ajassa ja pidetään annetuissa investointimäärärahoissa	Hankkeet, jotka ovat toteutettu määräaikana ja jotka ovat pysyneet talousarviossa
	Parantunut palvelutaso	Palveluverkkoselvitys huomioidaan tulevien investointien suunnittelussa	Päivitetty investointiohjelma, jossa palveluverkkoselvitys on huomioitu

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka	Investoinnit toteutetaan sovitussa ajassa ja pidetään annetuissa investointimäärärahoissa	Hankkeet, jotka ovat toteutettu määräaikana ja jotka ovat pysyneet talousarviossa
	Parantunut palvelutaso	Palveluverkkoselvitys huomioidaan tulevien investointien suunnittelussa	Investointiohjelma päivitetään vuosittain, ja palveluverkkoselvitys huomioidaan päivityksessä

Hallinto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Hallintopalvelupäällikkö Jens Rosendal

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Tekn Itk kokouksia / vuosi	11	11	11	11	11	11
Tekn Itk käsitelyjä asioita	248	250	250	250	250	250
Ostotositteita lkm/v	17 953	19 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Tehtyjä laskuja lkm	15 236	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Rekisteröidyt ajoneuvot lkm	169	170	140	140	140	140
Pienvenesatamat						
Venepaikkojen määrä	847	857	774	774	863	863
Vuokrattujien osuus %	81	85	88	88	90	90
Ympäristöterveydenhuolto						
Nettokust. ympäristönterv.huolto	162 781	230 000	213 000	213 000	220 000	230 000
Eläinlääkärihuolto						
Nettokustannukset eläinlääkärihuolto	273 777	255 000	267 000	267 000	275 000	285 000

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Toimisto	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
Investointisuunnitteluyksikkö	2,9	2,9	2,9	4,8	4,8	4,8
Ajoneuvohallintayksikkö	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Pienvenesatamat	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	8,2	8,1	8,1	10,0	10,0	10,0

2023: Lisäys johtuu hankepäällikön siirtämisestä yhdyskuntatekniikasta hallintoon ja hankevastaavan palkkaamisesta erilaisiin energiatehokkuus- ja kehityshankkeisiin

Hallinto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Hallintopalvelupäällikkö Jens Rosendal

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	365 730	410 200	432 200	432 200	438 600	438 600
Henkilöstökulut	-530 389	-573 230	-727 030	-727 020	-701 800	-722 900
Ostopalvelut	-2 499 385	-2 568 830	-639 240	-639 240	-638 400	-657 500
Aineet ja tavarat	-23 909	-20 600	-22 850	-22 850	-23 540	-24 250
Avustukset						
Muut kulut	-54 167	-62 140	-45 880	-45 880	-47 200	-48 600
Toimintakulut	-3 107 850	-3 224 800	-1 435 000	-1 434 990	-1 410 940	-1 453 250
Toimintakate	-2 742 120	-2 814 600	-1 002 800	-1 002 790	-972 340	-1 014 650
Muutos TA 2023-TA 2022		2,6 %	-64,4 %	-64,4 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	26 240	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut	-62 395	-56 000	-70 980	-70 980	-73 100	-75 300

Pelastustoimen määräraha poistuu 1.1.2023, mikä vähentää toimintakuluja.

Yhdyskuntatekniikka

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl / Yhdyskuntatekniikan päällikkö Fredrik Bäcklund

Toimintakuvaus

Yhdyskuntatekniikan toimialueeseen kuuluvat:

- kadut, tiet ja yleiset alueet, puistot, uimarannat, satamat sekä kaatopaikat ja maankaatopaikat sekä niihin liittyvien investointien toteutukseen osallistuminen
- kaupungin kiinteistöjen lähialueiden hoidon koordinointi osana muuta kunnossapitotoimintaa
- urheilualueiden tekninen hoito ja kunnossapito sivistystoimen tasomäärityksen mukaisesti
- talous- ja puistometsien hoito
- katu- ja kaivuluparekisterin hallinnointi
- teknisen toimen päivystystoimintojen koordinointi
- aktiivinen asiakaspalvelu

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Toimialueen toiminta tuotetaan määrärahan puitteissa, mikä saattaa vaikuttaa kunnossapidon tasoon ja hankkeisiin konkreettisella tavalla. Budjetoinnissa on arvioitu lakisääteiset, kunnallisin päätöksin käynnistetyt sekä osastojen välisin sopimuksin tehtävät työt ja tehty priorisointia. Kunnossapidon tuotantomenetelmiä kuitenkin myös kehitetään ja niiden taloudellisuutta seurataan aktiivisesti.

Osasto on aktiivisesti mukana ELY-keskuksen ja Liikenneviraston alueella käynnistämässä hankkeissa, mm. Hanko-Hyvinkää ratasuunnitelman, VT25:n liikennejärjestelyjen kehittämistarpeista sekä yhteishankkeina toteuttavien kevyenliikenteenväylien toteutussuunnittelussa.

Katuvalaistus on siirtynyt Raaseporin Energian hallintaan, käytölle ja ylläpidolle varataan sopimuksenmukainen määräraha. Talvikunnossapidon urakkahinnoissa tapahtui uudelle kaudelle 2022–2026 kustannusnousua noin 50 % edellisen sopimuskauteen verrattuna. Sähkön ja polttonesteiden hinnan sekä maanrakennuksen rakennusmateriaalien hinnat nousivat voimakkaasti vuoden 2022 aikana ja korkeiden kustannusten on arvioitu säilyvän vuonna 2023.

Henkilöstöressurssissa on vuosittain mukana työllistettäviä ja oppisopimustyöntekijöitä.

Teknisen henkilöstön rekrytointi on osoittautunut haastavaksi. Yhdyskuntatekniikan päällikön virka pyritään täyttämään vuoden 2023 alusta lähtien.

Liikenneväylät

Merkittävin yksittäinen kuluerä yhdyskuntateknisessä palvelutuotannossa on liikenneväylien talvikunnossapito. Talven töitä tuotetaan sekä omana tuotantona että ostopalveluina. Toimintaa koordinoidaan sekä päivystystä järjestetään yhteistyössä tilahallinnon kanssa. Talvikunnossapidon urakoinnin yksikkökustannukset ovat kohonneet viime vuosina, mikä aiheuttaa kustannusriskiä lumisina talvina. Talvikunnossapidon uuden sopimuskauden myötä kustannustaso on noussut, lisäksi uuden sopimuskauden osalta ei kaikkiin urakka-alueisiin saatu tarjouksia ensimmäisellä tarjouspyyntökierroksella. Mikäli koneurakoitsijoiden markkinatilanne jatkuu näin, saattaa olla mahdollista, että jatkossa kaupunki joutuu vastaamaan talvikunnossapidosta oman henkilökunnan ja kaluston toimesta.

Kesäkaudella liikenneväylien hoidossa tuotetaan eri vuodenaikojen mukaiset kunnossapitotyöt omaa ja ostopalveluresurssia yhdistellen ja henkilökunta sekä kaupungin oma konekalusto osallistuu myös investointien toteutukseen.

Viheralueiden ja puistojen hoito

Puistojen ja viheralueiden kunnossapidossa tehtävänä on ylläpitää Raaseporin miellyttävää kaupunkikuvaa, johon kuuluvat kauniit ja hyvin hoidetut yleiset alueet, puistot ja uimarannat.

Yhdyskuntatekniikka

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl / Yhdyskuntatekniikan päällikkö Fredrik Bäcklund

Puistohenkilökunta ylläpitää puistointaimistoa, konekantaa ja oksii katupuita. Puistojen hoidon työnjohtajat hoitavat myös tiettyjä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviä osana työtehtäviään.

Alueurakoiden sopimuskausi jatkuu vuonna 2023 ja arvioinnin pohjalta seurataan tuotannon laatua.

Liikunta-alueiden hoito ja kunnossapito

Liikunta-alueiden hoito tuotetaan yhdyskuntateknisen osaston toimesta ja vapaa-aikatoimi varaa vastaavan määrärahan omaan talousarvioonsa.

Liikuntapaikkojen hoidossa on aikaansaatu sopimuksia paikallisten yhdistystoimijoiden kanssa. Edellisvuosien sopeutustoimenpiteet ovat vaikuttanut merkittävästi henkilöstön työpanokseen, toimintavuodelle 2023 esitetään yhden urheilualuehoitajan lisäämistä (yhteensä 4 henkilöä vuonna 2023). Puistoyksikkö osallistuu lisäksi liikunta-alueiden hoitoon.

Sopeuttaminen ja tehostaminen

Katujen kunnossapidossa henkilöstövähennyksen myötä kunnossapidon vasteajat pitenevät ja kunnossapidon tasoa/vasteaikoja joudutaan hetkellisesti muuttamaan mm. talvikunnossapidossa. Sopeuttamistoimenpiteiden kohdistuessa kunnossapitoon, viheralueiden ja puistojen hoidon tasoa sopeutetaan siinä missä se ei aiheuta kohtuutonta haittaa ja kaupunkialueiden keskustapuistot priorisoidaan. Matalan käyttöasteen omaavien leikkipuistojen ja uimarantojen osalta tehdään kunnossapidon tarvearviointia ja haetaan säästöjä.

Kunnossapidettävien alueiden ja kohteiden määrä kasvaa hiljalleen. Uusia hoidettavia kohteita ovat mm. kevyenliikenteenväyliä (mm. kevyenliikenteenväylästä kasvaminen, Harju) ja Karjaan asemansuodun pysäköintialueet. Vastaavasti tulee kunnossapidon määrärahaa suhteuttaa lisääntyneisiin hoitoalueisiin nähden. Päivystystoiminnan resursointi on haastavaa, päivystystoimintaan on vaikeaa saada riittävästi päivystäjiä.

Metsätalous

Kaupungin metsiä hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla. Taloudellinen tulos talousmetsien toiminnasta vastannee suurin piirtein vastaavilta yksityisesti omistetuilta metsiltä odotettua tulosta. Talousmetsien hakkuuvolyymit sopeutetaan ehdotukseen metsähoitosuunnitelmaksi suunnittelukaudella. Alustava hakkuumäärä toimintavuodelle 2023 on talousmetsien osalta 8 700 m³ ja puistometsien osalta 800 m³. Suunnitelma koskee ajanjaksoa 2024–2033 ja hakkuut suoritetaan päivitetyn metsähoitosuunnitelman mukaisesti. Uuden metsähoitosuunnitelman valmistelu alkoi vuonna 2022 ja valmistuu vuonna 2023.

Puistometsien hoidossa painotetaan turvallisuutta, esteettisyyttä ja biodiversiteettiä. Toimenpiteet puistometsien hoitosuunnitelman mukaan.

Yksityistiet

Tekninen lautakunta on vuoden 2023 talousarviokäsittelyn yhteydessä linjannut, että yksityisteiden avustusten taso on 400 euroa/km. Raaseporissa on yhteensä 628 km tukikelpoisia yksityisteitä ja vuosittaiset avustukset vuonna 2023 ovat 251 200 euroa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Projektien hallinnan selkeyttäminen ja projektinjohto-osaamisen ja resursoinnin kasvattaminen ja turvaaminen. Kaupunki rakennuttaa pääosan investointihankkeistaan itse, eli projektinjohto toteutetaan omalla henkilökunnalla. Lupaprosessien hallinnan kehittäminen.

Yhdyskuntatekniikka

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl / Yhdyskuntatekniikan päällikkö Fredrik Bäcklund

Toiminnan painopisteen siirtäminen kunnossapidon toteuttamisesta kunnossapidon ohjaamiseen, sekä vastaavasti investointien ohjaamiseen.

Sähköisen työajan- ja -panoksen seurannan hyödyntäminen. Paikkatietoaineiston tuottaminen ja kehittäminen.

Vanhentuneen konekannan ja ajoneuvokannan uusiminen tarpeen mukaan.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Parantunut palvelutaso	Kiinteistöjen- ja viheralueiden hoidon alueurakat	Arvioidaan hoitourakan laatua, vastaako työn laatu tarjouspyynnössä määritettyä tasoa
	Parantunut palvelutaso	Talvikunnossapidon uuden kauden kehittämiskohteet (2022–2026), ns. työaikapankin seuranta	Päivystyksen mitoittaminen/ karsiminen jottei työmäärä ole kohtuuton - ylityötuntien seuranta
	Parantunut palvelutaso	Liikenneväylien hoidon sesonkiluonteisuus ja resursointi	Yhdyskuntateknisen osaston sisäinen henkilöstökierto vuosikellon työtehtävien mukaan
	Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kasvu	Toimivat liikennejärjestelyt vt 25:n vaikutusalueella ja raideliikenteessä (Rantarata ja Hanko–Helsinki rata tulevaisuudessa), toimivien matkaketjujen kehittäminen	Rantaradan henkilöliikenteen kehittäminen ja parannustoimenpiteiden suorittaminen (alueellinen Rantaratatyöryhmä). Pyöräily muodostaa todellisen mahdollisuuden esim sisäisessä työmatkaliikenteessä. Toimivat matkaketjut
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Kaupungin metsiä hoidetaan ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla	Hakkuut suoritetaan päivitetyn metsätaloussuunnitelman mukaan Mahdollisia uusia suojelukohteita selvitetään
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Aikaisimpien vuosien kehityshankkeiden seuranta (yhteishankkeet ELY-keskuksen ja Luvyn kanssa)	Vesistöjen vedenlaatu Kosteikkohankkeiden toteutus ja tehtyjen toimenpiteiden seuranta
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Haitallisten vieraslajien torjumisen projektit	Toimenpiteiden lukumäärä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi kaupungin alueilla. Toimenpiteille osoitettu määräraha on 10 000 euroa. Vuoden 2023 aikana jatkuu Flyetin alueen hanke em. mainitulla määrärahalta.

Yhdyskuntatekniikka

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl / Yhdyskuntatekniikan päällikkö Fredrik Bäcklund

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Mustionjoen vesistövisio 2022–2029 osallistuminen	Kalateiden ympäristöluvitukset: Peltokoski ja Mustionkoski Vesistövisio hankkeen konkreettiset toimenpiteet, joilla tähdätään kalateiden toteutukseen ja parannetaan vesistön elinvoimaisuutta

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Katuverkosto						
Katuverkoston pituus (km)	253,8	253,5	254,5	254,5	255,0	255,5
Kevyen liikenteen väyläverkoston pituus (km)	61,8	61,8	62,5	62,5	63,0	63,5
Katuverkosto (€/km)	8 554	11 482	10 736	10 736	10 702	10 667
Yksityistiet, avutukset (€/km)	365	370	400	400	400	400
Valopisteiden määrä (kpl)	10 006	9 900	10 243	10 243	10 400	10 500
Katuvalaistus (€/valopiste)	76,18	95,48	80,70	80,70	80,70	80,70
Puistot						
Hoidetut viheralueet (ha)	79,0	79,0	79,0	79,0	79,0	79,0
Hoidetut kävelytiet (km)	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0
Leikkikenttiä (kpl)	36	36	36	36	36	36
Uimarantoja (kpl)	19	19	19	19	19	19
Metsätalous						
Metsäpinta-alaa (ha)	3 384	3 384	3 384	3 384	3 384	3 384
Puistometsää (ha)	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Myytyä puutavara metsä+puisto m ³	8 400	10 800	10 800	9 500	9 500	9 500

Raaseporin Energia on laskenut valopisteiden määrä

Yhdyskuntatekniikka
Luottamuselin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl / Yhdyskuntatekniikan päällikkö Fredrik Bäcklund
Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Yhdyskuntatekniikka, kuukausipalkkalaiset	6,85	6,8	6,8	6,5	6,5	6,5
Liikuntapaikkoja	5,0	4,0	4,0	4,5	4,5	4,5
Tuntipalkkalaiset, liikenneväylät	8,9	6,9	6,9	7,4	7,4	7,4
Tuntipalkkalaiset, puisto	10,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2
Tuntipalkkalaiset, metsätalous	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Yhteensä	32,95	28,9	28,9	29,6	29,6	29,6

2023: Muutokset johtuvat yhden projektipäällikön sisäisestä siirrosta yhdyskuntatekniikasta hallintoon. 0,2 henkilötyövuotta varataan kalateihin ja siirretään kaavoituksesta. Liikunta-alueiden hoitoon ehdotetaan yhden urheilualuehoitajan lisäämistä ja liikenneväylien kunnossapitoon 0,5 uutta henkilötyövuotta.

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024	2025
Toimintatuotot	1 388 193	1 097 410	1 193 000	1 193 000	1 209 800	1 223 700
Henkilöstökulut	-1 549 982	-1 535 000	-1 649 210	-1 649 180	-1 673 700	-1 723 900
Ostopalvelut	-1 966 064	-3 249 820	-2 941 860	-2 991 860	-3 080 100	-3 171 000
Aineet ja tavarat	-839 015	-590 780	-556 550	-556 550	-573 250	-590 450
Avustukset	-233 013	-231 990	-251 200	-251 200	-251 200	-251 200
Muut kulut	-351 727	-440 090	-476 230	-476 230	-490 500	-505 200
Toimintakulut	-4 939 802	-6 047 680	-5 875 050	-5 925 020	-6 068 750	-6 241 750
Toimintakate	-3 551 609	-4 950 270	-4 682 050	-4 732 020	-4 858 950	-5 018 050
Muutos TA 2023-TA 2022		39,4 %	-5,4 %	1,1 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	406 943	387 410	450 000	450 000	463 500	477 400
Sisäiset kulut	-273 401	-262 900	-261 960	-261 960	-269 800	-277 900

Vuonna 2022 katuvalaistuksen sähkökustannukset tulivat osa Raaseporin Energian kanssa tehtyä sopimusta ja kuuluvat ostopalveluihin.

Mittaus- ja kiinteistömuodostus

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl / Mittauspäällikkö Roger Nyberg

Toimintakuvaus

Vastata kaupungin maapolitiikasta, kaupungin maaomaisuuden hallinnasta, mittaus toiminnasta, kiinteistömuodostuksesta ja karttapalvelusta. Tarjota kaavoitukselle riittävä ja tarkoituksenmukainen raakamaavaranto. Suorittaa kiinteistötoimituksia ja pitää kiinteistörekisteriä asemakaavoitetulla alueella. Vastata asemakaavoituksen käynnistämiseksi ja toteuttamiseksi tarvittavien sopimusten ja maankäyttö sopimusten laatimisesta. Laatia karttatuotteita sekä ylläpitää kaupungin kartastoa. Suorittaa maastomittauksia. Vastata maa-alueiden ostosta, rakennettujen ja rakentamattomien kiinteistöjen myynnistä.

Osa kaupungin pientalojen tonttivarannosta sijaitsee vanhoilla asemakaava-alueilla keskusta-alueiden ulkopuolella, joilla kiinnostus rakentamiseen on ollut vähäistä jo vuosia. Maaperän saneeraustyöt edellyttävät taloudellisia resursseja, mistä aiheutuu varausmääräraharahatarpeita. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kaatopaikkojen maaneerauksen varauksesta on jäljellä 138 118,84 euroa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Vuonna 2023 painotetaan kiinteistöomistuksen jatkuvaa kehittämistä ja edellytysten luomista yritysten perustamiselle ja asuinrakentamiselle. Rakennettujen kohteiden myynti on ollut osa kiinteistöstrategiaa. Myyminen on johtanut siihen, että palveluverkkoselvityksen sopeuttamistoimet ovat pitkälti toteutuneet. Muita painopisteitä ovat toimialarajat ylittävän yhteistyön tehostaminen toiminnan keskittämiseksi, myydä kiinteistöjä ja vähentää käyttökuluja. Kiinteistömyynnille asetetun tavoitteen saavuttaminen on haastavaa ja edellyttää, että erityisiä kehityshankkeita voidaan myydä vuosittain. Edellytyksenä on, että kohteet voidaan jalostaa asemakaavoituksella siten, että kaupunki voi tarjota vetovoimaisia tontteja. Korkeat rakentamiskustannukset ja yleinen taloustilanne vaikuttavat kielteisesti tonttien kysyntään. Kehittämishankkeita 2023 ovat Horsbäckin ja Lepin yritysalueet.

Kaupunginhallitus on 7.5.2022 § 179 päättänyt, että maa-alueiden puhdistusvarauksella katetaan pilaantuneen maa-aineksen käsittelystä aiheutuvat kustannukset. Näin ollen pakollisia varauksia korotetaan 250 000 eurolla vuoden 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä siten, että pakollinen varaus kattaa pilaantuneiden maa-ainesten käsittelystä työn aikana aiheutuvat kustannukset.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Kiinteistöomistuksen edelleen kehittäminen sekä yritysten perustamisen ja asuntojen rakentamisen suosiminen. Sellaisten rakennusten tehokkaan myynnin jatkaminen, joita kaupunki ei tarvitse omaan käyttöönsä säästöjen aikaansaamiseksi, korjausvelan pienentämiseksi ja käyttökustannusten alentamiseksi. Toimialarajat ylittävän yhteistyön tehostaminen toiminnan keskittämiseksi, kiinteistöjen myyminen ja käyttökulujen pienentäminen. Kiinteistömyynnille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että erityisiä kehityshankkeita voidaan myydä vuosittain. Yksi edellytyksistä on, että kohteita voidaan jalostaa asemakaavoituksella ja investoimalla infraan.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin kaikissa osissa	Raakamaan aktiivinen hankinta ja oman maan kuntoon saattaminen asemakaavoitusta varten.	Maa-alueiden osto 500 000 euroa / vuosi maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Maaperän saneeraus rakennustarkoituksiin.
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin kaikissa osissa	Raakamaan hankinta rakentamista varten Karjaan alueella	Maa hankittu

Mittaus- ja kiinteistömuodostus

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl / Mittauspäällikkö Roger Nyberg

	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin	Lepin, Horsbäckin ja Skogbyn työpaikka-alueiden kehittäminen. Se tarjoaa työpaikka-alueiden lisääminen ja liiketoiminnan mahdollistaminen.	Tonttivarannon laajentaminen
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin	Johdonmukainen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto	Maankäyttöä ohjaavien asiakirjojen ajantasaisuus ja noudattaminen maankäytön kehittämisessä
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka	Kiinteistömyynti, myyntisalkun ja epätavallisten kohteiden toteutus. Kiinteistömyynnin prosessien edelleen kehittäminen.	500 000 euroa myyntivoittoa. Myyntitulot muodostuvat kehityshankkeista, omasta tonttituotannosta sekä myyntisalkusta.
	Vastuullinen talous	Rakennusvalvonnan avustaminen kiinteistöverotietojen tarkastushankkeessa	Hankkeen käynnistäminen hankesuunnitelman laatimisella sekä perustutkimusten ja lähtötietojen valmistelevilla töillä.

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin	Raakamaan aktiivinen hankinta ja maa-alueiden saneeraus asemakaavoitusta varten.	Maa-alueiden osto 500 000 euroa / vuosi. Maaperän saneeraus rakennustarkoituksiin.
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin	Lepin, Horsbäckin ja Skogbyn työpaikka-alueiden kehittäminen. Se tarjoaa työpaikka-alueiden lisääminen ja liiketoiminnan mahdollistaminen.	Tonttivarannon laajentaminen
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin	Omakotitonttien kaavoittaminen kaupungin maalle	Uusien asuintonttien määrä
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka	Kiinteistöstrategian jatkuva noudattaminen	Omaa rakennuskantaa käytetään ja kustannuksia aiheuttava tarpeeton omaisuus realisoidaan

Mittaus- ja kiinteistömuodostus

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl / Mittauspäällikkö Roger Nyberg

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Luovutetut tontit (vuokra + myydyt)	15	8	10	10	10	10
Tonttivaranto, pientalotontit	93	110	110	110	110	110
Tonttivaranto, kerrostalotontit	12	12	12	12	12	12
Tonttivaranto, työpaikkatontit	32	30	25	25	25	25
Muodostettuja tontteja, toimitus/muod.lkm	58/60	40/20	30/50	30/50	30/50	30/50
Tontteja tonttijaoissa	55	25	25	25	25	25
Rakennusten merkitseminen	71	50	50	50	50	50
Myydyt rekisteriotteet	876	800	800	800	800	800
Myydyt kartat	854	800	800	800	800	800
Kaupungin maaomaisuus (ha)	5 744	5 587	5 330	5 330	5 330	5 330
Maaomaisuuden bruttotulot (€/ha)	725	504	475	475	443	443
Myyntivoitot käyttöomaisuudesta (€)	2 379 444	1 000 000	670 000	670 000	500 000	500 000

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mittausosasto, henkilöstö	8,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Yhteensä	8,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

Mittaus- ja kiinteistömuodostus

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Jan Gröndahl / Mittauspäällikkö Roger Nyberg

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	4 162 046	2 816 460	2 532 650	2 532 650	2 362 650	2 362 650
Henkilöstökulut	-412 422	-414 760	-426 970	-427 100	-439 800	-453 000
Ostopalvelut	-91 449	-140 170	-414 400	-414 400	-176 800	-182 100
Aineet ja tavarat	-2 177	-5 200	-5 300	-5 300	-5 460	-5 620
Avustukset						
Muut kulut	-46 254	-40 740	-35 150	-35 150	-36 200	-37 300
Toimintakulut	-552 302	-600 870	-881 820	-881 950	-658 260	-678 020
Toimintakate	3 609 745	2 215 590	1 650 830	1 650 700	1 704 390	1 684 630
Muutos TA 2023-TA 2022		-38,6 %	-25,5 %	0,0 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	818 448	858 460	914 650	914 650	914 650	914 650
Sisäiset kulut	-72 149	-72 110	-81 750	-81 750	-84 200	-86 800

Tilahallinto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Toimintakuvaus

Tilahallinto-osastoon kuuluvat kiinteistöhallinto, siivous ja ruokahuolto. Talousarviorakenteessa kiinteistöhallinto muodostaa oman kokonaisuuden ja toisen kokonaisuuden muodostavat siivous ja ruokapalvelut. Kiinteistöhallinto vastaa kaupungin 149 rakennuksesta, joiden pinta-ala on 160 253 m², sisältäen leasingkohteet, liikuntarakennukset ja 114 vuokra-asuntoa (siirron ja purkamisen jälkeen).

Tilahallinto vastaa talonrakennusinvestointien teknisestä ja taloudellisesta suunnittelusta sekä hankkeiden organisoinnista ja seurannasta. Tulosalue kehittää ja vastaa keskitetysti kaupungin toiminnan kannalta välttämättömien kiinteistöjen, tekniikan ja piha-alueiden käytöstä ja ylläpidosta.

Tilahallinnon tavoitteena on yhdessä muiden toimialojen kanssa käyttää niin tehokkaasti kuin mahdollista kaupungin rakennuksia, ylläpitää niitä kiinteistösalkkujaon mukaisesti ja toteuttaa tarkoituksenmukaiset tilat käyttäjille. Myyntiprosessi jatkuu niille rakennuksille, jotka eivät ole optimaalisessa käytössä. Toimintaa ohjaa pitkälti muiden toimialojen tilaukset yksikölle, jossa toimipisteet sijaitsevat.

Sisäisen hinnoittelujärjestelmän avulla tilojen kaupungille aiheuttamat todelliset ja tosiasialliset kustannukset siirtyvät käyttäjälle. Tarkoituksena on, että kustannukset siirtyvät tilojen käyttäjille mahdollisimman oikeudenmukaisesti ja selkeästi. Sisäinen vuokra koostuu käyttövuokrasta, pääomavuokrasta ja maanvuokrasta.

Tilahallinto on ottanut käyttöön Optimaze-työohjelman kiinteistöhallinnon kehittämiseksi ja parantamiseksi. Kaupungin omistamien kaikkien kiinteistöjen vuokrausneliömetrit on tarkasteltu, digitalisoitu ja päivitetty vuoden 2022 aikana. Työn tuloksena löydettiin muun muassa porraskäytäviä ja käytäviä, joita ei kaikissa rakennuksissa ole sisällytetty vuokraan. Käyttäjien vuokrasopimuksia, vuokrauksen neliömetrejä, piirustusten digitalisointia ja työmenetelmiä on päivitetty.

Kiinteistöjen korjausvelan kasvu on merkittävä tuleva kustannus, joka ei suoraan ilmene taseesta, mutta rasittaa kaupungin omaisuutta. Suuri ja osittain yllimitoitu kiinteistömassa ja vähäiset korjaukseen tarkoitetut talousarviomäärärahat ovat johtaneet merkittävän korjausvelan syntymiseen pitkän ajan kuluessa. Kiinteistömassan korjausvelan hallinta perustuu osittain kiinteistömassan käyttöasteen tehostamiseen. Rakennukset, joiden korjausvelka on suuri ja jotka soveltuvat huonosti aiottuun käyttötarkoitukseen, on poistettava salkunvaihdolla. Tarpeettoman kiinteistömassan poisto tuottaa taloudellista hyötyä myyntivoittona, käyttökustannusten pienenemisenä sekä korjausvelan pienenemisenä, mikä tuo merkittävimmän taloudellisen hyödyn. Rakennettujen kohteiden myynti on ollut osa kiinteistöstrategiaa. Myyminen on johtanut siihen, että palveluverkkoselvityksen sopeuttamistoimet ovat pitkälti toteutuneet.

Vuosittain toistuva rakennusten suurempien käyttö- ja korjausinvestointien lista on osa työohjelmaa, ja se perustuu kiinteistökatselemissa esiin tulleisiin korjaustarpeisiin, käyttäjien toiveisiin ja kaupungin kiinteistöjen pitkän aikavälin suunnitelmiin. Hyväksytyin budjetin mukaista työohjelmaa laadittaessa harkitaan toteutuskokonaisuuksia ja toteutusaikoja muun muassa järkevien kiinteistökohtaisten korjausten tai kaupungin kiinteistömassalle edullisten teemojen aikaansaamiseksi, jolloin urakoita voidaan kytkeä toisiinsa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Kiinteistönhoidosta vastaa viisi poolia. Kunnossapidon rakenne perustuu kiinteistönhuollon mitoitusohjelmaan. Alueet Bromarv–Tenhola, Fiskari–Mustio ja Snappertuna hoidetaan alueurakoina. Tehdään jatkuvaa palvelupyynnöiden ja tehdyin työn seuranta.

Vuonna 2023 on korvamerkitty määräraha sisäilman toimenpiteiden ja selvitysten työohjelmassa. Määrärahavaraus on 0,1 miljoonaa.

Tehostamistoimenpiteenä, jonka pääpaino on energiatehokkuudessa, pyritään uudisrakentamisessa ja kunnostamisessa pinta-atehokkaisiin ja ilmaston kannalta älykkäisiin ratkaisuihin. Kaupungin strategiaan kuuluu olla hiilineutraali kunta ennen vuotta 2030.

Tilahallinto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Pyrkimyksenä on käyttää kaupungin omia rakennuksia niin pitkälle kuin mahdollista. Kaupungin rakennusten toiminnoista on vuonna 2020 tehty palveluverkkoselvitys. Palveluverkkoselvityksessä esitetään eri tehostamisvaihtoehtoja, joissa toimintoja voitaisiin siirtää olemassa olevissa rakennuksissa tai korvata uusilla. Palveluverkkoselvityksiä päivitetään ajankohtaisiin toimintamuutoksiin, esim. koulu- ja päiväkotihankkeet ym.

Hyvinvointialueen perustaminen vuonna 2023 vaikuttaa tilahallinnon toimintaan, hyvinvointialueelle vuokrataan kolmen vuoden ja 1 optiovuoden ajaksi noin 35 000 m²:n kiinteistömassa. Villa Anemonen ja Mariakodin seniorikuntosalit siirtyvät sosiaali- ja terveystoimialalta sivistystoimialalle ja toiminnan toimitilat jäävät kaupungin hallintaan. Kiinteistönhuolto säilyy kaupungin hallinnassa. Perustetun hyvinvointialueen ns. sote-toimintojen muutokset edellyttävät, että kaupungin kiinteistöjen (ulkoinen) vuokrataso on oikea ja kilpailukykyinen. Hyvinvointialueelle vuokrataan vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevat tilat. Talousarviossa 2023 noudatettu vuokran määräysperiaate vastaa valtioneuvoston asetuksen mallia.

Vuoden 2023 talousarviossa on otettu huomioon uuden taidemuseo Chappen valmistuminen. Uudisrakentaminen ei aiheuta muuttokiertoa. Tenholan uusi paloasema valmistuu kesällä 2023, jolloin toiminta siirtyy tilapäisistä vuokratiloista. Katarinaskolanin peruskorjaus ja lisärakentaminen käynnistyvät vuonna 2023, ja toiminta siirtyy kevätlukukauden jälkeen tilapäisiin tiloihin Klinkbackan kouluun sekä ulkoisesti vuokrattuun tilaan. Mustion ruotsinkielinen koulu puretaan kesällä 2023, ja jäljelle jäävä toiminta siirtyy Askersiin. Uusi kolmiosastoinen moduulipäiväkoti hankitaan Karjaan alueelle.

Raaseporin kaupungin omistamat vuokra-asuntokohteet myydään FAb Karis hyresbostäder - Karjaan vuokra-asunnot KOy:lle. Valtuuston 6.6.2022 §:n 60 päätöksen mukaisesti niin sanotut Fiskarin, Mustion ja Österbyn eläkeläisasunnot sekä Kiilan rivitalo siirtyvät vuoden 2023 aikana. Pinjaisten ja Solgläntanin vuokra-asuntorakennukset (41 asuntoa) puretaan vuonna 2023, ja asukkaille voidaan osoittaa asunnot FAb Karis hyresbostäder - Karjaan vuokra-asunnot KOy:n vuokra-asuntokannasta. Mainittujen asuntojen siirron ja purkamisen jälkeen kaupunki hallinnoi edelleen 114 asuntoa. Asuntopoliittisen ohjelman mukaan vuokra-asuntojen määrää ehdotetaan lisättäväksi kaupungin vuokralatoyhtiön kautta.

Sopeutustoimet vuonna 2023

Kiinteistömassaa on mukautettu myymällä kiinteistöjä, joiden käyttöaste on alhainen. Kiinteistömassaan jäävät korkeassa käytössä olevat rakennukset ja ne rakennukset, joihin kiinteistökunnossapito on kohdistanut voimavarojaan enemmän. Kunnossapito koordinoidaan vain keskeisiin rakennuksiin/käyttösalkkuun, muiden rakennusten kunto heikkenee ja kiinteistönhoidon taso laskee. Leasingsopimuksella olevia rakennuksia hoidetaan leasingsopimusten ja vastuunjakotaulukon mukaisesti. Kiinteistönhoitajien tehtävät keskitetään rakennusten lakisääteisiin rutiinitehtäviin.

Käyttäjille tulee tiedottaa tehokkaasti kiinteistöyksikön resurssien vähenemisestä ja sen vaikutuksista, mikä tulee ottaa huomioon sisäisessä tilauksessa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Tilojen käyttöä tehostetaan niiden yhteiskäytön kautta. Tehostamistoimenpiteenä, jonka pääpaino on energiatehokkuudessa, pyritään uudisrakentamisessa ja kunnostamisessa pinta-alatehokkaisiin ja ilmaston kannalta älykkäisiin ratkaisuihin. Kaupungin strategiana on olla hiilineutraali kunta ennen vuotta 2030.

Kaupungilla on useita rakennuksia, joita edelleen lämmitetään ensisijaisesti öljyllä tai suoralla sähköllä. Marinin hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rakennuksissa on vuoteen 2024 mennessä luovuttava öljylämmityksestä. Tavoitteena on ensisijaisesti poistaa fossiiliset polttoaineet päälämmitysmuotona ja toissijaisesti hoitaa kuntoon rakennukset, joissa on sähkölämmitys ja suuri kulutus. Suurin osa jäljellä olevista öljylämmitteisistä rakennuksista sijaitsee Pohjan alueella. Palveluverkkoselvityksen tulee olla valmis ennen käytöstäpoistoa.

Tilahallinto
Luottamuselin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Samalla kun etätyö lisääntyy kunnan työntekijöiden keskuudessa, myös nykyisten toimistotilojen tarve vähenee. Kunnallisten kiinteistöjen tulevassa suunnittelussa, muutostöissä tai korjausrakentamisessa tulee ottaa huomioon perinteisten toimistotilojen todellisen tarpeen suuruus.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka	Kiinteistömyynnin prosessien edelleen kehittäminen mittausyksikön kanssa.	Omaa rakennuskantaa käytetään ja kustannuksia aiheuttava tarpeeton omaisuus realisoidaan.
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka	Kaupungin alueen vuokra-asuntokannan kehittäminen kaupungin vuokra-asuntoyhtiön toimesta.	Asuntoliittisen ohjelman mukaisesti vuokra-asuntojen määrää voidaan lisätä kaupungin vuokra-asuntoyhtiön kautta. Mainittu asia otetaan vuokra-asuntoyhtiön käsiteltäväksi.
	Uusiutuvan energian käytön lisääminen ja hiilineutraalius vuonna 2030	Energia- ja ilmasto-ohjelma huomioidaan perusparannustöiden suunnittelussa	Huomioidaan työohjelmassa
	Parantunut palvelutaso	Osallistuu palveluverkkoselvityksen toimeenpanoon ja päivittämiseen	Päivitetty palveluverkkoselvitys
	Parantunut palvelutaso	Toiminnan mukauttaminen hyvinvointialueen perustamiseen ja siihen liittyvän toiminnan siirtämiseen	Oikein mitoitettu sisäinen vuokrajärjestelmä, jota noudatetaan hyvinvointialueen tiloissa
	Parantunut palvelutaso	Yhteistyön parantaminen rakennusvalvonnan kanssa	Rakennuslupien käsittelyn nopeuttaminen

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka	Kiinteistöstrategian jatkuva noudattaminen	Omaa rakennuskantaa käytetään ja kustannuksia aiheuttava tarpeeton omaisuus realisoidaan.
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka	Kaupungin alueen vuokra-asuntokannan kehittäminen kaupungin vuokra-asuntoyhtiön toimesta.	Vuokra-asuntojen toteutus ja vuokraus keskitetään kaupungin vuokra-asuntoyhtiöön
	Parantunut palvelutaso	Toiminnan hyvinvointialueelle sopeuttamisen jatkaminen	Oikein mitoitettu sisäinen vuokrajärjestelmä, jota noudatetaan hyvinvointialueen tiloissa
	Uusiutuvan energian käytön lisääminen ja hiilineutraalius vuonna 2030	Pyrkii hiilidioksidineutraaliksi ennen vuotta 2030	Huomioidaan työohjelmassa, energiatehokkuus huomioidaan saneeraustoiminnassa

Tilahallinto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma	
					2024	2025
Kiinteistömassa/oma (m ²)	146 884	147 000	144 000	144 000	143 500	143 000
Ulkopuoliset vuokratut tilat (m ²)	15 100	16 870	11 400	11 950	11 950	11 950
Vuokratut tilat (m ²)*	15 730	15 730	15 730	15 730	19 600	19 600
Kiinteistökulut (€/m ² /kk)	5,82	6,14	6,12	6,32	6,17	6,36
Toimintakate (€/m ² /kk)	3,60	3,23	3,66	3,64	3,83	3,97
Poistot (€/m ² /kk)	1,58	1,59	1,74	1,74	1,74	1,75
Kiinteistökulut (€/asukas/kk)	37,61	39,83	38,23	39,64	39,46	40,53

* Sisältää muun muassa Knipnäsin puuntyöstö (660 m²), Fiskarin koulu + iltapäiväkerho (3948 m²), Maaseutumuseo (2100 m²), Sisu-hallit (506 m²), Fokus (808,5 m²), Chappe (970 m²) sekä Labyrintenin päiväkot (230 m²).

2023: Seuraavat vuokrasopimukset siirtyvät hyvinvointialueelle, Lyckebo (528 m²), VNS G-talo (716 m²), Sophiakoti (1025,5 m²), Hagakoti (2073 m²) sekä Ruukin hoivakoti (2264 m²).

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kuukausipalkkalaiset	27,5	26,5	23,5	23,5	23,5	23,5
Tuntipalkkalaiset	7,0	5,0	3,5	3,5	3,5	3,5
Yhteensä	34,5	31,5	27,0	27,0	27,0	27,0

2021: Yksi henkilötyövuosi (hallimestari) siirretty sivistystoimesta tilahallinnon henkilökuntaan.

2022: Henkilötyövuosien muutokset johtuvat vuonna 2020 toteutetuista yt-neuvotteluista ja vuosien 2021–2022 eläköitymisistä.

Tilahallinto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	20 073 726	20 202 590	20 075 020	20 518 680	21 008 730	21 626 660
Henkilöstökulut	-1 411 152	-1 436 330	-1 473 130	-1 473 130	-1 517 300	-1 562 800
Ostopalvelut	-2 818 069	-3 073 830	-3 352 060	-3 552 060	-3 156 620	-3 251 300
Aineet ja tavarat	-3 990 439	-4 122 290	-3 959 640	-3 959 640	-4 078 430	-4 200 800
Avustukset						
Muut kulut	-4 183 763	-4 607 720	-3 781 690	-4 043 690	-4 217 750	-4 306 250
Toimintakulut	-12 403 422	-13 240 170	-12 566 520	-13 028 520	-12 970 100	-13 321 150
Toimintakate	7 670 304	6 962 420	7 508 500	7 490 160	8 038 630	8 305 510
Muutos TA 2023-TA 2022		-9,2 %	7,8 %	-0,2 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	17 307 511	17 537 560	14 341 260	14 836 670	15 154 910	15 598 010
Sisäiset kulut	-1 122 626	-1 131 660	-1 207 410	-1 207 410	-1 216 150	-1 225 150

Toimitilahuolto ja ruokahuolto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Toimintakuvaus

Tilahallinto-osastoon kuuluvat kiinteistöhallinto, siivous ja ruokahuolto. Talousarviorakenteessa kiinteistöhallinta muodostaa oman kokonaisuuden ja toisen kokonaisuuden muodostavat siivous ja ruokapalvelut

Toimitilahuolto

Tilahallinto-osasto vastaa 121 000 m² suuruisen alan siivouksesta. Siivousta ohjaa toiminnan hygieniataso. Toimitilahuollon tuotanto on sidoksissa kiinteistöjen toimintaan ja toimialojen tilauksiin.

Toimitilahuoltotoimintaan sisältyy kaksi eri toimitilahuoltopakettia:

Toimitilahuoltopaketti 1 käsittää siivouspalvelun maanantaista perjantaihin hintaan 22,85 euroa/tunti. Paketti on käytössä kaikissa kouluissa, päiväkodeissa, terveysasemilla, toimistotiloissa ym. Paketti sisältää myös liinavaatteiden pesupalvelun ja ruokahuollolle yhteisiä keittiötehtäviä.

Toimitilahuoltopaketti 2 sisältää siivouspalvelun ma-su, eli 7 päivää viikossa. Paketti käsittää pyhäisän, perussiivouksen, kaiken materiaalin kuten roskapussit, wc-käsipaperit, saippuan, konehuollon, ohjauksen ym. Hinta on 25,00 euroa/tunti.

Muuton yhteydessä huonekalut erikoispuhdistetaan tukitoimenpiteenä hyvän sisäilman edistämiseksi.

Ruokahuolto

Raaseporin kaupungin ruokahuoltorakenteella on tällä hetkellä 1 keskuskeittiö, 4 valmistuskeittiötä ja 30 erisuuruista jakelukeittiötä, jotka tuottavat vuosittain yhteensä noin 1 100 000 ruoka-annosta. Ruokahuollon päätavoite on valmistaa ravinteikasta ja hyvää ruokaa taloudellisesti edulliseen hintaan, jossa henkilöstökulujen osuus ruokahuoltoyksikön kokonaisbudjetista ei ylitä 50 %: a. Tavoitteena on lisäksi, että keittiöt mahdollisuuksien mukaan käyttävät lähellä tuotettuja raaka-aineita. Raaseporin kaupungilla on toimitussopimus Kuntahankinnat Oy:n kanssa.

Ruokahuoltoyksikkö valmistaa kaiken ruoan Raaseporissa omana toimintana. Tuotantokustannuksista riippumatta sovelletaan samoja ateriahintoja. Tämä merkitsee, että Raaseporissa esiintyviä tuotantokustannusten vaihteluita ei huomioida sisäisessä laskutuksessa. Vuoden 2023 talousarvio on sovitettu sivistystoimen tilaukseen, koska hyvinvointialue huolehtii sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaista ja annoksista.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Toimitilahuolto

Toimitilahuollon painopiste on siivoustyöajan tehostamisessa, eli että siivotaan oikeaan aikaan oikeilla välineillä ja työtavoilla. Mitoittamalla toimitilahuolto oikein pidetään kiinteistöistä huolta ja rakennusmateriaalien elinikä pitenee. Siivousmitoitus on laadittu käyttäjien tarpeiden mukaisesti.

Siivouksen tavoitteena on luoda kaupungin tiloihin turvallinen, terveellinen ja viihtyisä ympäristö sekä lisätä ympäristöystävällisten siivousaineiden käyttöä. Tavoitteena on, että 90 % käytettävistä pesuaineista on joutsenmerkittyjä.

Rakenteelliset muutokset vaikuttavat toimitilahuoltoon. Siivouksen mitoitusta päivitetään säännöllisesti. Mahdolliset epäilyt sisäilmanlaadusta kuormittavat toimitilahuoltoa toiminnallisesti ja taloudellisesti.

Toimitilahuoltoyksikkö sopeuttaa siivousmitoitustaan palveluverkkoselvitystä koskevien päätösten mukaisesti. Uusia vuonna 2023 valmistuvia kiinteistöjä ovat Tenholan uusi paloasema sekä taidemuseo Chappe. Uusi kolmiosastoinen moduulipäiväkoti hankitaan Karjaan alueelle.

Toimitilahuolto ja ruokahuolto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Siivouspinta-ala vähenee 22 000 m² ja henkilöstömäärä 17,8 henkilötyövuotta sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueelle 1.1.2023. Kohteissa, joille kaupunki tekee käyttöoikeussopimukset, kaupunki huolehtii siivouksesta jatkossakin. Villa Anemonen ja Mariakodin seniorikuntosalit siirtyvät sosiaali- ja terveystoimialalta sivistystoimialalle ja toiminnan toimitilat jäävät kaupungin hallintaan.

Toimitilahuollon työtyö lisääntyy, koska Tammisaaren ja Karjaan palloiluhallien tulee olla siivottuina aikaisin aamulla.

Ruokahuolto

Tavoitteena on valmistaa ravitsevaa ja hyvää ruokaa taloudellisesti edulliseen hintaan, mutta myös poistaa ja vähentää lisäaineita sekä valita ekologisia vaihtoehtoja, kun se on mahdollista. Keskeisiä muutoksia ruokahuollossa toteutetaan kaupunginhallituksen ruokahuoltorakennetta koskevan päätöksen 20.8.2018 § 315 mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ruokahuollon suuntaviivat 3.6.2019 § 67. Ruokajätteet punnitaan päivittäin kaikissa kaupungin kouluissa. Tavoitteena on vähentää ruokajätettä ja jalanjälkeä ympäristössä. Ruokailijoiden kanssa käytävää vuoropuhelua korostetaan ja kehitetään säännöllisten palautetapaamisten ja ruokaraadin avulla.

Kasvislounaiden osuus yksikön ruokalistalla on 1–3 viikossa. Lounaan kasvisruokavaihtoehtoa tarjotaan kaikissa kouluissa, joissa on oppilaita, jotka haluavat valita perinteisen ja kasvisruoan väliillä. Raaseporin kaupunki on Hinkukunta, jonka tavoitteena on vähentää Co2-päästöjä, ja lihankulutus vaikuttaa haitallisesti CO2-päästöihin. Uusia kasvisruokia kehitetään ja palautteen perusteella otetaan mukaan ruokalistoilta. Ekologisia tuotteita käytetään ja tavoitteena on jatkuvasti lisätä kotimaisten ekologisten tuotteiden osuutta.

Kuntahankinnat Oy:n kanssa on tehty raaka-ainesopimukset vuonna 2020. Liha ja lihatuotteet hankittiin erikseen vuoden 2020 hankinnassa samoin kriteerein, jotka koskevat suomalaisia maanviljelijöitä kotieläintuotannossa. Lihapitoisuus prosentteina on määritelty hankinnassa. Puolivalmisteita käytetään pienimuotoisesti.

Tammisaaren yläkoulun valmistuskeittiö valmistuu keväällä 2023. Korjaus mahdollistaa annosten määrän kasvattamisen 500:sta 800:aan. Jakelukeittiöiden saneeraus toteutetaan rinnakkain valmistuskeittiöiden saneerauksen kanssa.

Annosten määrä laskee 1 383 000 annoksesta noin 1 100 000 annokseen ja henkilötyövuosien määrä laskee 65:stä 49:ään vuonna 2023 sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Ruokahuollon toiminnan volyyymi vähenee noin 25 prosentilla, koska toiminta siirtyy hyvinvointialueelle. Valmistusmäärän väheneminen vaikuttaa ruoan yksikköhintoihin. Ateriahintojen nousu johtuu palkkojen ja tietotekniikan yleisen kustannusten nousun sekä kiinteistöjen sisäisen vuokran (ml. sähkö ja vesi) jakautumisesta harvemmille annoksille sekä keittiölaitteiden ylläpito- ja pääomakustannusten jakautumisesta harvempiin annoksiin. Kaikkia kiinteitä kustannuksia ei voida mukauttaa ”tilauksen” pienemiseen. Lisäksi raaka-aineiden ja kuljetuskustannusten hintojen nousu on huomioitu ateriahintojen hinnoittelussa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Toimitilahuolto

Uusien työtapojen kehittäminen tähtäimessä parempi sisäilma ja materiaalituntemuksella säilyttää nykyisten pintojen kestävyys hoitamalla niitä oikein. Tavoitteena on myös kehittää ekologisten siivousaineiden käyttöä. Uudet työmenetelmät vaativat lisää resursseja koneiden ja ulkoisten palvelujen erikoistyö- ja erikoisosaamiseen muodossa, mikä on toimitilahuollossa taloudellinen haaste.

Palveluverkkorakenteen muutokset otetaan huomioon toimitilahuollossa.

Toimitilahuolto ja ruokahuolto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Ruokahuolto

Kaupunginhallituksen päätöksen 20.8.2018 § 315 mukaan on Tammissaaren alueen nykyiset valmistuskeittiöt sekä jakelukeittiöt saneerattava ja uusittava seuraavan 10-vuotiskauden aikana. Laskelmien mukaan nykyisten valmistuskeittiöiden saneeraus ja uudistus toteutetaan seuraavan aikataulun mukaan; alustavasti Ekenäs högstadieskola 2022–2023, Höjdens skola 2025 ja Seminarieskolan 2026. Lisäksi jakelukeittiöitä saneerataan rinnakkain valmistuskeittiöiden kanssa siten, että jakelulogiikka on huomioitu uusittujen valmistuskeittiöiden mitoituksessa. Nämä investoinnit ehdotetaan sisältyvän tuleviin investointiehdotuksiin.

Nykyistä keittiörakennetta voidaan palveluverkkoselvityksen perusteella tehostaa erillisillä, yksittäisiä keittiöitä koskevilla päätöksillä. Muutoksia keittiörakenteeseen voivat aiheuttaa muutokset koulu- tai päiväkotirakenteessa sekä mahdolliset tulevat muutokset maakuntahallinnossa, joka koskee ruokahuollon tuotantoa.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Hyvinvoiva henkilöstö	Uusia työtapoja ja erikoisosaamista otetaan käyttöön toimitilahuollossa	5 %:ia henkilöstöstä koulutetaan käyttämään uusia menetelmiä erikoissiivouksissa
	Uusiutuvan energian käytön lisääminen ja hiilineutraalius vuonna 2030	Ruokajäte punnitaan kaikissa kaupungin kouluissa	Kaupungin koulujen ruokajätteet ovat enintään 10 % tuotannosta
	Parantunut palvelutaso	Toiminnan mukauttaminen hyvinvointialueen perustamiseen ja siihen liittyvän toiminnan siirtämiseen	Toiminta on mukautettu hyvinvointialueen perustamisen myötä syntyneisiin muuttuneisiin edellytyksiin

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Parantunut palvelutaso	Siivousalan uusia menetelmiä, teknologioita ja trendejä otetaan käyttöön	Uusi työväline tai ratkaisu esitellään / otetaan käyttöön toiminnassa.
	Hyvinvoiva henkilöstö	Työ- ja tuotantomenetelmiä tehostetaan säännöllisesti.	Lisääntynyt johtamiskoulutusta ja henkilöstöryhmätyötä
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Lisätään ympäristöystävällisten siivousaineiden käyttöä uudella tuoteryhmällä	Toimitilahuollossa 1 vakiotuoteryhmä korvataan yhdellä (1) ympäristöystävällisellä
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka	Ruokahuoltoselvityksen implementointi tapahtuu olemassa olevia keittiöitä saneeraamalla	Oma tuotanto lisääntyy ja ostopalveluiden määrärahat pienenevät

Toimitilahuolto ja ruokahuolto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimitilahuolto						
Siivouspaketti 1 (€)	22,15	22,40	22,85	22,85	23,30	23,80
Siivouspaketti 2 (€)	24,25	24,50	25,00	25,00	25,50	26,00
Siivoustunteja	168 634	175 050	118 360	118 360	118 360	118 360
Kustannukset (€/asukas/kk)	11,08	11,96	8,94	9,20	9,37	9,64
Ruokahuolto						
Kustannukset (€/asukas/kk)	15,94	17,61	12,68	12,79	13,12	13,51
<i>Annokset (kpl)</i>						
Päiväkodit	436 762	440 233	461 200	461 200	461 200	461 200
Koulut	525 907	551 124	557 000	557 000	557 000	557 000
Muut	107 971	105 388	81 800	81 800	81 800	81 800
Yhteensä	1 070 640	1 096 745	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
<i>Annoshinnat (€)</i>						
Päiväkodit/kokopäivähoito*	5,60	5,60	6,66	6,66	6,79	6,92
Päiväkodit/kokopäivähoito dieetti*	6,18	6,18	7,23	7,23	7,37	7,52
Koulut/lounas, alaaste	3,46	3,45	4,17	4,17	4,25	4,34
Koulut/lounas, yläaste/lukio	3,66	3,66	4,40	4,40	4,49	4,58

*Hintaan sisältyy aamupala, lounas sekä välipala

2023 Toimitilahuolto: Siivouspinta-ala vähenee 22 000 m²:llä ja siivoustuntien määrä vähenee 56 690:llä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueelle 1.1.2023.

2023 Ruokahuolto: Annosten määrä laskee 1 383 000 annoksesta noin 1 100 000 annokseen sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Toimitilahuolto	74,0	71,0	75,5	57,7	57,7	57,7
Ruokahuolto	67,0	65,0	65,0	49,0	49,0	49,0
Yhteensä	141,0	136,0	140,5	106,7	106,7	106,7

2023 Toimitilahuolto: Henkilöstömäärä vähenee 17,8 henkilötyövuodella sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueelle 1.1.2023.

2023 Ruokahuolto: Henkilötyövuosien määrä laskee 65:stä 49:ään sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisvastuun siirtyessä kunnilta hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Toimitilahuolto ja ruokahuolto

Luottamuselin: Tekninen lautakunta

Vastuhenkilö: Tilahallintopäällikkö Anna Friberg

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	9 050 921	9 508 980	7 105 940	7 210 210	7 390 240	7 609 950
Henkilöstökulut	-5 739 874	-5 906 730	-4 481 640	-4 552 880	-4 687 300	-4 825 800
Ostopalvelut	-991 493	-1 193 500	-547 650	-567 650	-564 000	-581 000
Aineet ja tavarat	-1 656 883	-2 048 640	-1 634 310	-1 647 380	-1 683 340	-1 733 850
Avustukset						
Muut kulut	-523 978	-613 460	-442 340	-442 340	-455 600	-469 300
Toimintakulut	-8 912 228	-9 762 330	-7 105 940	-7 210 250	-7 390 240	-7 609 950
Toimintakate	138 693	-253 350	0	-40	0	0
Muutos TA 2023-TA 2022		-282,7 %	-100,0 %	#DIV/0!		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	8 830 583	9 256 320	6 750 080	6 854 350	7 023 800	7 232 400
Sisäiset kulut	-404 420	-447 230	-493 850	-493 850	-508 600	-523 900

Kaavoitus

Luottamuselin: Kaavoituslautakunta

Vastuuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas

Toimintakuvaus

Kaavoituksen päätavoitteena on toteuttaa hyväksytyt kaavoitusohjelma talousarviossa asetettujen mittalukujen mukaisesti. Kaavoitusohjelman tavoitteena on tarpeeksi suuri ja kiinnostava tonttitarjonta kaupungissa niin asumista, palveluja kuin yritysten perustamista varten. Taloudellisesti kestävä asunto- ja elinkeinopolitiikka edellyttää pitkäjänteistä ja riittävää tonttituotantoa kaupungin omalla maalla. Kaavoitus osallistuu aktiivisesti asunto- ja elinkeinopolitiikkaa koskeviin hankkeisiin.

Tavoitteiden saavuttamiseksi kaupungin on toteuttava koko Raaseporia koskevaa yleiskaavaa. Tämä antaa kaupungille paremmat mahdollisuudet ohjata maankäyttöä kokonaisvaltaisesti sekä vaikuttaa yksityiskohtaiseen suunnitteluun. Alueita, joilla on oikeusvaikutteinen yleiskaava, kaupunki voi suunnitella ilman maakuntakaavan suoraa ohjausta ja täten tehokkaammin käyttää kaavoitusmonopoliaan hyväkseen. Mahdolliset valitusprosessit lyhenevät, koska valitusoikeutta ylempään oikeusasteeseen on rajoitettu alueilla, joilla on oikeusvaikutteinen yleiskaava.

Keskeisenä tavoitteena on, että suunnitteluprosessissa syvennetään yhteistyötä yli toimiala- ja osastorajojen. Tarkoituksena on mahdollisimman aikaisessa vaiheessa selvittää suunnitelmien kokonaistaloudelliset vaikutukset infrastruktuurin rakentaminen ja muut kunnalliset palvelut huomioiden.

Yksikkö vastaa yleisten kaavoitustehtävien, kuten yleis-, osayleis- ja asemakaavojen laatimisen, lisäksi myös MRL 171 §:n, 137 §:n ja 137 a §:n mukaisista luvista.

Yksikkö valvoo kaupungin etuja maakuntasuunnittelussa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Talousarviovuoden 2022 aikana aletaan laatia kehityskuvaa, joka koskee Raaseporin maantieteellistä aluetta kokonaisuudessaan (työ on aloitettu vuoden 2021 aikana). Hanke on kirjattu kaupungin vuosien 2018–2021 strategiaan, ja sen tulee strategiapäätöksen mukaan perustua palveluverkkoselvitykseen. Kehityskuvan on tarkoitus toimia ohjaavana perusasiakirjana Raaseporin kaupungin tulevan yleiskaavan laadinnassa.

Österbyn alueen rakennesuunnitelma (joka tilattiin yleiskaavatasoisen liikenneselvityksen ja alueen asemakaavoituksen mahdollisuuksien selvittämisen tueksi) valmistuu.

Skogbyssä käynnistetään asemakaavamuutos vapaa-ajan asumisen ja siihen liittyvien toimintojen rakentamisen mahdollistamiseksi.

Tammisaaren alueella Stallörenin puiston kaavamuutos valmistuu. Iso Kirkkokatu 20:n, Ystadsgårdenin, Koivuniemen aurinkovoimala-alueen, Tammiharjun alueen ja Båssastrandenin kaavamuutoksia viedään eteenpäin. Tavoitteena on myös käynnistää asemakaavamuutos, joka mahdollistaa Alfa Omega -yhdistyksen vanhusten asumisyksikön toteuttamisen Tammisaaren alueella.

Horsbäck-Kärrbyn teollisuusalueen (Horsbäck II) asemakaavoitusta jatketaan yritys- ja liiketoimintatonttien suunnittelulla Horsbäck-Lepin osayleiskaavan mukaisesti.

Karjaan alueelle laaditaan keskusta-alueen pysäköinti- ja viheralueselvitys pysäköintipaikkojen riittävyden ja viheralueiden varmistamiseksi samalla kun selvitetään Karjaan keskusta-alueen asemakaavan edistämisen edellytyksiä alkuperäisessä laajuudessaan.

Tryckeriteaternin ja Köttkontrollenin kortteleiden asemakaavamuutoksia viedään eteenpäin. Asemanmäen asemakaavaa viedään eteenpäin tehtyjen selvitysten (luontoselvitys 2022) mukaisesti.

Åminnegård-Råbackan (Nordcenter) alueen kehittämistä jatketaan selvitysalueena ja edistetään yhteistyössä maanomistajien kanssa.

Kaavoitus

Luottamuselin: Kaavoituslautakunta

Vastuuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas

Billnäsin ruukki II -kaavamuutos etenee kaavaehdotuksen laatimisella ja nähtäville asettamisella. Alueelle tehdään arkeologinen inventointi.

Toimia tonttitarjonnan turvaamiseksi lyhyellä aikavälillä toteutetaan viemällä eteenpäin ja viimeistelemällä sopivia suunnittelukohteita.

Ostettujen kaavoituspalvelujen määrärahasi varataan 160 000 euroa resursoinnin tukemiseksi.

Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut

Poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelua jatketaan nykykäytännön mukaisesti ja maaliskuusta 2022 lähtien lisätyin resurssein.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Pitkän aikavälin tavoitteena on toteuttaa kaavoitusohjelma ja ennen kaikkea koko Raaseporin käsittävän yleiskaavan valmisteluun liittyvät strategiset tavoitteet.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Määrätietoinen kansalaiskeskustelu	Vuorovaikutusta MRL:n yleis- ja asemakaavaprosesseja koskevien vaatimusten mukaisesti	Nähtävillä olevien kaavojen määrä on 7
	Määrätietoinen kansalaiskeskustelu	Vuorovaikutusta MRL:n yleis- ja asemakaavaprosesseja koskevien vaatimusten mukaisesti	Asukkaille järjestettyjen tiedotustilaisuuksien määrä nousee
	Parantunut palvelutaso	Viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittäminen	Päivitetyt kaavoituksen kotisivut
	Parantunut palvelutaso	Osallistuu palveluverkkoselvityksen toimeenpanoon ja päivittämiseen. Palveluverkkoselvitys toimii kehityskuvan 2050 ohjaavana perusasiakirjana.	Päivitetty palveluverkkoselvitys
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin	Megatrendien ja asumismuotojen muutosten seuraaminen. Nämä huomioidaan uusien kaavojen valmistelussa.	Maankäytön kehityskuvan 2050, jossa huomioidaan myös asuntopoliittinen ohjelma, loppuun saattaminen.
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin	Uusien yritystonttien luominen	Lepin, Bäljarsin ja Horsbäckin ja muiden työpaikka-alueiden kehittäminen kaavoitusohjelman mukaisesti.
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin	Asuntotonttien määrää lisätään valmistelemalla asemakaavamuutoksia Tammisaarella, Karjaalla ja Mustiolla.	Luotujen uusien asuntotonttien määrä lisätään ja puurakentamista koskevien määräysten lisääminen

Kaavoitus
Luottamuselin: Kaavoituslautakunta
Vastuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas
Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Määrätietoinen kansalaiskeskustelu	Vuorovaikutusta MRL:n yleis- ja asemakaavaprosesseja koskevien vaatimusten mukaisesti	Nähtävillä olevien kaavojen määrä on 7
	Määrätietoinen kansalaiskeskustelu	Vuorovaikutusta MRL:n yleis- ja asemakaavaprosesseja koskevien vaatimusten mukaisesti	Asukkaille järjestettyjen tiedotustilaisuuksien määrä nousee
	Parantunut palvelutaso	Vuorovaikutusta MRL:n yleis- ja asemakaavaprosesseja koskevien vaatimusten mukaisesti	Digitaalisten palveluiden lisääminen uuden maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti
	Määrätietoinen maapolitiikka ja riittävä tonttivaranto kaupungin	Asumismuotojen, liikennetarkistusten, elinkeinoelämän ja ympäristön muutosten sekä megatrendien seuraaminen. Nämä huomioidaan uusien kaavojen valmistelussa.	Koko Raaseporia käsittävän yleiskaavan valmistelun aloittaminen

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Vireillä olevat kaavat	5	7	7	7	7	7
Osayleis- ja yleiskaavat, ehdotukset esillä/jaksoa	0	0	0	0	0	0
Asemakaavat, ehdotukset esillä/jaksoa	11	7	7	7	7	7
Hyväksytyt osayleis- ja yleiskaavat	0	0	0	0	0	0
Hyväksytyt asemakaavat	10	6	6	6	6	6
Uusia suunnitteilla olevia tontteja	56	30	30	30	30	30
Poikkeuslupia	85	125	125	125	125	125

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kaavoitustoimisto, henkilökunta	7,20	7,20	8,70	8,50	8,50	8,50
Yhteensä	7,20	7,20	8,70	8,50	8,50	8,50

Vuoden 2022 muutos johtuu osaston sisäisestä 0,5 henkilötyövuoden tarkistuksesta, uudesta poikkeuslupasihteeristä sekä uudesta lisäresurssista.

Vuoden 2023 muutos johtuu 0,2 henkilötyövuoden uudelleen kohdentamisesta yhdyskuntatekniikkaan.

Kaavoitus

Luottamuselin: Kaavoituslautakunta

Vastuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	91 609	98 000	98 000	98 000	98 000	98 000
Henkilöstökulut	-483 838	-559 140	-551 490	-551 430	-568 000	-585 000
Ostopalvelut	-143 824	-235 370	-257 330	-257 330	-265 000	-273 000
Aineet ja tavarat	-445	-3 700	-3 700	-3 700	-3 810	-3 920
Avustukset						
Muut kulut	-27 259	-26 440	-31 380	-31 380	-32 300	-33 200
Toimintakulut	-655 366	-824 650	-843 900	-843 840	-869 110	-895 120
Toimintakate	-563 757	-726 650	-745 900	-745 840	-771 110	-797 120
Muutos TA 2023-TA 2022		28,9 %	2,6 %	0,0 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	2 654					
Sisäiset kulut	-76 737	-74 140	-94 110	-94 110	-96 900	-99 800

Rakentaminen ja ympäristö

Luottamuselin: Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Vastuuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas / Ympäristöpäällikkö Maria Eriksson / Johtava rakennustarkastaja Fredrik Wasström

Toimintakuvaus

Ympäristöyksikkö

Ympäristöyksikkö hoitaa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaisia tehtäviä ja ympäristönsuojelua koskevien erillislakien (mm. ympäristönsuojelulaki, jätelaki, vesilaki, luonnonsuojelulaki, maa-aineslaki, vesihuoltolaki, maankäyttö- ja rakennuslaki, maastoliikennelaki) mukaisia tehtäviä. Ympäristönsuojeluviranomainen myöntää luvat (ympäristö- ja maa-ainesluvut), rekisteröi toimintoja (esim. polttoaineen jakeluasemat, asfalttiasemat, energiantuotantolaitokset), käsittelee ilmoituksia (esim. meluilmoitukset ja valitukset) ja päättää talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeamisesta, valvoo monenlaisia toimintoja (tuotantolaitokset, eläinsuojat, polttoaineen jakeluasemat, louhokset, jätteiden käsittely jne.). Ympäristönsuojeluviranomainen antaa myös lausuntoja suunnitelmista, rakennus- ja toimenpideluvista, poikkeusluvista, ympäristöluvista ym.

Neuvonta, ympäristön tilan seuranta sekä ympäristönsuojelun edistäminen ja kehittäminen ovat keskeisiä tehtäviä. Ympäristöviranomainen toimii yhteistyössä myös muiden tahojen, kuten ELY-keskuksen, pelastuslaitoksen, Eteläkärjen ympäristöterveyden, poliisin, Uudenmaan jätelautakunnan, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ym. kanssa.

Rakennusvalvonta

Yksikkö hoitaa rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Rakennusvalvontayksikön toimintaan kuuluu neuvonta ja valvonta rakentamisen ohjaamiseksi voimassa olevien kaavojen ja rakennusjärjestyksen mukaan. Se vastaa mm. rakennuslupien asianmukaisesta käsittelystä, toimenpideluvista, ilmoitusasioista sekä rakennusasioita koskevista lausunnoista. Rakennusvalvonta suorittaa katselmuksia myönnettyjen päätösten mukaisesti koko Raaseporissa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Ympäristöyksikkö

Tavoitteena on terveellisen, viihtyisän ja virikkeellisen sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristön turvaaminen kunnan asukkaille. Ympäristöyksikkö panostaa kaupungin strategian mukaisesti kestävä kehityksen edistämiseen yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen kanssa. Tämä toteutetaan muun muassa antamalla lausuntoja kaavoitus- ja rakennusvalvonta-asioissa, jotta ympäristönäkökulmat otetaan niissä riittävässä määrin huomioon.

Ympäristötoimisto toimii monimuotoisuuden huomioimiseksi ja edistämiseksi muun muassa osallistamalla kuntien väliseen Luontokunnat-yhteistyöverkoston. Tammisaaren Hagalundin ja Gåsörenin laidunten kunnostamista suunnitellaan vuodelle 2023 valtiollisen Kunta-Helmi-ohjelman avustuksen puitteissa. Ympäristötoimisto toimii myös yhteistyökumppanina (tiedotus, koordinointi) haitallisten vieraslajien torjuntaan liittyvissä asioissa Raaseporissa.

Pääpaino on valvonnassa, ehkäisevässä toiminnassa ja lupakäsittelyssä. Valvonta on riskiperusteista, ja sitä tehdään valvontasuunnitelman mukaisesti. Ympäristönsuojelulain, jätelain ja ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisista suunnitelluista tarkastuksista ja raporttien tarkastamisesta peritään maksuja. Ympäristö- ja maa-aineslupahakemukset käsitellään 6 kuukauden kuluessa täydellisestä hakemuksesta. Toimintojen rekisteröinnit käsitellään 90 päivän kuluessa. Meluilmoitus käsitellään 30 päivän kuluessa. Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmiä koskevat kysymykset tulevat kuormittamaan yksikköä merkittävästi, koska vanhojen jätevesijärjestelmien uusiminen umpeutui 31.10.2019. Nykyisillä resursseilla jätevesijärjestelmiä ei voida valvoa tarvittavassa laajuudessa.

Roskaantuneiden alueiden tarkastukset ja niihin liittyvät siivouskehotukset ovat suhteellisen aikaa vieviä. Vaikeat tapaukset ja pohjavesialueet ovat etusijalla.

Rakentaminen ja ympäristö

Luottamuselin: Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Vastuuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas / Ympäristöpäällikkö Maria Eriksson / Johtava rakennustarkastaja Fredrik Wasström

Venesatamien jätehuollon valvonta vaatii työpanosta myös vuonna 2023 johtuen lakimuutoksesta vuonna 2021.

Raaseporin joki -hanke on osa ympäristöministeriön vesiensuojelun tehostamisohjelmaa. Hanke alkoi vuonna 2018. Hanke on saanut lisää ulkopuolista rahoitusta, vuosille 2022–2023 Uudenmaan ELY-keskukselta yhteensä 244 000 euroa, ja jatkuu käytännön toimin. Tarkoituksena on parantaa Barösundin rannikkovesialuetta, joka kuuluu maan huonoimmassa kunnossa oleviin merialueisiin.

Kaupunki hakee rahoitusta Snappertunan sisäsaariston hankkeen laajentamiseen vuosille 2023–2025.

Kaupunki osallistuu Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n hajajätevesihankkeeseen vuonna 2023 sekä vesienhoitovisioon ja strategiaan vuosina 2023–2028 rannikkovesien ennallistamiseksi yhdessä muiden kuntien kanssa. Raaseporissa Dragsviksfjärden on pilottialue, jossa kunnostustöitä tehdään.

Jatkuvat lainsäädännön muutokset ja digitalisaation vaatimukset edellyttävät merkittävää työpanosta ja koulutusta.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tavoitteena on, kaupungin strategian mukaisesti, ylläpitää oikein resursoitua ja joustavaa lupakäsittelyä, jonka käsittelyajat ovat lyhyet. Uusi rakennusjärjestys on vuoden 2018 saanut lain voiman. Se mahdollistaa entistä yksinkertaisemman lupakäsittelyn. Maankäyttö- ja rakennuslakia tullaan lähivuosina päivittämään/uudistamaan. Rakennusjärjestyksen uudistaminen tulee toteuttaa vasta uuden maankäyttö- ja rakennuslain astuttua voimaan.

Lupa-asioiden määrä on koronapandemian myötä kasvanut merkittävästi vuonna 2021 ja 2020. Tämä on pidentänyt käsittelyaikoja. Maailmantilanteen muutokset ovat aiheuttaneet materiaalikustannusten nousua, korkojen nousua sekä energiakriisiä. Tämä johti siihen, että lupahakemukset alkoivat vähentyä vuonna 2022, mikä todennäköisesti jatkuu myös vuonna 2023. Koronapandemian aikana myönnetyt rakennusluvut ovat nyt rakentamisvaiheessa, mikä lisää valvontaan liittyvää työtä.

Rakennusvalvontaviranomainen vähentää myös vuonna 2023 rakennuspaikkakohtaisia katselmustoimituksia lupa-asioiden käsittelyn priorisoimiseksi. Luvaton rakentaminen vie myös enemmän rakennusvalvojien aikaa kuin aikaisemmin. Lisäksi kaupunginhallitus on 2.3.2020 §:n 79 mukaisesti päättänyt antaa ympäristö- ja rakennuslautakunnalle tehtäväksi toteuttaa toimitetun aineiston perusteella ja maastokäyntien kautta kiinteistöverotietojen tarkastushanke olemassa olevilla henkilöstöresursseilla. Tämä on suuri hanke, joka vaatii paljon resursseja, eikä sitä voida toteuttaa pelkästään olemassa olevilla henkilöstöresursseilla. Rakennusvalvonta on viime vuosina kamppailut henkilöstöpulan ja pitkien käsittelyaikojen kanssa. Kaupunginhallitus päättää kiinteistöverohankkeen mahdollisista lisäresursseista.

Vuonna 2023 yksikkö panostaa edelleen henkilöstön kouluttamiseen, minkä lisäksi rakennusvalvonta jatkaa arkistoasiakirjojen skannausta. Vuoden 2023 talousarviossa on varattu määräraha rakennusvalvonnan vanhojen rakennuslupien/lupa-asiakirjojen digitalisaatiotyöhön, jonka tulee jatkua vuonna 2024.

Raasepori on liittynyt rakennusvalvontatoimistojen yhteiseen Topten-yhteistyöfoorumiin, joka valmistele rakennuslainsäädännön yhteisiä tulkintoja ja käytäntöjä.

Rakennusvalvonta ja ympäristötoimisto toimivat tiiviissä yhteistyössä muun teknisen toimen kanssa ja koko toimiala pyrkii siten hyödyntämään osastojen välistä synergiaa.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Ympäristöyksikkö

Kuntien rooli eri kasvien ja eläinten elinympäristöjen vähenemisen ja häviämisen torjunnassa kasvaa. Kestävää kehitystä ja biologista monimuotoisuutta painotetaan entistä enemmän. Pohjavesialueiden ja ranta-alueiden jätevesien

Rakentaminen ja ympäristö

Luottamuselin: Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Vastuuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas / Ympäristöpäällikkö Maria Eriksson / Johtava rakennustarkastaja Fredrik Wasström

seuranta painotetaan entistä enemmän tavoitteena veden laadun parantaminen. Suuret lainsäädännön ja valtion ympäristöhallinnon muutokset asettavat vaatimuksia toiminnan ja henkilöstön osaamisen kehittämiseksi.

Rakennusvalvonta

Strategian mukaan lupien käsittelyn tulee olla sujuvaa, mikä tarkoittaa mm. riittäviä resursseja, panostusta koulutukseen sekä toimialan sisäistä yhteistyötä. Delegointien tulee olla tarkoituksenmukaisia lyhyen käsittelyajan/valitusajan vuoksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen asettaa uusia vaatimuksia sekä toiminnan että henkilöstön osaamisen kehittämiseksi. Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksista riippuen tämä voi johtaa rakennusjärjestyksen uudistamistarpeeseen.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Parantunut palvelutaso	Ympäristöyksikkö Ympäristöluvut ja maa-ainesluvut käsitellään viivytystä	Lupa myönnetään 6 kuukauden kuluessa täydellisestä hakemuksesta
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Tarkoituksena on parantaa Raaseporin joen ulkopuolista merialuetta (Barösundin rannikkovesialue), joka kuuluu maan huonoimmassa kunnossa oleviin merialueisiin. Osallistuminen Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n vesienhoitovisioon ja strategiaan vuosina 2023–2028 rannikkovesien ennallistamiseksi yhdessä muiden kuntien kanssa.	Vähennetään Raaseporin joen ja Dragsviksfjärdenin edustalla sijaitsevaa merialuetta kuormittavien ravinteiden määrää.
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Laidunmaa perustetaan Hagalundin luonnonsuojelualueille ja Gåsöreniin HELMI-elinympäristöohjelman rahoituksella.	Uhanalaiset biotoopit kunnostetaan. Kahlaajalinnut ja hyönteiset lisääntyvät Hagalundissa ja Gåsörenissä.
	Parantunut palvelutaso	Rakennusvalvonta Rakennusluvut, toimenpideluvat sekä ilmoitusasiat käsitellään viivytystä.	Rakennusluvut ja toimenpideluvat käsitellään kuuden viikon kuluessa täydellisen hakemuksen saapumisesta.
	Järkevä digitalisaatio	Rakennusvalvonnan arkistojen skannausta jatketaan.	Rakennusvalvonnan paperiarkiston digitalisaation aloittaminen.
	Vastuullinen talous	Kiinteistöverotietojen tarkastushanke Hanke toteutetaan yhdessä mittauksen kanssa	Hankkeen käynnistäminen hankesuunnitelman laatimisella sekä perustutkimusten ja lähtötietojen valmistelevilla töillä.
	Parantunut palvelutaso	Toptenin tulkintojen soveltaminen laajemmin	Selkeämmät tulkinnat
	Parantunut palvelutaso	Yhteistyön parantaminen tilahallinnon kanssa.	Tilahallinnon täydelliset asiakirjat lupahakemusten yhteydessä.

Rakentaminen ja ympäristö

Luottamuselin: Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Vastuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas / Ympäristöpäällikkö Maria Eriksson / Johtava rakennustarkastaja Fredrik Wasström

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Tarkoituksena on parantaa Raaseporin joen ulkopuolista merialuetta (Barösundin rannikkovesialue), joka kuuluu maan huonoimmassa kunnossa oleviin merialueisiin. Osallistuminen Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n vesienhoitovisioon ja strategiaan vuosina 2023–2028 rannikkovesien ennallistamiseksi yhdessä muiden kuntien kanssa.	Vähennetään Raaseporin joen ja Dragsviksfjärdenin edustalla sijaitsevaa merialuetta kuormittavien ravinteiden määrää.
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Laidunmaa perustetaan Hagalundin luonnonsuojelualueille ja Gåsöreniin HELMI-elinympäristöohjelman rahoituksella.	Uhanalaiset biotoopit kunnostetaan. Kahlaajalinnut ja hyönteiset lisääntyvät Hagalundissa ja Gåsörenissä.
	Järkevä digitalisaatio	Rakennusvalvonnan arkistojen skannaus jatkuu.	Rakennusvalvonnan paperiarkisto digitalisoidaan.
	Vastuullinen talous	Kiinteistöverotietojen tarkastushanke	Hanke etenee käytettävissä olevien henkilöresurssien mukaisesti.

Rakentaminen ja ympäristö

Luottamuselin: Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Vastuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas / Ympäristöpäällikkö Maria Eriksson / Johtava rakennustarkastaja Fredrik Wasström

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Rakennusvalvonta						
Myönnettyjä rakennuslupia	415	320	300	300	300	300
Bruttokustannukset/myön.rakennuslupa	1 440,63	2 127,28	2 664,00	2 664,00	2 812,59	2 614,06
Bruttokustannukset/asukas	21,76	24,58	29,18	29,18	30,81	28,63
Toimenpidelupia	311	320	270	270	270	270
Ilmoitukset	326	250	200	200	200	200
Suoritettut katselmukset	711	670	670	670	670	670
Ympäristöyksikkö						
Ympäristölupatarkastukset	15	10	10	10	10	10
Maa-aineslupatarkastukset	14	10	10	10	10	10
Jätelain mukaiset tarkastukset	15	30	15	15	15	15
Muut ympäristötarkastukset	56	50	50	50	50	50
Ympäristötarkastukset, yhteensä	100	100	85	85	85	85
Käsitellyt maisematyöluvat	32	15	15	15	15	15
Lausunnot	112	90	90	90	90	90
Päätökset ja rekisteröinnit	63	30	30	30	30	30
Lausunnot ja päätökset, yhteensä	175	120	120	120	120	120
Käsitellyt ilmoitukset	100	0	0	0	0	0
Asiantuntijapalvelut*	0	350	350	350	350	350

*neuvonta, käsitellyt ilmoitukset ja raportit

Henkilötyövuodet

31.12	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rakennusvalvonta**	7,50	7,50	8,00	8,25	8,25	8,25
Ympäristöhuolto*	6,25	6,05	6,25	6,50	6,50	6,50
Yhteensä	13,75	13,55	14,25	14,75	14,75	14,75

*2021 6,05: 4,80 henkilötyövuotta ympäristötoimisto, 1 henkilötyövuosi Raaseporin joki, 0,25 henkilötyövuotta puisto-osasto (puunkaadot).

*2022 6,25: 5 henkilötyövuotta ympäristötoimisto, 1 henkilötyövuosi Raaseporin joki, 0,25 henkilötyövuotta puisto-osasto (puunkaadot).

** Rakennusvalvonnan 0,5 henkilötyövuoden muutos 2022 johtuu osaston sisäisestä tarkistuksesta.

Rakentaminen ja ympäristö

Luottamuselin: Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Vastuhenkilö: Kaupunginarkkitehti Johanna Backas / Ympäristöpäällikkö Maria Eriksson / Johtava rakennustarkastaja Fredrik Wasström

Käyttötalous €

	TP 2021	TA 2022 muutoksin	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Toimintatuotot	847 483	732 070	737 150	737 150	737 150	737 150
Henkilöstökulut	-826 748	-902 840	-948 300	-948 320	-976 750	-1 006 050
Ostopalvelut	-301 521	-294 330	-390 660	-400 660	-418 400	-351 000
Aineet ja tavarat	-11 560	-42 800	-42 800	-42 800	-44 080	-45 400
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	-53 180	-55 140	-76 250	-76 250	-78 500	-80 800
Toimintakulut	-1 193 008	-1 295 110	-1 458 010	-1 468 030	-1 517 730	-1 483 250
Toimintakate	-345 525	-563 040	-720 860	-730 880	-780 580	-746 100
Muutos TA 2023-TA 2022		63,0 %	28,0 %	1,4 %		
Mistä:						
Sisäiset tuotot	12 916					
Sisäiset kulut	-99 544	-96 670	-126 630	-126 630	-130 400	-134 300

Jätelautakunta

Luottamuselin: Uudenmaan jätelautakunta

Vastuuhenkilö: Jäteasiainpäällikkö Christine Perjala

Toimintakuvaus

Uudenmaan jätelautakunta on kahdentoista kunnan (Askola, Hanko, Inkoo, Karkkila, Lohja, Loviisa, Pornainen, Porvoo, Raasepori, Sipoo, Siuntio ja Vihti) yhteislautakunta, jonka vastuulla on jätehuoltoon liittyvät viranomaistehtävät jäsenkuntien alueella. Uudenmaan jätekäsittely toimii tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta vastaa yli 228 000 asukkaan jätehuollosta Länsi- ja Itä-Uudellamaalla. Jätelautakunnan kaikki kustannukset katetaan sillä perusmaksulla, jonka kunnallinen jäteyrittäjä Rosk'n Roll Oy perii. Jätelautakunnan toiminnasta ei tule kustannuksia Raaseporin kaupungille.

Lautakunta laatii alueelleen jätehuoltomääräykset, antaa jätelakiin ja jätehuoltomääräyksiin perustuvia yleisiä määräyksiä ja hyväksyy kotitalouksien jätehuoltotaksan ja maksut ja antaa jätehuoltoon liittyviä lausuntoja muille viranomaisille. Jätelautakunta huolehtii ja päättää jätehuollon viranomaistehtävistä, jotka jätelain mukaan kuuluvat kunnille ja jotka kunnat ovat antaneet jätelautakunnalle hoidettavaksi. Jätelautakunta valvoo päätöstensä noudattamista ja jätehuollon toimivuutta. Toiminta tapahtuu läheisessä yhteistyössä jäteyrittäjä Rosk'n Roll Oy Ab:n ja kuntien ympäristönsuojeluyksiköiden kanssa.

Raaseporin kaupunki toimii jätelautakunnan isäntäkuntana, toiminta on määritelty sopimuksessa yhteisestä jätelautakunnasta. Henkilökunnan sijoitus on sekä läntisellä että itäisellä Uudellamaalla ja koostuu viidestä virkamiehestä ja kolmesta toimesta.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Tärkeimpänä tavoitteena on, että Uudenmaan jätehuolto toimii tarkoituksenmukaisesti.

Jätelain tarkoituksena on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyttä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista. Jäteyhtiön toiminnalle on laskettu hiilijalanjälki vuoden 2021 osalta. Laskenta osoittaa, että toimivalla jätehuollolla torjutaan merkittävästi ilmastopäästöjä. Jäteyhtiön toiminnan nettohiilijalanjälki on laskelman perusteella negatiivinen tarkoittaen, että jäteyhtiön jätehuollosta on ympäristölle enemmän hyötyä, kuin jätteenkäsittelystä ja -kuljetuksista aiheutuu haittaa. Jätteiden lajittelulla ja erilliskeräyksellä edistetään kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyttä sekä vähennetään jätteen määrää. Jätehuoltoviranomainen ja jäteyhtiö on päättänyt asettaa jätelainsäädäntöä laajemmat erilliskeräysvelvoitteet Uudenmaan jätelautakunnan alueella, koska haluamme olla edelläkävijöitä tärkeässä ympäristö- ja ilmastotyössä. Jätehuoltoviranomaisen tavoitteena ja tehtävänä vuoden 2023 aikana on jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisten erilliskeräysvelvoitteiden noudattamisen seuranta ja valvonta. Velvoitteiden saattaminen jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaisiksi tulee lisäämään huomattavasti jätehuoltoviranomaisen työmäärää, sillä muutokset koskevat monia taloyhtiötä ja kotitaloutta. Jätehuoltoviranomainen joutuu olemaan yhteydessä ja kehottamaan niitä, jotka eivät noudata jätelakia tai jätehuoltomääräyksiä. Kehotettavia kohteita tulee olemaan satoja.

Kyselyn lähettäminen niille kiinteistöille, joiden jätevesijärjestelmien tyhjennyksistä jätehuoltoviranomaisella ei ole mitään merkintää jätevesilietteiden kuljetusrekisterissä tulee olemaan toinen hyvin merkittävä tehtävä vuonna 2023. Jäte-laki velvoittaa jätehuoltoviranomaista ylläpitämään kyseistä rekisteriä ja siksi tähän on nyt panostettava. Kyselyiden lähettäminen ja tiedon läpikäyminen ja vieminen rekisteriin vaatii huomattavaa henkilöresursointia. Tiedot puuttuvat yli 50 000 kiinteistön osalta. Uusi lakisääteinen valtakunnallinen sähköisen siirtoasiakirjajärjestelmän käyttöönotto tulee lisäämään jätehuoltoviranomaisen työtä. Mikäli jätevesilietteen kuljetusyrittäjä on täyttänyt puutteelliset tiedot järjestelmään, tulee jätehuoltoviranomaisen ilmoittaa siitä valvontaviranomaiselle, eli elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Jätelaki ja jätehuoltomääräykset velvoittaa myös jätehuoltoviranomaista ylläpitämään rekisteriä kaikista kompostoivista kotitalouksista. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jätehuoltoviranomaisen on todennäköisesti otettava yhteyttä kymmeniin tuhansiin kiinteistönhaltajiin, jotka eivät ole lähettäneet lakisääteistä kompostointi-ilmoitusta. Tiedot saatuaan, on viranomaisen käytävä läpi, käsiteltävä ja tallennettava kompostointitiedot rekisteriin ja tarpeen mukaan tehtävä pistokokein tarkastuksia kiinteistöillä.

Jätelautakunta

Luottamuselin: Uudenmaan jätelautakunta

Vastuuhenkilö: Jäteasiainpäällikkö Christine Perjala

Tämän kaiken lisäksi jätehuoltoviranomainen hoitaa kaikki muut lakisääteiset velvoitteet, joten henkilöresursointiin on panostettava, jotta henkilöstö ei yli kuormitu työmäärien jatkuvasti lisääntyessä.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Jätehuolto on julkinen välttämättömyyspalvelu. Yksi lautakunnan tärkeimmistä toimintatavoitteista on, että jätelain lautakunnalle määräämät tehtävät suoritetaan siten, että jätehuolto toimii lautakunnan alueella. Jätelain mukaan jätehuoltoviranomaisella tulee olemaan merkittävä rooli eri jätelajien uudelleenkäytössä ja kierrättämisessä. Materiaalin kierrätyksen osuudelle laissa asetettujen vaatimusten saavuttamisen seuraaminen asettaa suuria vaatimuksia jätehuoltoviranomaiselle ja edellyttää henkilöstöresursseja.

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Jätelaki ja jätehuoltomääräykset täyttyvät asukkaiden biojätteen ja kierrätyskelpoisen jätteen erilliskeräyksen vaatimuksen osalta.	Jätehuoltomääräysten vaatimusten täyttymiseksi on tehty yhteistyötä jäteyhtiön ja kuntien ympäristönsuojeluyksiköiden kanssa.
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Kuljetusrekisterin luominen lietteen kuljetuksille edistyy.	Tietojen vieminen lietteenkuljetusrekisteriin jatkuu niillä tiedoilla, jotka ovat jätehuollon viranomaisen käytössä.
	Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön vaaliminen	Kompostointi-ilmoitukset saadaan vietyä rekisteriin.	Ilmoitusten käsittelyaika ja vienti rekisteriin on enintään 1 kuukausi.

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Parantunut palvelutaso	Uudenmaan jätelautakunnan alueen 12 kunnan jätekesittely toimii tarkoituksenmukaisella tavalla.	Jätteenkäsittely hoidetaan noudattamalla jätehuoltomääräyksiä sekä muita toiminnalle asetettuja vaatimuksia.

Toimintakuvaus

Raaseporin Vesi tuottaa vesihuoltopalveluja Raaseporin asukkaille ja yrityksille. Valtuuston hyväksymällä toiminta-alueella on noin 6 800 kiinteistöä, jotka on liitetty vesihuoltoon. Toiminta rahoitetaan kokonaan asiakkaiden maksuilla.

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2023

Toiminnan strategioita ovat korkea toimintavarmuus, vakaa talous, osaava ja motivoitunut henkilöstö sekä hyvä palvelu. Tavoitteena on ylläpitää jaettava veden, jätevesien käsittelyn ja palvelun korkeaa tasoa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Vuonna 2023 aloitetaan vuoden 2022 aikana valmistuneen pitkän aikavälin saneerausohjelman toteuttaminen ja lisätään vanhojen johtojen saneerausta saneerausvelan vähentämiseksi. Aloitamme myös Raaseporin Veden toiminta-alueen päivityksen. Karjaan–Pohjan puhdistamon prosessihallin katolle investoidaan aurinkopaneeliin. Tämä investointi on askel uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi. Jätevesipumppuasemien täydentämiseen on varattu määräraha pumppuasemien kaukovalvonnan laajentamiseen sekä Pursitien pumppuaseman saneerauksen suunnitteluun. Koivuniemen vedenottamon saneeraus on suunniteltu vuoden 2022 aikana, ja saneeraus aloitetaan vuonna 2023. Henkilöstön osalta pääpaino on työprosessien ja koulutuksen kehittämisessä. Parannamme asiakaspalvelua kehittämällä verkkosivuja ja digitaalisia palveluita.

- Kansalaiskeskustelu kuntalaisten kanssa kaikessa toiminnassa
- Henkilöstön työhyvinvointi keskiössä
- Hyvän työnantajamaineen edistäminen

Toiminnan tavoitteet, painopisteet ja keskeiset muutokset 2024–2025

Tavoitteena on ylläpitää jaettava veden, jätevesien käsittelyn ja palvelun korkeaa tasoa vuosina 2024–2025 mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tähän pyrimme panostamalla toiminnan strategia-alueisiin: korkeaan toimintavarmuuteen, vakaaseen talouteen, osaavaan ja hyvinvoivaan henkilöstöön sekä hyvään palveluun. Raaseporin Veden toiminta-alueen päivittäminen valmistuu vuonna 2024. Lisäksi selvitämme erilaisia mahdollisuuksia vähentää sähkönkulutusta. Pyrimme aktiivisesti vähentämään vuotojen määrää noudattamalla pitkän aikavälin saneerausohjelmaa ja lisäämällä johtoverkon saneerausta. Pohjan vesitornin saneeraus toteutetaan myös vuosina 2024–2025. Henkilöstön osaamista ja motivaatiota ylläpidetään koulutuksella ja aktiivisella henkilöstöpolitiikalla. Digitaalisten palveluiden kehittämistä jatketaan.

- Henkilöstön työhyvinvointi keskiössä
- Hyvän työnantajamaineen edistäminen

Sitovat tavoitteet 2023

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka, hyvä veden laatu	Korkea toimintavarmuus Vedenhankinta, vedenjakelu ja viemärien johtaminen, jätevesien käsittely	Veden laatua valvotaan viranomaisten hyväksymän ohjelman mukaisesti Raaseporin Veden toiminta-alueen päivitys on aloitettu Karjaan–Pohjan puhdistamon kattoon asennettu aurinkopaneelit Koivuniemen vedenottamon saneeraus on aloitettu
	Vastuullinen talous	Vakaa talous	Tehokas talousarvioseuranta Parannettu riskienhallinta, WSP:n ja SSP:n mukaiset toimenpiteet
	Hyvinvoiva henkilöstö, tietoon perustuva johtaminen	Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Osallistuminen asiaankuuluviin koulutuksiin Työprosessit vahvistetaan kirjallisesti

Luottamuselin: Raaseporin Vesi -liikelaitoksen johtokunta
Vastuuhenkilö: Vesilaitoksen johtaja Klara Eklund

KÄYTTÖTALOUS

	Järkevä digitalisaatio, parannettu palvelutaso	Hyvä palvelu	Digitaalisten palveluiden kehittäminen (digitaalinen liittymissopimuslomake) Internet-sivujen kehittämisen jatkaminen Vedenjakelun suunnittelemattomien katkosten seuranta
--	---	---------------------	--

Sitovat tavoitteet 2024–2025

	Strategiset tavoitteet	Toimintatavoitteet	Tavoiteltu taso / Mittarit
	Vastuullinen investointi- ja omistajapolitiikka, hyvä veden laatu	Korkea toimintavarmuus Vedenhankinta, vedenjakelu ja viemärien johtaminen, jätevesien käsittely	Veden laatua valvotaan viranomaisten hyväksymän ohjelman mukaisesti Raaseporin Veden toiminta-alueen päivitys on saatu valmiiksi ja alue on määritelty. Pohjan vesitornin saneeraus tehty Olemassa olevien putkien saneeraus vahvistetun saneerausohjelman mukaisesti
	Vastuullinen talous	Vakaa talous	Tehokas talousarvioseuranta Sähkönkulutuksen vähentäminen Vuotomäärän vähentäminen
	Hyvinvoiva henkilöstö, tietoon perustuva johtaminen	Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Osallistuminen asiaankuuluviin koulutuksiin Työprosessit vahvistetaan kirjallisesti
	Järkevä digitalisaatio, parannettu palvelutaso	Hyvä palvelu	Digitaalisten palveluiden kehittäminen Vedenjakelun suunnittelemattomien katkosten seuranta Asiakaskyselyn toteuttaminen

Muut tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024	2025
Suoritteet						
Liittymiä kpl	6 796	6 805	6 815	6 815	6 820	6 815
Myyty vesimäärä m ³	1 370 635	1 300 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000
Myyty jätevesimäärä m ³	1 283 305	1 230 000	1 270 000	1 270 000	1 270 000	1 270 000
Vesijohtoa km	403	405	406	406	407	408
Viemärijohtoa km	425	427	428	428	429	430
Hulevesiviemärijohtoa km	148	0	151	151	152	153
Vedenottamoita kpl	12	12	12	12	12	12
Jätevesipumppaamoita kpl	146	146	147	147	147	147
Jätevedenpuhdistamoja kpl	3	3	3	3	3	3
Sitovat mittarit						
Menot €/m ³ vesi	2,39	2,66	2,67	2,67	2,69	2,66
Tulot €/m ³ vesi	4,56	4,92	4,86	4,86	4,87	4,88

Luottamuselin: Raaseporin Vesi -liikelaitoksen johtokunta
Vastuhenkilö: Vesilaitoksen johtaja Klara Eklund

KÄYTTÖTALOUS

Henkilötyövuodet

HENKILÖTYÖVUODET 31.12	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Henkilötyövuodet	21,0	20,0	20,0	21,0	21,0	21,0
Henkilötyövuodet kaikkiaan	21,0	20,0	20,0	21,0	21,0	21,0

Käyttötalous €

YHTEENVETO €	TP 2021	TA 2022	Ehdotus 2023	TA 2023	TA-suunnitelma 2024 2025	
Tuotot						
Myyntituotot	6 149 532	6 310 100	6 468 000	6 468 000	6 480 000	6 500 000
Muut tuotot	105 455	89 400	97 100	97 100	95 000	95 000
Tuotot yhteensä	6 254 987	6 399 500	6 565 100	6 565 100	6 575 000	6 595 000
Muutos (TA 2023 vs TA 2022)		2,3 %	2,6 %	0,0 %		
Kulut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-792 987	-828 100	-867 100	-867 100	-870 000	-850 000
Palvelujen ostot	-1 197 448	-1 251 730	-1 302 350	-1 302 350	-1 300 000	-1 250 000
Palkat ja palkkiot	-968 716	-1 005 000	-1 069 200	-1 069 200	-1 080 000	-1 100 000
Henkilöstösivukulut	-231 376	-248 170	-256 800	-256 730	-260 000	-260 000
Poistot ja arvonalennukset	-1 452 961	-1 612 500	-1 653 500	-1 653 500	-1 710 000	-1 770 000
Muut liiketoiminnankulut	-84 856	-122 500	-122 250	-122 250	-130 000	-133 000
Kulut yhteensä	-4 728 343	-5 068 000	-5 271 200	-5 271 130	-5 350 000	-5 363 000
Muutos (TA 2023 vs TA 2022)		7,2 %	4,0 %	0,0 %		
Liikeylijäämä	1 526 644	1 331 500	1 293 900	1 293 970	1 225 000	1 232 000
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	3 206	3 500	3 500	3 500	3 000	3 000
Kunnalle maksetut korkokulut	-10 529	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	-45 013	-5 000	-74 000	-74 000	-70 000	-55 000
Korvaus peruspääomasta	-949 000	-599 000	0	-599 000	-599 000	-599 000
Muut rahoituskulut	-321	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	524 986	731 000	1 223 400	624 470	559 000	581 000
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
Tilikauden ylijäämä	524 986	731 000	1 223 400	624 470	559 000	581 000
Muutos (TA 2023 vs TA 2022)		39,2 %	67,4 %	-49,0 %		

INVESTOINNIT 2023-2025	Hankkeen kokonaiskustannus	TA 2023		Suunnitelma 2024		Suunnitelma 2025		Talousarvio-Suunnitelma 2023 - 2025
		Yksiköiden ehdotus	Talousarvio	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	
Maa- ja vesialueet, kiinteistöt								
Menot / Maa-alueiden osto		-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-1 500 000
Tulot / Tasearvo maa-alueiden ja rakennusten myynnistä		770 000	770 000	250 000	250 000	250 000	250 000	1 270 000
<small>Vuoden 2023 summa sisältää FAb Karis hyresbostäder - Karjaan vuokra-asunnot KOy:lle siirtyvien vuokratulojen tasearvot</small>								
Netto		270 000	270 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-230 000
Rakennukset								
Katarinaskolan								
<small>Kaupunginhallitus hyväksyi hankesuunnitelman 13.6.2022 § 265. Hankesuunnitelmassa saaneeraus- kustannukseksi on arvioitu 12,8 miljoonaa euroa. Määräraha käytetään jatkosuunnitteluun ja rakennustöiden aloittamiseen keväällä 2023 (kevätlukukauden päättymisen jälkeen). Nykyinen liikuntasali puretaan jos mahdollista saneerauksen yhteydessä, ja sen tilalle rakennetaan uusi liikuntasali, joka on riittävän suuri erilaisten palloilulajien ja muiden urheilutoiminnan harjoittamiseen. Hallin on oltava sisämitoitetaan vähintään 23x43 m. Hankkeen kustannus tarkentuu talousarviokäsittelyn jatkamisen aikana.</small>								
Menot	-13 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-6 800 000	-6 800 000	-2 000 000	-2 000 000	-12 800 000
Arkisto								
<small>Kaupungin arkistot ovat hajallaan useissa eri kiinteistöissä ympäri kaupunkia. Hallintotoiminnan keskittyessä Tammiharjuun arkisto on perusteltua keskittää Tammiharjun alueelle. Tarkoitukseen soveltuva kiinteistö on selvityksen mukaan kaupungintalon kellarikerros tai vaihtoehtoisesti uudisrakennus. Selvitys on osoittanut, että J-talo (Kosthälli) ei sovellu arkistokäyttöön. Saneeraus ehdotetaan toteutettavan vuosina 2024-2025 selvityksen ja vahvistetun kustannusarvion mukaisesti.</small>								
Menot	-1 550 000	0	0	-750 000	-750 000	-750 000	-750 000	-1 500 000
Palveluverkkoselvitys, vaihe 2 - Pohjan/Fiskarin alueen palveluverkkorakenne sekä Västerbyn ja Österbyn kouluverkko								
<small>Kaupunki selvittää palvelun tarpeen Pohjan/Fiskarin alueella. Selvitystyöhön on varattu 200 000 euroa vuodelle 2023. Sivistyslautakunnan lausunnon 27.9.2022 § 111 mukaisesti vuodelle 2023 varataan 50 000 euron suunnittelumääräraha Västerbyn ja Österbyn kouluverkolle. Tehdään selvitys, joka kattaa sekä uuden päiväkodin tarpeen että Österby skolan laajentamisen/saneerauksen. Jatkotoimenpiteet ja lopulliset kustannukset tarkennetaan palveluverkkoselvityksen päivityksen yhteydessä.</small>								
Menot		-250 000	-250 000	0	0	0	0	-250 000
Palveluverkkoselvitys, vaihe 3								
<small>Tenholan alueen palveluverkon päivittäminen; toimenpiteet tarkentuvat palveluverkkoselvityksen päivittämisen yhteydessä 2022-2023. Palveluverkon priorisointi erillisen päätöksen mukaan. Ns. sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen toteutetaan vuosina 2023-2025 (kiinteistöjen hyvinvointialueelle luovuttamisen siirtymäaika). Myös tulevat koulujen saneeraukset huomioidaan palveluverkkoselvityksen päivittämisen yhteydessä. Esim. erityisryhmille tarkoitettujen vuokra-asuntojen tarveselvitys aloitetaan vuonna 2023 osana palveluverkkoselvitystä. Jatkotoimenpiteet ja lopulliset kustannukset tarkennetaan palveluverkkoselvityksen päivityksen yhteydessä.</small>								
Menot	0	0	0	-350 000	-350 000	0	0	-350 000
Tenholan paloasema								
<small>Laajennuksen kustannukseksi arvioidaan 1,81 miljoonaa euroa, ja kaupunginhallitus käsitteli tarkistetun talousarvion 13.6. 2022 §:ssä 240. Rakentaminen tapahtuu vuosina 2022-2023. Suunnittelu on tehty vuosina 2021-2022, ja paloasema toteutetaan tiivissä yhteistyössä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa. Rakentaminen aloitetaan elokuussa 2022. Palosuojelurahasto myönsi hankkeelle 210 000 euron tuen, joka maksetaan vuonna 2023.</small>								
Menot	-1 810 000	-960 000	-960 000	0	0	0	0	-960 000

INVESTOINNIT 2023-2025	Hankkeen kokonaiskustannus	TA 2023		Suunnitelma 2024		Suunnitelma 2025		Talousarvio-Suunnitelma 2023 - 2025
		Yksiköiden ehdotus	Talousarvio	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	
Uusi päiväkotiki Karjaalla Sivistyslautakunnan lausunnon 5.10.2021 § 142 mukaisesti esitetään suunnittelumäärärahaa uuden päiväkodin rakentamiseen Karjaalle vuosina 2022-2023. Päivähoitopaikkojen tarve Karjaan alueella on suuri ja osa päiväkotirakennuksista alkaa olla elinkaarensa lopussa. Uutta päiväkotia käsitellään osana vuosina 2022-2023 tehtävää palveluverkon päivitystä. Päiväkodin hankesuunnitelma laaditaan vuoden 2023 aikana. Sivistyslautakunta on 27.9.2022 § 111 esittänyt investointimäärärahaa Karjaan uuden päiväkodin rakentamisen suunnittelua ja käynnistämistä varten. Jatkotoimenpiteet ja lopulliset kustannukset tarkennetaan palveluverkkoselvityksen päivityksen yhteydessä.								
Menot	0	-250 000	-250 000	0	0	0	0	-250 000
Uimahalli Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ehdotuksen mukaisesti uimahallin kuntokartoitus aloitettiin vuonna 2019. Uima-altaiden betonirakenteiden kuntotarkastus tehtiin vuonna 2021. Kuntotarkastuksen tulosten perusteella vuodelle 2024 ehdotetaan 0,8 miljoonan euron määrärahaa. Määräraha kattaa ainoastaan uima-altaiden teknisen saneerauksen. Hankesuunnitelma laaditaan syksyn 2022 aikana, jotta se voidaan huomioida kauden 2024-2026 talousarviovalmistelussa.								
Menot	-850 000	0	0	-800 000	-800 000	0	0	-800 000
Seminarieiskolan Seminarieiskolan saneerauksen valmistelu alkaa vuonna 2025. Jatkotoimenpiteet ja lopulliset kustannukset tarkennetaan palveluverkkoselvityksen päivityksen yhteydessä.								
Menot	-7 200 000	0	0	0	0	-200 000	-200 000	-200 000
Ruokahuolto selvitys Kaupunginhallitus päätti 20.8.2018 § 315, että Tammissaaren alueen nykyiset valmistus- ja jakelukeittiot saneerataan ja uudistetaan tulevan 10 vuoden aikana. Nykyisten valmistuskeittioiden saneerauksen ja uudistamisen arvioitu aikataulu on seuraava: Österby skola ja Österbo daghem 2019. Tämän jälkeen Ekenäs högstadieskola 2022-2023, Höjdens skola 2025 (suunnittelu 2024) ja Seminarieiskolan 2026 (suunnittelu 2025). Lisäksi jakelukeittioiden saneeraukset toteutetaan rinnakkain valmistuskeittioiden kanssa niin, että jakelulogistiikka on huomioitu uusittavien valmistuskeittioiden mitoituksessa. Vuodelle 2023 varataan määräraha, joka kattaa Ekenäs högstadiumin valmistuskeittion saneerauksen loppuun saattamisen (kh 9.5.2022 § 161).								
Menot	-4 700 000	-600 000	-600 000	-60 000	-60 000	-700 000	-700 000	-1 360 000
Energiatohokkuustoimenpiteet Energiatohokkuustoimenpiteet valitaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä. Toimenpiteet ovat osa kaupungin energiatohokkuusohjelmaa, jota käsitellään kaupungin Hinku-työryhmässä. Hinku-ryhmä on priorisoinut määrärahaa ja esittää määrärahan kohdentamista seuraaviin hankkeisiin: Aurinkopaneelien asentaminen Höjdens skolaan annettun määrärahan puitteissa.								
Menot		-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-600 000
Peruskorjaukset Eri rakennusten korjaukseen varataan vuosittain korjausmääräraha, joka jaetaan teknisen lautakunnan tekemän erillisen päätöksen mukaan. Yksittäiset yli 200 000 euron hankkeet hyväksyy kaupunginhallitus. Vuodelle 2023 suunniteltavat suuremmat peruskorjaukset perustuvat palveluverkkoselvitykseen, kaupungin kiinteistöstrategiaan sekä rakenne- ja tarveselvityksiin. Tekninen lautakunta hallinnoi määrärahoja käsittelemällä monivuotista työohjelmaa erikseen. Työohjelmaa päivitetään säännöllisesti määrärahan puitteissa vastaamaan korjaustarpeita.								
Menot		-1 200 000	-1 200 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 200 000	-1 200 000	-3 900 000
Rakennukset yhteensä		-7 460 000	-7 460 000	-10 460 000	-10 460 000	-5 050 000	-5 050 000	-22 970 000

INVESTOINNIT 2023-2025	Hankkeen kokonaiskustannus	TA 2023		Suunnitelma 2024		Suunnitelma 2025		Talousarvio-Suunnitelma 2023 - 2025
		Yksiköiden ehdotus	Talousarvio	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	
Infrastruktuuri								
Puistolaitteet ja leikkipuistot								
Määräraha käsittää yleisten alueiden rakenteiden saneerauksen ja uusimisen. Puistoille ja leikkipaikoille on varattu 0,25 miljoonan euron määräraha. Määrärahaan sisältyvät suurimpina yksittäisinä hankkeina Stallörsparkenin uusi WC-rakennus sekä mm. Tammisaaren Hummeldalin uimarannan perusparannus. Lisäksi uudistetaan valaistuspisteitä, kukkaruokkuja, penkkejä ja muita leikki- ja puistovälineitä. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä. Vuoden 2024 investointisuunnitelmaan varataan määräraha Karjaan matkakeskukseen uuteen wc-rakennukseen.								
Menot		-250 000	-250 000	-100 000	-220 000	-100 000	-100 000	-570 000
Vapaa-aikapaikat								
Määräraha käsittää urheilu-, vapaa-aika- ja liikuntapaikat. Vuoden 2023 ajankohtaisia hankkeita ovat Mustion kaukalon uusiminen, Pohjan kirkonkylän kuntoradan parantaminen ja Karjaan tekonurmikentän uusiminen (osa 1, valaistus ja kuivatus). Osa 2, itse tekonurmi, uusitaan vuonna 2024. Västerbyn ulkoilualueen kokonaissuunnitelman laatiminen aloitetaan vuonna 2023. Pohjan skeittipuistohanke ja Västerbyn rullahiihtorata valmistuvat vuoden 2023 aikana. Kaupunginhallitus 3.10.2022 § 370 päätti, että vuoden 2024 investointitalousarvioon varataan määräraha liikuntarajoitteisille sopivan luiskan rakentamiseen Simmikselle. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä sen jälkeen, kun asia on käsitelty kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on antanut lausuntonsa vuosien 2023-2025 investoinneista 31.3.2022 §:ssä 33.								
Menot		-250 000	-350 000	-250 000	-400 000	-200 000	-200 000	-950 000
Tekonurmikenttä Västerbyssä/Österbyssä								
Ehdotetaan, että Västerbyn/Österbyn tekonurmen asentaminen suoritetaan vuosina 2024-2025. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valmistelee asian. Tukihakemus käsitellään valmisteluvaiheessa.								
Menot	-700 000	0	0	-450 000	-450 000	-250 000	-250 000	-700 000
Pienvenesatamat								
Määräraha vuodelle 2023 käsittää lähimpänä Ormnäsin leirintäaluetta sijaitsevan laiturin uusimisen sekä olemassa olevan satamainfrastruktuurin pienet parannukset. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä.								
Menot		-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-450 000
Södra viken, ruoppaus ja satamareunukset								
Aluehallintovirasto on päätöksellään 18.3.2019 100/2019 myöntänyt luvan Södra vikenin kunnostamiseen ja ruoppaukseen. Satamareunusten vahvistaminen ja ruoppaus on aloitettava maaliskuussa 2022 ja sen tulee valmistua viimeistään maaliskuussa 2025, muuten lupa raukeaa. Ruoppaus ja olemassa olevien satamareunusten parantaminen ehdotetaan kolmivuotiseksi hankkeeksi. Vuosi 2022 satamareunusten vahvistaminen, vuosi 2023 satamareunusten vahvistaminen sekä ruoppaus, vuosi 2024 satamareunusten vahvistaminen ja ruoppaaminen jatkuu. Urakan kustannukset tarkentuvat jatkosuunnittelun myötä. Kaupunginhallitus on käsitellyt kokonaistalousarvion kokouksessaan 15.8.2022 § 284. Ruoppausmassojen sijoittamiseen on myönnetty ympäristölupa.								
Menot	-4 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-1 000 000	-1 000 000	0	0	-3 500 000
Stallörinpuisto, suunnitelman toteuttaminen								
Stallörsparkenin kokonaissuunnitelman toteuttamiseksi suunnitellaan erillistä investointimäärärahaa vuosille 2024-2026. Määrärahaan ehdotetaan sisällytettävän muun muassa vierassataman parantaminen, esimerkiksi uusien laitureiden hankinta. Vierassataman suunnitteluun varataan tässä vaiheessa 20 000 euron suunnittelumääräraha käyttötalousarvioon. Investointimäärärahan suuruus selviää, kun asemakaava ja alueen kehittämissuunnitelmat on hyväksytyt.								
Menot								

INVESTOINNIT 2023-2025	Hankkeen kokonaiskustannus	TA 2023		Suunnitelma 2024		Suunnitelma 2025		Talousarvio-Suunnitelma 2023 - 2025
		Yksiköiden ehdotus	Talousarvio	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	
Mustionjoen kalatiet Kaupunginhallitus on 13.9.2021 §:ssä 348 päättänyt, että Raaseporin kaupunki sitoutuu vuosina 2022–2025 (jakso 1) ja 2026-2029 (jakso 2) rahoittamaan Mustionjoen vesistövision kautta kalateiden rakentamista 170 000 eurolla vuodessa (jakso 1) ja 120 000 eurolla vuodessa (jakso 2). Rahoituksen myöntämisen edellytyksenä on, että alueen muut merkittävät kunnat sitoutuvat omalta osaltaan rahoittamaan kokonaisuuden esitetyllä tavalla ja että rahoituksesta tehdään erillinen sopimus kuntien kesken. Investointimäärärahan käyttö voidaan aloittaa, kun kalateiden vesilupa on myönnetty.								
Menot	-2 670 000	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000	-510 000
Liikenneväylät, perusparannukset ja uudisrakentaminen Määräraha käytetään väylien perusparantamiseen, uudisrakentamiseen ja asfaltointiin. Päätavoite on vähentää saneerausvelkaa. Määrärahan jakamiseen laaditaan erillinen työohjelma. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä. Perusparannusmäärärahoista varataan 100 000 euroa jalkakäytäviä varten.								
Menot		-1 700 000	-1 800 000	-1 700 000	-1 700 000	-1 700 000	-1 700 000	-5 200 000
Maasillan silta Karjaan Maasillan silta tarvitsee perusparannusta tulevina vuosina. Toimintavuonna 2021 tehtiin sillan kuntotarkastus ja 1,1 miljoonan euron saneerausmäärärahaa ehdotetaan vuodelle 2023.								
Menot	-1 150 000	-1 100 000	-1 100 000	0	0	0	0	-1 100 000
Uudet asuin- ja teollisuusalueet Asuin- ja teollisuusalueiden laajentaminen tonttien tarpeiden ja kysynnän mukaan. Asuin- ja teollisuusalueiden laajentamiseen varataan 0,3 miljoonan euron määräraha. Ajankohtaisia hankkeita ovat Horsbäckin ja Bäljarsin teollisuusalueet. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä.								
Menot		-300 000	-300 000	-400 000	-400 000	-300 000	-300 000	-1 000 000
Maankäyttösopimukset Hankkeille, joissa kaupunki on solminut maankäyttösopimuksen. Ajankohtaiset hankkeet 2023 ovat Fiskari. Lisäksi varataan määräraha maantien 104 parantamiseen yhteishankkeena ELY-keskuksen ja Fiskars-yhtiön kanssa. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä.								
Menot		-150 000	-150 000	0	0	-350 000	-350 000	-500 000
Hankkeet Vuodelle 2023 ehdotetaan määrärahaa, joka kattaa Pohjan keskustan toimenpiteiden jatkamisen, liikenneturvallisuustoimenpiteet sekä Knipnäs–Estholmenin ulkoilureitin töiden jatkoa. Vuoden 2023 määrärahaa korotetaan, koska ulkoilureitin töitä ei voida toteuttaa suunnitellusti vuonna 2022. Liikenneturvatoimenpiteet tarkoittavat liikenneympäristön parantamista liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti lautakunnan priorisointien mukaan. Määräraha jaetaan teknisen lautakunnan erillisellä päätöksellä.								
Menot		-350 000	-350 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-850 000
Liikennejärjestelyt VT 25 / Leppi Mahdolliset muut parannustoimenpiteet, jotka edellyttävät erillistä kaupungin rahoitusta käsitellään erillisillä päätöksillä. ELY-keskuksen investointisuunnitelma vuosille 2023-2026 kattaa Leksvallin kevyen liikenteen väylän sekä aikulun. Hankkeen suunnitteluun varataan 100 000 euron määräraha.								
Menot		-100 000	-100 000	0	0	-800 000	-800 000	-900 000
Infrastruktuuri yhteensä		-7 020 000	-7 220 000	-4 470 000	-4 740 000	-4 270 000	-4 270 000	-16 230 000

INVESTOINNIT 2023-2025	Hankkeen kokonaiskustannus	TA 2023		Suunnitelma 2024		Suunnitelma 2025		Talousarvio-Suunnitelma 2023 - 2025
		Yksiköiden ehdotus	Talousarvio	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	
Muut investoinnit								
Numeerinen pohjakartta Pohjakartta kaavoitukseen ja maankäyttöön.								
Menot		-60 000	-60 000	0	0	-60 000	-60 000	-120 000
Palveluverkkoselvitys, vaihe 2 - Vanhusten asuminen Tammisaarella Kaupunginhallitus päätti 3.10.2022 § 366 keskeyttää hankinnan budjetoitujen määrärahojen ylittymisen vuoksi. Kaupunginhallitus totesi lisäksi, että tarkoituksena on yhä tehostetun asumisen järjestäminen ikääntyneille Tammisaaren alueella. Kaupunginhallitus päätti palata asiaan vuoden 2023 aikana yhteistyössä hyvinvointialueen, kolmannen sektorin tai muiden toimijoiden kanssa. Raaseporin kaupungin tulee jatkaa neuvotteluja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa siitä, miten Raaseporin ikääntyvien ympärivuorokautisen tehostetun asumisen tarpeeseen vastaetaan tavalla, jossa otetaan huomioon kielikysymykset, Raaseporin laaja alue ja nykyinen kiinteistötilanne.								
Menot		0	0	0	0	0	0	0
Sijoitukset								
Osakkeet ja osuudet Svartå Pensionärsbostäder, Fiskarsin eläkeläistalot, Österby Pensionärsbostäder ja Kiilan rivitalo siirretään valtuuston päätöksellä 6.6.2022 § 60 apporttiamaisuutena FAb Karis hyresbostäder - Karjaan vuokra-asunnot KOy:lle.								
Menot		-690 000	-690 000	0	0	0	0	-690 000
Bruttoinvestoinnit		-15 730 000	-15 930 000	-15 430 000	-15 700 000	-9 880 000	-9 880 000	-41 510 000
Tulot		770 000	770 000	250 000	250 000	250 000	250 000	1 270 000
Nettoinvestoinnit		-14 960 000	-15 160 000	-15 180 000	-15 450 000	-9 630 000	-9 630 000	-40 240 000

INVESTOINNIT 2023-2025	Hankkeen kokonaiskustannus	TA 2023		Suunnitelma 2024		Suunnitelma 2025		Talousarvio-Suunnitelma 2023 - 2025
		Yksiköiden ehdotus	Talousarvio	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	Yksiköiden ehdotus	Suunnitelma	
LIIKELAITOKSET								
Raaseporin Vesi:								
Vedenottamoiden täydennys								
Menot		-280 000	-280 000	-100 000	-100 000	-80 000	-80 000	-460 000
Johtoverkon laajennus asuin- ja teollisuusalueille								
Menot		-130 000	-130 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-430 000
Johtoverkon saneeraus, pintavesijohtojen laajennusrakentaminen								
Menot		-1 200 000	-1 200 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 800 000	-1 800 000	-4 500 000
Viemäripumppuasemien täydennys								
Menot		-35 000	-35 000	-110 000	-110 000	-40 000	-40 000	-185 000
Puhdistuslaitoksien täydennys								
Menot		-120 000	-120 000	-40 000	-40 000	-250 000	-250 000	-410 000
Raaseporin Vesi								
Menot		-1 765 000	-1 765 000	-1 900 000	-1 900 000	-2 320 000	-2 320 000	-5 985 000
Tulot		0	0	0	0	0	0	0
Netto		-1 765 000	-1 765 000	-1 900 000	-1 900 000	-2 320 000	-2 320 000	-5 985 000
Bruttoinvestoinnit sis. Liikelaitokset								
		-17 495 000	-17 695 000	-17 330 000	-17 600 000	-12 200 000	-12 200 000	-47 495 000
Tulot sis. Liikelaitokset								
		770 000	770 000	250 000	250 000	250 000	250 000	1 270 000
Nettoinvestoinnit sis. Liikelaitokset								
		-16 725 000	-16 925 000	-17 080 000	-17 350 000	-11 950 000	-11 950 000	-46 225 000

INVESTOINTIOHJELMA	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Investointiohjelma vuosittain	15,16	15,45	9,63	9,97	11,03	14,97	13,13	8,25	6,21	7,25

RAKENNUKSET

Rakennukset, investoinnit

Katarinaskolan	00	00	00							
Arkisto		00	00							
Pohjan/Fiskarin alueen palveluverkkorakenne sekä Västerbyn ja Österbyn kouluverkko	0	00	00							
Palveluverkkoselvitys, vaihe 3		00								
Tenholan paloasema	00									
Uusi päiväkotiki Karjaalla	0	00	00							
Uimahalli		00								
Simmis (Stallörinpuiston kehittäminen)		0	00	00						
Seminariekolan			0	00	00					
Vuokra-asuntoja erityisryhmille Tammisaarella				0	00	00				
Karjaan Yhteiskoulu, B-rakennus				0	0	00	00			
Ekenäs högstadieskola					0	00	00			
Urheilupaviljonki Tammisaarella							0	00		
Villa Haga								0	00	
Maria-koti									0	00
Ruokahuoltouudistus	00	0	00	00						
Energiatohokkuustoimenpiteet	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Peruskorjaukset	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
RAKENNUKSET Yhteensä	7,46	10,46	5,05	6,00	7,10	11,00	9,20	4,40	2,40	3,40

INFRA

Infrastruktuurin investoinnit

Puistolaitteet ja leikkipuistot	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Vapaa-aika kohteet	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Tekonurmikenttä Västerbyssä/Österbyssä		00	00							
Pienvenesatamat	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Södra viken, ruoppaus ja satamareunukset	00	00								
Stallörinpuisto, suunnitelman toteuttaminen		00	00	00						
Mustionjoen kalatiet	00	00	00	00	00	00	00			
Liikenneväylät, perusrakennukset ja uudisrakentaminen	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Maasillan silta	00									
Uusia asuin- ja teollisuusalueita	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Maankäyttösopimukset	00		00							
Projektit	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Liikennejärjestelyt VT 25	0		00	00	00	00	00	00	00	00
INFRA yhteensä	7,22	4,74	4,27	3,72	3,62	3,72	3,62	3,60	3,50	3,60

MUUT

Muut investoinnit

Maa-alueiden ostot	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Kiinteistömyynti	00	00	00	00	00	00	00	00	00	00
Numeerinen pohjakartta	00		00		00		00		00	
Vanhusten asuminen Tammisaarella	0									
Fab Karis Hyresbostäder - Osakkeita	00									
Muut yhteensä	0,48	0,25	0,31	0,25	0,31	0,25	0,31	0,25	0,31	0,25

0 = Suunnittelu

00 = Toteuttaminen

ULKOINEN Tuloslaskelmaosa

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös	TA 2022	Ennuste	Ehdotus	Talousarvio	Suunn.	Suunn.
sis. liikelait. Raaseporin Vesi	2021	sis. TA-muutokset	30.09.2022	2023	2023	2024	2025
Toimintatulot							
Myytitulot	10 554 066	10 541 960		10 191 590	10 191 590	10 252 210	10 322 550
Maksutulot	9 571 754	9 318 020		2 978 440	2 828 440	2 800 750	2 833 190
Tuet ja avustukset	7 085 738	2 924 440		3 042 300	3 102 300	3 144 730	3 188 440
Muut toimintatulot	8 019 874	6 586 280		7 553 560	7 501 810	7 499 430	7 674 260
Toimintatulot	35 231 432	29 370 700	32 299 670	23 765 890	23 624 140	23 697 120	24 018 440
Valmistus omaan käyttöön	403 374	435 500	343 000	444 500	444 500	456 300	456 300
Toimintamenot							
Henkilöstömenot	-89 558 984	-95 016 410		-58 910 560	-59 380 440	-60 845 510	-62 589 420
Palvelujen ostot	-92 993 733	-96 238 190		-19 549 040	-19 797 270	-19 606 520	-20 023 810
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 773 143	-11 949 140		-9 135 920	-9 149 740	-9 462 690	-9 699 480
Avustukset	-8 931 351	-9 486 490		-5 909 320	-5 964 320	-6 134 030	-6 309 990
Muut toimintamenot	-5 581 635	-6 112 270		-4 993 310	-5 261 310	-5 451 700	-5 552 130
Toimintamenot	-208 838 845	-218 802 500	-219 698 670	-98 498 150	-99 553 080	-101 500 450	-104 174 830
TOIMINTAKATE	-173 204 040	-188 996 300	-187 056 000	-74 287 760	-75 484 440	-77 347 030	-79 700 090
Verotulot	121 432 000	125 663 000	125 663 000	70 256 000	70 256 000	68 626 000	69 593 000
Kunnallisvero	104 080 646	107 963 000	107 963 000	54 249 000	54 249 000	53 013 000	53 879 000
Kiinteistövero	11 547 570	11 900 000	11 900 000	11 821 000	11 821 000	11 794 000	11 752 000
Yhteisövero	5 803 784	5 800 000	5 800 000	4 186 000	4 186 000	3 819 000	3 962 000
Valtionosuudet	64 582 653	71 570 500	71 572 000	16 989 700	16 989 700	18 688 000	19 675 000
Rahoitustulot ja -menot							
Korkotulot, ulkoiset	1 609 173	1 531 000	1 531 000	1 530 900	1 530 900	1 535 100	1 530 930
Korkotulot, sisäiset	10 529	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	2 083 893	1 045 500	1 070 000	687 500	687 500	687 000	687 000
Korkomenot, ulkoiset	-528 557	-627 000	-623 000	-823 200	-823 200	-900 500	-1 359 000
Korkomenot, sisäiset	-10 529	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	-4 531	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Korvaus peruspääomasta	-949 000	-599 000	-599 000	0	-599 000	-599 000	-599 000
VUOSIKATE	15 021 590	9 585 700	11 556 000	14 351 140	12 555 460	10 687 570	9 825 840
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 045 164	-7 277 500	-7 864 000	-7 993 500	-7 993 500	-8 050 000	-8 110 000
Arvonalentumiset	-349 874	-639 530			0		
Satunnaiset erät							
TILIKAUDEN TULOS	7 626 552	1 668 670	3 692 000	6 357 640	4 561 960	2 637 570	1 715 840
Varausten lisäys/vähennys							
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	7 626 552	1 668 670	3 692 000	6 357 640	4 561 960	2 637 570	1 715 840
TUNNUSLUVUT							
Toimintatulot / -menot, %	-16,9	-13,4	-14,7	-24,1	-23,7	-23,3	-23,1
Verotulot, euro/asukas	4 419	4 553	4 588	2 559	2 559	2 495	2 526
Valtionosuudet, euro/asukas	2 350	2 593	2 613	619	619	680	714
Vuosikate, euro/asukas	547	347	422	523	457	389	357
Vuosikate / Poistot, %	203,1	121,1	146,9	179,5	157,1	132,8	121,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000€	6 413	8 082	10 105	16 463	14 667	17 305	19 020
Asukasmäärä vuoden lopussa	27 481	27 600	27 389	27 450	27 450	27 500	27 550

Kunnan ja liikelaitoksen tuloslaskelma

	Talousarvio 2023		Eliminoinnit		Kunnan tulos- laskelmaosa ml. liike- laitokset
	Kaupunki	Raaseporin Vesi	Kaupunki	Raaseporin Vesi	
Toimintatulot	44 293 900	6 565 100			50 859 000
Toimintamenot	-122 725 810	-3 617 630			-126 343 440
Toimintakate	-78 431 910	2 947 470	0	0	-75 484 440
Verotulot	70 256 000				70 256 000
Valtionosuudet	16 989 700				16 989 700
Rahoitustulot ja menot					
Korkotulot	1 530 900		0		1 530 900
Muut rahoitustulot	684 000	3 500	-599 000		88 500
Korkomenot	-749 200	-74 000		0	-823 200
Muut rahoitusmenot	-2 000				-2 000
Korvaus peruspääomasta		-599 000		599 000	0
Vuosikate	10 277 490	2 277 970	-599 000	599 000	12 555 460
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 340 000	-1 653 500			-7 993 500
Arvonalentumiset	0				0
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	3 937 490	624 470	-599 000	599 000	4 561 960

Liikelaitosten vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

	Talousarvio 2023		Eliminoinnit		Kunnan tulos- laskelmaosa ml. liike- laitokset
	Kaupunki	Raaseporin Vesi	Kaupunki	Raaseporin Vesi	
Tulorahoitus					
Vuosikate	10 277 490	2 277 970			12 555 460
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjauserät	-670 000				-670 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-15 930 000	-1 765 000			-17 695 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 440 000				1 440 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 882 510	512 970	0	0	-4 369 540
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-25 000 000				-25 000 000
Antolainasaamisten vähennykset	25 000 000				25 000 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	19 700 000	0			19 700 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 999 240	-763 260			-16 762 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0				0
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 181 750	-250 290	0	0	-1 432 040

TALOUSARVIO 2023
Ulkoiset

	Tilinpäätös 2021	TA 2022 sis.TA-muut.	Ehdotus 2023	Talousarvio 2023	Muutos % TA 22-23	Muutos % TP21-TA23
Tilintarkastus						
Tulot	0	0	0	0	0,0	0,0
Menot	-48 296	-59 920	-60 270	-60 290	0,6	24,8
Netto	-48 296	-59 920	-60 270	-60 290	0,6	24,8
Kaupunginkanslia						
Tulot	160 539	110 000	89 000	89 000	-19,1	-44,6
Menot	-5 514 931	-6 240 410	-5 854 430	-5 874 370	-5,9	6,5
Netto	-5 354 392	-6 130 410	-5 765 430	-5 785 370	-5,6	8,0
Taloussasto						
Tulot	117 186	64 000	56 000	56 000	-12,5	-52,2
Menot	-1 238 663	-1 213 560	-924 820	-924 780	-23,8	-25,3
Netto	-1 121 477	-1 149 560	-868 820	-868 780	-24,4	-22,5
Henkilöosasto						
Tulot	654 562	685 000	480 000	480 000	-29,9	-26,7
Menot	-3 035 206	-3 076 820	-2 524 100	-2 538 970	-17,5	-16,3
Netto	-2 380 644	-2 391 820	-2 044 100	-2 058 970	-13,9	-13,5
Kaupunkikehitys						
Tulot	228 332	101 200	35 250	35 250	-65,2	-84,6
Menot	-1 620 433	-1 387 010	-1 523 700	-1 523 750	9,9	-6,0
Netto	-1 392 101	-1 285 810	-1 488 450	-1 488 500	15,8	6,9
Joukkoliikenne						
Tulot	211 085	85 000	200 000	200 000	135,3	-5,3
Menot	-647 314	-520 600	-836 690	-836 680	60,7	29,3
Netto	-436 228	-435 600	-636 690	-636 680	46,2	46,0
Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut						
Tulot	0	841 930	608 340	608 340	-27,7	0,0
Menot	0	-4 947 620	-4 436 470	-4 436 520	-10,3	0,0
Netto	0	-4 105 690	-3 828 130	-3 828 180	-6,8	0,0
KONSERNIHALLINTO YHTEENSÄ						
Tulot	1 371 704	1 887 130	1 468 590	1 468 590	-22,2	7,1
Menot	-12 104 843	-17 445 940	-16 160 480	-16 195 360	-7,2	33,8
Netto	-10 733 139	-15 558 810	-14 691 890	-14 726 770	-5,3	37,2
SOSIAALI- JA TERV.HUOLT. YHTEENSÄ						
Tulot	14 632 022	9 644 180				
Menot	-118 075 396	-116 566 510				
Netto	-103 443 374	-106 922 330				
Muu sivistys						
Tulot	1 251 139	1 312 820	1 512 130	1 512 130	15,2	20,9
Menot	-7 929 102	-7 854 360	-7 563 750	-7 534 690	-4,1	-5,0
Netto	-6 677 963	-6 541 540	-6 051 620	-6 022 560	-7,9	-9,8
Varhaiskasvatus						
Tulot	1 847 737	1 590 790	1 922 290	1 772 290	11,4	-4,1
Menot	-13 490 640	-14 159 650	-14 864 490	-15 097 820	6,6	11,9
Netto	-11 642 903	-12 568 860	-12 942 200	-13 325 530	6,0	14,5
Opetus						
Tulot	787 289	584 120	584 120	584 120	0,0	-25,8
Menot	-18 169 536	-18 832 940	-19 672 190	-19 671 600	4,5	8,3
Netto	-17 382 247	-18 248 820	-19 088 070	-19 087 480	4,6	9,8
Lukiot						
Tulot	122 494	76 000	76 000	76 000	0,0	-38,0
Menot	-3 081 354	-3 376 900	-3 501 060	-3 500 890	3,7	13,6
Netto	-2 958 860	-3 300 900	-3 425 060	-3 424 890	3,8	15,8
Museot						
Tulot	85 776	451 090	1 093 190	1 093 190	142,3	1174,5
Menot	-751 984	-1 239 540	-1 820 070	-1 820 180	46,8	142,1
Netto	-666 208	-788 450	-726 880	-726 990	-7,8	9,1

Sisäiset

	Tilinpäätös 2021	TA 2022 sis.TA-muut.	Ehdotus 2023	Talousarvio 2023	Muutos % TA 22-23	Muutos % TP21-TA23
Tulot	0	0	0	0		
Menot	-4 307	-4 140	-5 630	-5 630	36,0	30,7
Netto	-4 307	-4 140	-5 630	-5 630	36,0	30,7
Tulot	3 508 666	3 837 490	3 099 690	3 105 830	-19,1	-11,5
Menot	-366 438	-380 250	-425 010	-425 010	11,8	16,0
Netto	3 142 228	3 457 240	2 674 680	2 680 820	-22,5	-14,7
Tulot	0	0	0	0	0,0	0,0
Menot	-79 351	-82 230	-83 570	-83 570	1,6	5,3
Netto	-79 351	-82 230	-83 570	-83 570	1,6	5,3
Tulot	1 407	0	0	0	0,0	-100,0
Menot	-142 067	-152 400	-164 830	-164 830	8,2	16,0
Netto	-140 660	-152 400	-164 830	-164 830	8,2	17,2
Tulot	1 369	0	1 000	1 000	0,0	-27,0
Menot	-103 953	-72 210	-50 400	-50 400	-30,2	-51,5
Netto	-102 584	-72 210	-49 400	-49 400	-31,6	-51,8
Tulot	0	0	0	0	0,0	0,0
Menot	-3 014	-4 290	-6 050	-6 050	41,0	100,7
Netto	-3 014	-4 290	-6 050	-6 050	41,0	100,7
Tulot	0	0	0	0	0,0	0,0
Menot	0	-480 920	-424 450	-424 450	-11,7	0,0
Netto	0	-480 920	-424 450	-424 450	-11,7	0,0
Tulot	3 511 441	3 837 490	3 100 690	3 106 830	-19,0	-11,5
Menot	-699 129	-1 176 440	-1 159 940	-1 159 940	-1,4	65,9
Netto	2 812 312	2 661 050	1 940 750	1 946 890	-26,8	-30,8
Tulot	13 467	0				
Menot	-8 344 253	-8 447 710				
Netto	-8 330 786	-8 447 710				
Tulot	101 524	93 230	90 230	90 230	-3,2	-11,1
Menot	-852 826	-887 420	-977 610	-975 560	9,9	14,4
Netto	-751 302	-794 190	-887 380	-885 330	11,5	17,8
Tulot	266	240	240	240	0,0	-9,8
Menot	-4 490 212	-4 696 070	-5 085 780	-5 607 750	19,4	24,9
Netto	-4 489 946	-4 695 830	-5 085 540	-5 607 510	19,4	24,9
Tulot	108 500	154 760	154 760	154 760	0,0	42,6
Menot	-10 560 312	-10 569 520	-11 397 360	-11 397 360	7,8	7,9
Netto	-10 451 812	-10 414 760	-11 242 600	-11 242 600	7,9	7,6
Tulot	1 119	3 030	3 030	3 030	0,0	170,8
Menot	-1 175 437	-1 163 420	-1 368 900	-1 368 900	17,7	16,5
Netto	-1 174 318	-1 160 390	-1 365 870	-1 365 870	17,7	16,3
Tulot	0	0	0	0	0,0	0,0
Menot	-362 990	-477 260	-697 450	-697 450	46,1	92,1
Netto	-362 990	-477 260	-697 450	-697 450	46,1	92,1

TALOUSARVIO 2023
Ulkoiset

	Tilinpäätös 2021	TA 2022 sis.TA-muut.	Ehdotus 2023	Talousarvio 2023	Muutos % TA 22-23	Muutos % TP21-TA23
Kirjasto						
Tulot	21 947	46 000	46 000	46 000	0,0	109,6
Menot	-894 769	-1 008 630	-1 087 350	-1 087 250	7,8	21,5
Netto	-872 822	-962 630	-1 041 350	-1 041 250	8,2	19,3
Vapaa-aika						
Tulot	206 547	557 000	557 000	617 000	10,8	198,7
Menot	-996 451	-1 655 580	-1 802 840	-1 993 020	20,4	100,0
Netto	-789 904	-1 098 580	-1 245 840	-1 376 020	25,3	74,2
SIVISTYS YHTEENSÄ						
Tulot	4 322 929	4 617 820	5 790 730	5 700 730	23,5	31,9
Menot	-45 313 836	-48 127 600	-50 311 750	-50 705 450	5,4	11,9
Netto	-40 990 907	-43 509 780	-44 521 020	-45 004 720	3,4	9,8
Hallinto (Tekniikka)						
Tulot	339 491	410 200	432 200	432 200	5,4	27,3
Menot	-3 045 456	-3 168 800	-1 364 020	-1 364 010	-57,0	-55,2
Netto	-2 705 965	-2 758 600	-931 820	-931 810	-66,2	-65,6
Yhdyskuntatekniikka						
Tulot	981 250	710 000	743 000	743 000	4,6	-24,3
Menot	-4 666 401	-5 784 780	-5 613 090	-5 663 060	-2,1	21,4
Netto	-3 685 151	-5 074 780	-4 870 090	-4 920 060	-3,0	33,5
Mittaus- ja kiinteistömuodostus						
Tulot	3 343 598	1 958 000	1 618 000	1 618 000	-17,4	-51,6
Menot	-480 152	-528 760	-800 070	-800 200	51,3	66,7
Netto	2 863 446	1 429 240	817 930	817 800	-42,8	-71,4
Tilalahallinto						
Tulot	2 766 215	2 665 030	5 733 760	5 682 010	113,2	105,4
Menot	-11 280 796	-12 108 510	-11 359 110	-11 821 110	-2,4	4,8
Netto	-8 514 581	-9 443 480	-5 625 350	-6 139 100	-35,0	-27,9
Toimitilahuolto ja ruokahuolto						
Tulot	220 338	252 660	355 860	355 860	40,8	61,5
Menot	-8 507 808	-9 315 100	-6 612 090	-6 716 400	-27,9	-21,1
Netto	-8 287 470	-9 062 440	-6 256 230	-6 360 540	-29,8	-23,3
Kaavoitus						
Tulot	88 955	98 000	98 000	98 000	0,0	10,2
Menot	-578 629	-750 510	-749 790	-749 730	-0,1	29,6
Netto	-489 674	-652 510	-651 790	-651 730	-0,1	33,1
Rakentaminen ja ympäristö						
Tulot	834 567	732 070	737 150	737 150	0,7	-11,7
Menot	-1 093 464	-1 198 440	-1 331 380	-1 341 400	11,9	22,7
Netto	-258 897	-466 370	-594 230	-604 250	29,6	133,4
Jätelautakunta						
Tulot	478 750	601 000	668 000	668 000	11,1	39,5
Menot	-416 677	-521 440	-578 670	-578 730	11,0	38,9
Netto	62 073	79 560	89 330	89 270	12,2	43,8
TEKNIikka YHTEENSÄ						
Tulot	9 053 164	7 426 960	10 385 970	10 334 220	39,1	14,2
Menot	-30 069 384	-33 376 340	-28 408 220	-29 034 640	-13,0	-3,4
Netto	-21 016 221	-25 949 380	-18 022 250	-18 700 420	-27,9	-11,0
Raseborgs stad						
Tulot	29 379 818	23 576 090	17 645 290	17 503 540	-25,8	-40,4
Menot	-205 563 459	-215 516 390	-94 880 450	-95 935 450	-55,5	-53,3
Netto	-176 183 641	-191 940 300	-77 235 160	-78 431 910	-59,1	-55,5
Raaseporin Vesi						
Tulot	6 254 987	6 399 500	6 565 100	6 565 100	2,6	5,0
Menot	-3 275 382	-3 455 500	-3 617 700	-3 617 630	4,7	10,4
Netto	2 979 605	2 944 000	2 947 400	2 947 470	0,1	-1,1
KAUPUNKI + LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ						
Tulot	35 634 805	29 975 590	24 210 390	24 068 640	-19,7	-32,5
Menot	-208 838 841	-218 971 890	-98 498 150	-99 553 080	-54,5	-52,3
Netto	-173 204 036	-188 996 300	-74 287 760	-75 484 440	-60,1	-56,4

Sisäiset

	Tilinpäätös 2021	TA 2022 sis.TA-muut.	Ehdotus 2023	Talousarvio 2023	Muutos % TA 22-23	Muutos % TP21-TA23
Tulot	1 120	7 000	7 000	7 000	0,0	525,0
Menot	-499 803	-481 320	-521 110	-521 110	8,3	4,3
Netto	-498 683	-474 320	-514 110	-514 110	8,4	3,1
Tulot	42 614	376 830	376 240	372 600	-1,1	774,4
Menot	-2 089 111	-2 472 460	-2 644 000	-2 725 600	10,2	30,5
Netto	-2 046 497	-2 095 630	-2 267 760	-2 353 000	12,3	15,0
Tulot	255 143	635 090	631 500	627 860	-1,1	146,1
Menot	-20 030 691	-20 747 470	-22 692 210	-23 293 730	12,3	16,3
Netto	-19 775 548	-20 112 380	-22 060 710	-22 665 870	12,7	14,6
Tulot	26 240	0	0	0	0,0	-100,0
Menot	-62 395	-56 000	-70 980	-70 980	26,8	13,8
Netto	-36 155	-56 000	-70 980	-70 980	26,8	96,3
Tulot	406 943	387 410	450 000	450 000	16,2	10,6
Menot	-273 401	-262 900	-261 960	-261 960	-0,4	-4,2
Netto	133 542	124 510	188 040	188 040	51,0	40,8
Tulot	818 448	858 460	914 650	914 650	6,5	11,8
Menot	-72 149	-72 110	-81 750	-81 750	13,4	13,3
Netto	746 299	786 350	832 900	832 900	5,9	11,6
Tulot	17 307 511	17 537 560	14 341 260	14 836 670	-15,4	-14,3
Menot	-1 122 626	-1 131 660	-1 207 410	-1 207 410	6,7	7,6
Netto	16 184 885	16 405 900	13 133 850	13 629 260	-16,9	-15,8
Tulot	8 830 583	9 256 320	6 750 080	6 854 350	-25,9	-22,4
Menot	-404 420	-447 230	-493 850	-493 850	10,4	22,1
Netto	8 426 163	8 809 090	6 256 230	6 360 500	-27,8	-24,5
Tulot	2 654	0	0	0	0,0	-100,0
Menot	-76 737	-74 140	-94 110	-94 110	26,9	22,6
Netto	-74 083	-74 140	-94 110	-94 110	26,9	27,0
Tulot	12 916	0	0	0	0,0	-100,0
Menot	-99 544	-96 670	-126 630	-126 630	31,0	27,2
Netto	-86 628	-96 670	-126 630	-126 630	31,0	46,2
Tulot	0	0	0	0	0,0	0,0
Menot	0	0	0	0	0,0	0,0
Netto	0	0	0	0	0,0	0,0
Tulot	27 405 295	28 039 750	22 455 990	23 055 670	-17,8	-15,9
Menot	-2 111 272	-2 140 710	-2 336 690	-2 336 690	9,2	10,7
Netto	25 294 023	25 899 040	20 119 300	20 718 980	-20,0	-18,1
Tulot	31 185 346	32 512 330	26 188 180	26 790 360	-17,6	-14,1
Menot	-31 185 346	-32 512 330	-26 188 840	-26 790 360	-17,6	-14,1
Netto	0	0	-660	0	0,0	0,0

TALOUSARVIO 2023
Ulkoiset / Sisäiset

	Tilinpäätös 2021	TA 2022 sis.TA-muut.	Ehdotus 2023	Talousarvio 2023	Muutos % TA 22-23	Muutos % TP21-TA23
Tilintarkastus						
Tulot	0	0	0	0	0,0	0,0
Menot	-52 603	-64 060	-65 900	-65 920	2,9	25,3
Netto	-52 603	-64 060	-65 900	-65 920	2,9	25,3
Kaupunginkanslia						
Tulot	3 669 204	3 947 490	3 188 690	3 194 830	-19,1	-12,9
Menot	-5 881 369	-6 620 660	-6 279 440	-6 299 380	-4,9	7,1
Netto	-2 212 165	-2 673 170	-3 090 750	-3 104 550	16,1	40,3
Taloussasto						
Tulot	117 186	64 000	56 000	56 000	-12,5	-52,2
Menot	-1 318 014	-1 295 790	-1 008 390	-1 008 350	-22,2	-23,5
Netto	-1 200 828	-1 231 790	-952 390	-952 350	-22,7	-20,7
Henkilösasto						
Tulot	655 969	685 000	480 000	480 000	-29,9	-26,8
Menot	-3 177 273	-3 229 220	-2 688 930	-2 703 800	-16,3	-14,9
Netto	-2 521 304	-2 544 220	-2 208 930	-2 223 800	-12,6	-11,8
Kaupunkikehitys						
Tulot	229 701	101 200	36 250	36 250	-64,2	-84,2
Menot	-1 724 386	-1 459 220	-1 574 100	-1 574 150	7,9	-8,7
Netto	-1 494 685	-1 358 020	-1 537 850	-1 537 900	13,2	2,9
Joukkoliikenne						
Tulot	211 085	85 000	200 000	200 000	135,3	-5,3
Menot	-650 328	-524 890	-842 740	-842 730	60,6	29,6
Netto	-439 242	-439 890	-642 740	-642 730	46,1	46,3
Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut						
Tulot	0	841 930	608 340	608 340	-27,7	0,0
Menot	0	-5 428 540	-4 860 920	-4 860 970	-10,5	0,0
Netto	0	-4 586 610	-4 252 580	-4 252 630	-7,3	0,0
KONSERNIHALLINTO YHTEENSÄ						
Tulot	4 883 145	5 724 620	4 569 280	4 575 420	-20,1	-6,3
Menot	-12 803 972	-18 622 380	-17 320 420	-17 355 300	-6,8	35,5
Netto	-7 920 827	-12 897 760	-12 751 140	-12 779 880	-0,9	61,3
SOSIAALI- JA TERV.HUOLT. YHTEENSÄ						
Tulot	14 645 489	9 644 180				
Menot	-126 419 649	-125 014 220				
Netto	-111 774 160	-115 370 040				
Muu sivistys						
Tulot	1 352 663	1 406 050	1 602 360	1 602 360	14,0	18,5
Menot	-8 781 928	-8 741 780	-8 541 360	-8 510 250	-2,6	-3,1
Netto	-7 429 265	-7 335 730	-6 939 000	-6 907 890	-5,8	-7,0
Varhaiskasvatus						
Tulot	1 848 003	1 591 030	1 922 530	1 772 530	11,4	-4,1
Menot	-17 980 852	-18 855 720	-19 950 270	-20 705 570	9,8	15,2
Netto	-16 132 849	-17 264 690	-18 027 740	-18 933 040	9,7	17,4
Opetus						
Tulot	895 789	738 880	738 880	738 880	0,0	-17,5
Menot	-28 729 848	-29 402 460	-31 069 550	-31 068 960	5,7	8,1
Netto	-27 834 059	-28 663 580	-30 330 670	-30 330 080	5,8	9,0
Lukiot						
Tulot	123 613	79 030	79 030	79 030	0,0	-36,1
Menot	-4 256 791	-4 540 320	-4 869 960	-4 869 790	7,3	14,4
Netto	-4 133 178	-4 461 290	-4 790 930	-4 790 760	7,4	15,9
Museot						
Tulot	85 776	451 090	1 093 190	1 093 190	142,3	1174,5
Menot	-1 114 974	-1 716 800	-2 517 520	-2 517 630	46,6	125,8
Netto	-1 029 198	-1 265 710	-1 424 330	-1 424 440	12,5	38,4

TALOUSARVIO 2023
Ulkoiset / Sisäiset

	Tilinpäätös 2021	TA 2022 sis.TA-muut.	Ehdotus 2023	Talousarvio 2023	Muutos % TA 22-23	Muutos % TP21-TA23
Kirjasto						
Tulot	23 067	53 000	53 000	53 000	0,0	129,8
Menot	-1 394 572	-1 489 950	-1 608 460	-1 608 360	7,9	15,3
Netto	-1 371 505	-1 436 950	-1 555 460	-1 555 360	8,2	13,4
Vapaa-aika						
Tulot	249 161	933 830	933 240	989 600	6,0	297,2
Menot	-3 085 562	-4 128 040	-4 446 840	-4 718 620	14,3	52,9
Netto	-2 836 401	-3 194 210	-3 513 600	-3 729 020	16,7	31,5
SIVISTYS YHTEENSÄ						
Tulot	4 578 072	5 252 910	6 422 230	6 328 590	20,5	38,2
Menot	-65 344 527	-68 875 070	-73 003 960	-73 999 180	7,4	13,2
Netto	-60 766 455	-63 622 160	-66 581 730	-67 670 590	6,4	11,4
Hallinto (Tekniikka)						
Tulot	365 730	410 200	432 200	432 200	5,4	18,2
Menot	-3 107 850	-3 224 800	-1 435 000	-1 434 990	-55,5	-53,8
Netto	-2 742 120	-2 814 600	-1 002 800	-1 002 790	-64,4	-63,4
Yhdyskuntatekniikka						
Tulot	1 388 193	1 097 410	1 193 000	1 193 000	8,7	-14,1
Menot	-4 939 802	-6 047 680	-5 875 050	-5 925 020	-2,0	19,9
Netto	-3 551 609	-4 950 270	-4 682 050	-4 732 020	-4,4	33,2
Mittaus- ja kiinteistömuodostus						
Tulot	4 162 046	2 816 460	2 532 650	2 532 650	-10,1	-39,1
Menot	-552 302	-600 870	-881 820	-881 950	46,8	59,7
Netto	3 609 745	2 215 590	1 650 830	1 650 700	-25,5	-54,3
Tilahallinto						
Tulot	20 073 726	20 202 590	20 075 020	20 518 680	1,6	2,2
Menot	-12 403 422	-13 240 170	-12 566 520	-13 028 520	-1,6	5,0
Netto	7 670 304	6 962 420	7 508 500	7 490 160	7,6	-2,3
Toimitilahuolto ja ruokahuolto						
Tulot	9 050 921	9 508 980	7 105 940	7 210 210	-24,2	-20,3
Menot	-8 912 228	-9 762 330	-7 105 940	-7 210 250	-26,1	-19,1
Netto	138 693	-253 350	0	-40	-100,0	-100,0
Kaavoitus						
Tulot	91 609	98 000	98 000	98 000	0,0	7,0
Menot	-655 366	-824 650	-843 900	-843 840	2,3	28,8
Netto	-563 757	-726 650	-745 900	-745 840	2,6	32,3
Rakentaminen ja ympäristö						
Tulot	847 483	732 070	737 150	737 150	0,7	-13,0
Menot	-1 193 008	-1 295 110	-1 458 010	-1 468 030	13,4	23,1
Netto	-345 525	-563 040	-720 860	-730 880	29,8	111,5
Jätelautakunta						
Tulot	478 750	601 000	668 000	668 000	11,1	39,5
Menot	-416 677	-521 440	-578 670	-578 730	11,0	38,9
Netto	62 073	79 560	89 330	89 270	12,2	43,8
TEKNIikka YHTEENSÄ						
Tulot	36 458 459	35 466 710	32 841 960	33 389 890	-5,9	-8,4
Menot	-32 180 657	-35 517 050	-30 744 910	-31 371 330	-11,7	-2,5
Netto	4 277 802	-50 340	2 097 050	2 018 560	-4109,9	-52,8
Raseborgs stad						
Tulot	60 565 165	56 088 420	43 833 470	44 293 900	-21,0	-26,9
Menot	-236 748 805	-248 028 720	-121 069 290	-122 725 810	-50,5	-48,2
Netto	-176 183 640	-191 940 300	-77 235 820	-78 431 910	-59,1	-55,5
Raaseporin Vesi						
Tulot	6 254 987	6 399 500	6 565 100	6 565 100	2,6	5,0
Menot	-3 275 382	-3 455 500	-3 617 700	-3 617 630	4,7	10,4
Netto	2 979 605	2 944 000	2 947 400	2 947 470	0,1	-1,1
KAUPUNKI + LIKELAITOKSET YHTEENSÄ						
Tulot	66 820 152	62 487 920	50 398 570	50 859 000	-18,6	-23,9
Menot	-240 024 187	-251 484 220	-124 686 990	-126 343 440	-49,8	-47,4
Netto	-173 204 035	-188 996 300	-74 288 420	-75 484 440	-60,1	-56,4